



Эсэгэ ороноо, эхэ нютагаа эб хамта мандуулая!

БУРЯАД

Бүгэдэ арадай сонин

ҮНЭН

1921 оной декабриин 21-нээ гарана



2003
май
22
четверг

№77
(20739)

Нажарай
эхин
улаагшан
могой
нарын
22
гарагай
5

Бурятия



Тобшо нонинууд

Мэдэгдээгүй вирусүүдээр хүжэрөөгдээдг уушханай хадхалая үбшэнгыг нэргылэн сарахын тула Буряад орондо дары хэмжээнүүд абтажа байна. Республикын Президент Леонид Потапов Захиралтада гараа табихадаа, ужаг халдабарита үбшэнгыг зайсуулан саратар, энэ талаар хангалтагүй байдалтай ороонууднаа делегацинуудай хабаадалгатайгаар 2003 ондо түсэблэгдээн хэмжээ ябуулгануудыг хойшоолуулынь Правительствата, нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудта даалгаба.

Оршон тойронхи нютагуудта иимэ үбшэн тахалай хүжэрөөгдэхгүйн тула нэргылэмжын хүдэлмэри ябуулха, эм домуудыг нөөсэлхэ талаар тупаламжа үзүүлхэ тухай Россин Правительствата хандалга бэлдэхынь Социальна халбарие хүгжөөхэ талаар республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Иннокентий Егоровто даалгадаа.

Иимэ үбшэн тахалай элирүүлэгдээн ороноуд руу хүдэлмэрилэгшэдэйнгээ гаралгыг саг зуураар болуулхынь эмхи зургаанууд, предпритинууд

ДАРЫ ХЭМЖЭЭНҮҮД АБТАНА

болон эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэ дурадхагдахан байна. Аяншалгын компанинууд эдэ ороноудад ябахэ бүлэгүүдыг бүридүүлжэ эльгээхэ ёһогүй.

Россин-Монголой гүрэнэй хилын Буряадай участогта хинан шалгалгын хүдэлмэри шангадхынь республикын Президент мүн лэ дурадхаба. Иимэ үбшэнхөө нэргылхэ тухай республикын улад зондо мэдээсэжэ байхынь Буряадай гүрэнэй телерадиокомпани түлөөлэггүйгөөр Элүүрыг хамгаалгын министерствэдэ, Гүрэнэй санэпиднадзорой түбтэ саг үгэхэ ёһотой.

Иимэ уушханай хадхалая үбшэнхөө нэргылхэ талаар хэмжээ ябуулгануудай түсэб республикын Элүүрыг хамгаалгын министерство хаяын үдэрнүүдтэ зохиожо, Правительствын баталалтада табиха зэргэтэй.

Хараалагдажа байхан эдэ бүхы хэмжээнүүд саг зуурын юм. Энэ үбшэн тахалыг зайсуулан саратар тэдэ хүсэндөө байха гэжэ тэмдэглэлтэй.

ТУҢАЛАГШАДАЙ БҮЛЭГ ТУХАЙ ДҮРИМ

Туһалагшадай (зүбшэлэгшэдэй) бүлэг тухай Дүримыг республикын Президент Леонид Потапов Зарлигаараа баталба. Энэ бүлэг республикын Президентын болон Правительствын Захиргаанай бүридэлдэ ородог байна гэжэ хануулха зэргэтэйбди. Тус бүлэг республикын толгойлогшын эмхидхэлэй

ажал ябуулгыг хангаха, зарим эрхэ түбшэлэгшэд тэрэнэй хүтэлбэри доро хүдэлдэг, тэрэнэй Зарлигуудад тушаалнуудтаа томилогдодог, сүлөөлэгдэдэг. Мүнөө туһалагшадай бүлэгыг Марк Калашников толгойлно.

ОЙН ТҮЙМЭР СОРОБХИЛҮООР

Республикын Граждан оборонын хэрэгүүдэй ба онсо байдалай талаар гүрэнэй хорооной баримта мэдээнүүдэй ёһоор, үнгэрхэн долоон хоногой хоёрдохи хахадта республика доторнай 13 аймагта ойн 69 түймэр соробхилуоор байгаа. 2800 гаран гектарай талмай дээрэ галай аюул хүжэрхөөр лэ байба.

Урдынхидал мэтэ Хэжэнгын, Хориин болон Яруунын аймагуудта эгээл орёо байдалтай байһаар. Галай аюул сараха асуудалнуудта анхаралаа эхээр хандуулха шухала гэжэ Россин МЧС-эй гүрэнэй түймэр саралгын албанай хүтэлбэри хануулна.

ЕРЭЭДҮЙМНАЙ ХҮГЖЭЛТЫН ЭРШЭ-МУЯЫН ДАЙДА НАА

Муяын районой түб Таксимо тосхондоо Улаан-Үдэ хүртэр самолёдоор сэхэ нийдгэхэдэ, 800 километр болодог. Эгээл холын энэ район республикын зүүн-хойто буланда Эрхүү, Шэтын областнуудтай уулзагдаху руу хушууран шэглэнхэй карта дээрэ харагдадаг. Ниислэл хото хүртэр иимэ холын гайданаа олон артистнуудыг самолёдоор зөөжэ асархань тон ехэ гаргашатай болохо байхан дээрэһээ республикын Правительствын зүбшөөлөөр Муяын аймагай уран бэлитэнэй гала-концертын Таксимо поселогтоо боложо, соёлой министрэй орлогшо С.А. Добрынин түрүүтэй республиканска комисси сэтгэлтэ үгөө.



Тиимэһээ майн 15-да Улаан-Үдэдэ нээгдээн Муяын районой Экономикын, соёлой үдэрнүүдтэ Холын хойто хизаарнаа тиимэ олон бэшэ - дүшөөд хүн ержэ, хамаг хэмжээ ябуулгануудынь Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музей соо гансата үнгэрөө. Муяын районой выставкыг захиргаанай толгойлогшо Б.П. Дондунов нээгээд, Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ А.Г. Лубсанов, нуралсал болон эрдэмэй министр С.Д. Намсараев, соёлой министрэй орлогшо С.А. Добрынин, Улаан-

Үдэн мэриин управлениин дарга А.А. Халтаев нээлтэдэ суглархан зохиё, эмхидхэгшэдыг амаршалаа.

Выставкын хоёр хувиһаа бүридог. Нэгдэгхын районой түүхэ, мүнөөдэр тухай хөөрэнэ. Эндэ тусхай павильон, хоёр стенд хабсаргагдажа, мүнөө үеын түхэлэй ехэ видео-экрэн дээрэ, мүн танхимай хэдэн тээгүүр табигдаһан телевизорнуудтэ районой экономика, соёл, нуралсал тухай ондо ондоо видео-фильмүүд нэгэ доро харуулагдана. Хоёрдохи хувиһыг гээл, уран гартанай могой ниислэжэ, зэд мэтын металлнуудыг габтажа дархалхан зүйл хэрэгсэлүүд, найн дуранай зурааша Е.Н.

Галанинай зураган зурагууд гэхэ мэтэ болоно. Таксимогой хургуулда багшалдаг түүхын залуу багша Баур Барьбеев, үнэнэй геолог Виктор Жерлов районойнгоо түүхэ, мүнөөдэрэй ажабайдал тухай хөөрэнэ.

БАМ-ай барилгын ашаар Муяын районой алта, хризотил-асбест, нефрит мэтын газарай гүн доторхи элдэб баялигуудыг ашаглаха арга боломжонууд нээгдэжэ байнхай. Юрэнхыдөө, хорёод-гушааг жэлхээ тус район республикынэй эгээл баян районуудай нэгэн болохо ёһотой хаш гэхэн тобиолол выставкэтэйн танилсаһанай хүүлээр хэхээр байба.

Николай
БАДМАРИНЧИНОВ.
Анна ПРОКИНАГАЙ фото.

Праздник богов

состоится в Сартуул-Гэгээтуйском дацане 12 июня 2003 года.

Начало в 8.00 часов.

ПРОГРАММА

1. Хурал. Торжественное открытие.
2. Культурная программа: выступление ведущих артистов театра оперы и балета, ансамбля «Байкал», ансамблей «Ая-ганга», «Баяр», «Дэбэснэм».
3. Спортивная программа: национальная борьба, стрельба из лука, конные скачки.



Оргкомитет.

Электронно Агатай танилсагты!

Компьютерэй эди шэди хүн зониие гайхуулхашыг болинхой ха юм. Наяхана интернет соо «орожо», дэлхэй дүүрэн аяншалжа байтараа, Ага нютагайнгаа сайт оложорхибоб. Тиимэ электронно хуудһанай бии болоһон тухай дуулаагүй байһандаа эхээр нонирхожо, хуудһануудынь иража мэдэбэб. Түрүүшын нюурта юрэнхыдөө Агын округ тухай тобиохоноор үгтэнхэй. Саашань нэхэхэдэ, нонин хорьмойн хуудһан нээгдэнэ. Зүгөөр эндэ «майн 14-дэ Web-сайт «Aginsk.com» шэнэлэгдээн нюуртайгаар бии болобо» гэхэн ганса мэдээсэл байба. Хожом саашадаа энэ хүлэй мэдээсэлэй нюур шэнэлэгдэхэ гэхэ гү, али мэдээсэлнүүд элбэгээр бэшэгдэдэг болохо гэжэ найдагдана. Нютагһаа холо, ойрошье ажаһуудад зон Агада болоһон нонинуудыг хужарлажа уншахань лабтай. Удаань Агын округтой холбоо харилсаатай хото городуудта, рекламада зориулагдаһан тусхай нюурнууд үгтэнхэй.



наадануудай" зурагууд, сэбэрхэн үндэгэн шарайтай, уян нугархай бэстэй Агын, Шэнэхэнэй басагадуудай фотодүрэнүүд шодэ хужарлуулна.

"Хоймор" гэжэ нэрлэгдээн гаршаг мүнөө дээрэ тон найн хүдэлнэ. Энэ гаршаг юугээрээ хүн зондо тухатай байнаб гэхэдэ, алишье гүрэндэ, хото городто ажаһууһан хүн Ага руу бэшгэ ябуулха, аха дүүнэртээ мэндэ найнаа хүргэхэ, гэрэйнгээ хаяг, телефоноо андалдаха аргатай юм.

Сайтын дутуу дундануудыг дурдаха болоо һаа, олон ааб даа. Жэшээнь, энээнэй байгуулагшань, хэндэ хабаатайниинь эли бэшэ. Зүгөөр энэмнай анха түрүүшынгээ алхамуудыг хэжэ байна ха юм. Иимэ сайт байгуулжа эхилһэн зондо амжалта хүсөөд, Ага найхан нютагаймнай хүр хүлдэ дээрэ үргэгдэжэ байг лэ гэжэ үрэхэ дуран хүрэнэ.

Б.ГЫНДЫНЦЫРЕНОВ.



КВАРТИРНЫЙ ВОДОСЧЕТЧИК ДЛЯ ХОЛОДНОЙ ВОДЫ ЕТК "ВОДОУЧЕТ"

со средним расходом (Qn) 1,5 м³/час

- счетчик одностронный, сухого типа, исполнения;
- счетный механизм полностью защищен от отложений взвешенных веществ и коррозии;
- для холодной воды до 30° С;
- устанавливается в различных положениях: горизонтальном, в т.ч. с фронтальным положением циферблата, вертикальном;
- не требует прямых участков после счетчика при применении заводских присоединителей (фитингов);
- имеет счетную головку, вращающуюся на 360°, что позволяет легко считывать показания во всех положениях;
- обладает абсолютной коррозионной устойчивостью;
- гарантирует высокую точность измерений;
- благодаря применению высококачественных износостойких материалов имеет срок службы не менее 12 лет.

ОБРАЩАТЬСЯ:

670034, г. Улан-Удэ, ул. Хоца Намсараева, 7
Магазин "Промышленные товары"
тел. 44-69-73, факс 44-88-17
E-mail: uuppe@burnet.ru

ҮХИВҮҮДЭЙ ЭРХЭНҮҮДЭЙ АСУУДАЛААР

Буряад Республикын Президентын дэргэдэхи Хүнэй эрхэнүүдэй талаар комисси үхивүүдэй эрхэнүүдые сахиха ба хамгаалха асуудалнуудаар эрхэтэдтэй уулзалга 2003 оной майн 29-дэ үдэрэй 3 цагһаа нимэ хаягаар уулзалгануудые эмхидхэхэ: Улаан-Үдэ хото, Сүхэ-Баатарай гудамжа, 9, Буряад Республикын Арадай Хуралай Бага танхим.

Эрхэтэдые угтажа абаха:

Санхядова Лариса Кондратьевна - комиссиин гэшүүн, Буряад Республикын ажалай болон социальна хүгжэлтын министрэй орлогшо;

Вербицкий Владимир Николаевич - милициин участково этигэмжэтэдэй, наһаа гүйсөөгүйшүүлэй хэрэгүүдые эрхилдэг подразделенинүүдэй ажал ябуулгые эмхидхэлгын талаар Буряад Республикын МВД-гэй таһагай даргын орлогшо;

Спиридонова Евгения Павловна - комиссиин түрүүлэгшын орлогшо, Буряад Республикын Президентын Гүрэнэй-хуулиин хэлтэсийн зүбшэлэгшэ;

Манзанова Светлана Макадоновна - комиссиин гэшүүн, «Буряад Республикын эд хэрэглэгшэдэй эрхэнүүдые хамгаалгын бүлгэм» гэжэ ОО-гой правлениин түрүүлэгшэ;

Маркакова Александра Александровна - комиссиин гэшүүн, «Гэсэр» гэжэ зохид буудалай-аяншалгын комплекс» гэжэ ГУП-ай директор;

Шубин Алексей Андреевич - комиссиин гэшүүн, хургуулинууд болон нуралсалай эмхи зургаануудые хамгаалха талаар «Динамо» гэжэ харуулай албанай дарга.

ХАШАГ ДОБТОАНО

Мүнөө ой модо руу ороходоо ехэ нэримжэтэй, болгоомжтой ябахаар болонхой. Юуб гэхэд, ой модон түймэртэ абтанхай, онсо байдал тогтонхой гэжэ мэдэнэбди. Хажуугаарнь хашагай добтолхо хаһа түлэг дундаа. Буряадтахи госсанэпиднадзорой түбэй мэдээсэһээр, мүнөө дээрээ 84 хүн хашагта хазуулажа, инфекционно больница хандаһан байна. Тэдэнэй 6-ниинь халдабарита үбшэндэ нэрбэгдээ.

Хашагта хазуулан ушарай олошорхогүйн, мүн тиихэдэ халдабарита үбшэнэй хүжэрхэгүйн тулада ой модон руу ошохые сээрлэхэ, ошобошые нэримжэтэй, бэе махабадаа һайн хаһан хубсаһа үмдэхэ гээд госсанэпиднадзорой мэргэжэлтэд тэмдэглэнэ.

Харин гэнтэ хашагта хазуулбал, дүтын эмнэлгын эмхи, улаан-үдынхид инфекционно больницада хандагты гэжэ хануулаа.

Госсанэпиднадзорой хэблэлэй албанай мэдээсэлээр Ц.НАДЦАЛОВА бэлдэбэ.

Буряад Республикын, Түнхэнэй аймагай 80 жэлнүүдэй ойдо

АЖАЛША ХҮНДЭ АЛДАР СОЛО

1961 ондо би Буряадай хүдөө ажахын институтай ветеринарна факультет дүүргээд, «Восточные Саяны» колхозой Галбын отделенидэ ветеринарна пунктые даагшаар хүдэлмэрилхээ ерээ бэлэйб. Тус колхозые бэлиг ехэтэй хүтэлбэрилэгшэ, хамтын үйлдбэриин алишые талые һайн мэдэхэ Бимба Нимаевич Цыденов хүтэлбэрилхэн, парткомой секретаряар Борис Бабасанович Будаев хүдэлмэрилхэн, харин отделение даагшаар дүршэл ехэтэй эмхидхэгшэ Дамба Сыдеевич Будаев даажа ябаа хэн.

Галбын отделени ажахын эгээл томонь гэхэ гү, али тус бүридөө 300 гаран үнэтэй һу наалин 2 фермэтэй байгаа. Эдэ фермэнүүдтэ дүршэл ехэтэй наалишад Сыбык Сымбелов, Дарья Улукшинова, Евгения Попова, Сырен-Дулма Ангаскьева, Аюша Баторов, Надежда Плашкинова, Александра Садыева гэгшэд хүдэлмэрилжэ, һу наалин бодото эзэд гээд тоотой ябаа. һу наалин эдэ фермэнүүдтэ хүдэлмэрилхэн Ешин-Хорло Жадагаева, Даша Сыренов гэгшэд харууналжа байһан тугал бүрин шэгнүүрые сүүдхын туршада 900-1000 граммаар нэмээжэ шададаг хэн. Эдэ нүхэдэй 1962 ондо харууналхан 50 хашараг буруугаа амидын шэгнүүрээр 300-320 килограмм болгодог байһан юм. Дүршэл ехэтэй тугалшад Сыбык Ханхаева, Лидия Попова гэгшэд мүн нимэ амжалтануудые туйлажа, ажахы, аймаг соогоо суутай хүнүүд болоһон.

Жараад онуудай үеэр Түнхэнэй аймаг соогоо дааж абаһан 100-150 гектар талмайһаа кукурузын набша намаагай үндэр баян ургаса абадаг Сокто Гомбоев, Владимир Машикинов, Владимир Манзаев гэгшэд гектар бүриһөө 350-400 центнер ногоон тэжээл хуряажа, республика соогоо суутай болоһон бэлэй. Ажахынгаа отделенинүүдые тэрэ үедэ эрхилжэ ябаһан Дымбын Санданович Андыков, Базар Дашиевич Бузаев гэгшэд эмхидхэхы шадабаряараа, хүн зонтой хөөрэдэжэ шададагаараа эрхим үр дүнгүүдые туйладаг байгаа. Тэрэ үедэ залуу мэргэжэлтэн ябаһан би аха эдэ нүхэдтэй харилсан хүдэлмэрилжэ, олон орёо асуудалнуудые шийдхэжэ хураһанби.

Саяанай совхоздо хүдэлхэн жэлнүүдээ ехэ дулааханаар дурсан ябадагби. Тэрэ үедэ 1963-1967 онуудта энэ совхозые ветеринарна врач мэргэжэлтэй, үйлдбэриин алишые һалбаринуудые түгсэ һайн мэдэхэ бэлиг шадабаритай Владимир Бизьяевич Саганов хүсэн түгсөөр хүтэлбэрилжэ, ажалша хүнүүдэй түшэг тулгуурин болоһон габыятай. Владимир Бизьяевич ехээр уншадаг, тон зүб тобшололнуудые хэжэ шададаг тула мэргэжэлтэдые энэ аргадаа хураһан юм. Совхозойнгоо үйлдбэриине ашаг үрэтэйгөөр эрхилжэ асуудалаар онсо шанартай шалгалтануудые үнгэргэжэ, хариусалгыемнай дээшлүүлхэн габыятай. Тэрэ үедэ совхозой ахмад мэргэжэлтэд: агроном Саян Санданович Парьянов, инженер Иннокентий Солбонович Халбаев, зоотехник Жаргал Цыренович Бимбаев хүдэлхэн юм.

Владимир Бизьяевичай үүсхэлээр республика соо эгээл түрүүлэн бригадна подряд хэрэглэгдээ хэн. Энэ шэнэ аргаар хүдэлжэ эхилхэдэ, фермэнүүдые даагшад, брига-



дирнууд гарша, оршоёо өөһэдөө хинажа эхилхэн юм. Жэһэнь, һу наалин фермье даагша Пурбо Дондокович Сыбденов тугалай байрануудые дулаа-суулхын тула пилорама, столярна цехэй хаядаһые суглуулжа түйхэдөө, ехэ алмалта хэһэн бэлэй.

Эгээл энэ үедэ совхозой наалишад дунда 2 мянгатанай хүдэлөөн эхилхэн юм. Октябрийн хубисхалай 50 жэлэй ойн баярай хүндэлдэдэ Бүхэроссин мүрысөөндэ манай Саяанай совхоз эрхимлэжэ, КПСС-эй ЦК-гай, Министруудэй Соведэй, Профсоюзудай ЦК-гай дамжуулгын Улаан Тугта, мүнгэн шанда хүртэһэн. Ажахымнай мэргэжэлтэ, фермэнүүдые даагша бүхэн 3 окладаар шагнагдаһан габыятай. Оролдосото ажал хэрэгүүднэй аймаг, республика соогоо мэдээжэ болоһон юм. 1967 оной эсэстэ районно Соведэй сессидээр Владимир Бизьяевич гүйсэдхэхы комитедэй түрүүлэгшээр хунгагдаа бэлэй. Аймагай хүдөө ажахын управлениин ахмад экономистаар хүдэлмэрилжэ байһан Андрей Самбуевич Ошоров ажахымнай директорээр томилогдоо хэн. Владимир Бизьяевичай табиһан үндэһэ һуури ажахын саашанхи хүгжэлтэдэ сэгнэшгүй ехэ байһан. 1969 ондо манай совхоз 42 тонно үбһэ бэлэдхэжэ, республикын хүдөө ажахын түрүүлэгшэ зүблөөн дээрэ мүнгэн шанда хүртэһэн, харин директорнай нэрэтэ часыгаар шагнагдаа хэн. Совхознай 4 отделенийтэй байгаа гэбэл: 1-дэхиинь ёһотой эмхидхэгшэ Михаил Петрович Пермяков, хожомын гэнтын аюулда орожо наһа бараһан, 2-дохииень Буда Нимаевич Цыденов, хожомын Түнхэнэй совхозой директор болоһон, 3-дахииень Пурбо Санжиевич Матуев, 4-дэхиинь Данжунай Дагбаевич Лопсонов даһан бэлэй.

1972 ондо Андрей Самбуевичай экономикын асуудалай талаар хүдөө ажахын министрэй орлогшоор томилогдоходо, би совхозой директорээр томилогдоо хэм. Владимир Бизьяевичтай, Андрей Самбуевичтай хамта хүдэлхэн бидэ мэргэжэлтэд ажахынгаа урданайн солье унагаахагүйн тула ехэ оролдодог байгааби. 1974 ондо манай ажахы мяха, һу үйлдбэрилхэ аймагай мүрысөөндэ нэгдэхы һуурида гараа бэлэй. 96 наалишад сооһоо 17-ниинь 2500-най хилэ дабаһан юм. Ажахымнай суутай наалишан Доржо Халхаранов үнээн бүриһөө 3 мянган килограмм һу абажа түрүүлэ хэн. Энэл жэлдэ 76 тонно ороһоо таряа суглуулаа гэхэ гү, али гектар бүриһөө 14,2 центнер ороһоо хуряажа, аймаг соогоо хоёрдохы һуурида гараа хэмди. Нэгдэхы һуури «Сибиряк» колхоз эзэлхэн бэлэй. Пурбо Санжиевич Матуевай даадаг Охор-Шэбэрэй-отделени

онсо шалгарба. Лопсон-Нима Дамбиевич Гергеновэй тракторна бригада 1800 гектар талмай гектар бүриһөө 17 центнер ороһоо суглуулхан бэлэй. Табан жэлэйнгээ түсэбые 4 жэл соо дүүргэһэн Даши Хоборкович Дадановай гахайн фермын хүдэлмэришэд аймаг, республика соогоо мэдээжэ болоһон габыятай.

1974 оной дүнгүүдээр манай совхозой ажалай түрүүлүүл ордон, медальнуудаар шагнагдаа хэн. Лопсон-Нима Дамбиевич Гергенов Ленинэй орденоор, отделение даагша Пурбо Санжиевич, Даши Хоборкович Даданов, гахайшад Пурбо Шадранаевич Цыденов, Агра-



фена Петровна Замбулаева гэгшэд «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденуудаар, Улаан-Горхойн мэдээжэ наалишан Доржо Халхаранов Ажалай Улаан Тугтай орденээр шагнагдаһан габыятай.

1980 гаран онууд манай аймагай социальн-экономическа хүгжэлтэ, дэбжэлтэдэ тон таатай үенүүд байгаа. Эдэ жэлнүүдтэ Түнхэнэй дунда хургуулиин шэнэ байһан баригдаба. «Сибиряк» колхозой түрүүлэгшэ Юрий Павлович Седов тус хургуули барилгын үүсхэлые дэмжэжэ, 570 мянган түхэриг үгэһэн юм. Эгээл энэ үедэ аймагай түб Хэрэн тосхондо хүүгэдэй саад, Зуун-Морин тосхондо Соёлой байһан бодохоогдоо. Соёлой байһан барилгые Зуун-Мориной леспромхозой директор Василий Шагдурович Будаев мүнгөөр хангаһан. Далахай, Гужир, Галба тосхонуудта соёлой, спортын комплекснууд, Галба, Аршаан, Таһархай, Улбугай тосхонуудта хүүгэдэй саадууд, Загта, Шулуута, Шанаа тосхонуудта хургуули-саадууд шэнээр бодохоогдон бэлэй. Эдэ бүхы байһангууд арадай барилгын аргаар эмхидхэгдээ бэлэй. Арадай барилгын аргые республика соогоо эгээл түрүүлэн Хужарай сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Николай Пурбоевич Леонтьев үргэн дэлсэтэйгээр хэрэглэһэн юм. Энэ аргыен аймагай гүйсэдком үргэнөөр дэмжэжэ, хүүгэдэй саадуудые, хургуулинуудые, клуб болон байрын гэрнүүдые, стадионуудые шэнээр барюулан түүхэтэй. Хэрэн тосхондо библиотекын барилгада ажа-һуудалай хэрэглэмжэ хангалгын комбинадай директор Буда Жалсанович Халдороров, Хэрэнэй «Скотимпорт» конторын дарга Евгений Сергеевич Шабаков, коопзверопромхозой директор Владимир Васильевич Халматов, РСУ-е толгойлогшо Анатолий Санжиевич Бельгаев болон олон эмхи зургаануудай

хүтэлбэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадаһан юм.

Аймагай хүгжэлтэдэ харгы ехэ удха шанартай байһан. 1987 ондо аймагай хүтэлбэри РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат байһан А.А. Бадиевта хандажа, «Култук-Мон» гэхэн харгые нэһлээн шэнэлхэ асуудалаар Россин Федерациин Правительствоста ажал ябуулхыень гуйһан байна. Уданшьегүй энэ асуудал шийдхэгдэхэ тээшээ болоо хэн. 1989 ондо СССР-эй арадай депутатаар хунгагдаһан Ардан Лопсонович Ангархаев энэ асуудалые бодотоор шийдхэһын тула РСФСР-эй автомобильна харгыннуудай министр Донцовтой уулзажа шийдхэһэн юм. Мүн энэ асуудал шийдхэгдэхэ Хойто Корейдэ Советскэ Союзай элшэн сайдай экономикын асуудалнуудай талаар зүбшэлэгшэ байһан Владимир Бизьяевич Саганов нотагаа бусахадаа, эдэбхитэйгээр оролсожо шийдхэлсэһэн түүхэтэй. «Култук-Мон» гэхэн харгые федеральна удха шанартай болгожо, «Красноярск-Иркутск» авто-харгын управлениин ДРУ-7, ДРСУ-4 эмхинүүд, «Саяны» артель, «Ока», «Труд» гэхэн кооперативууд тэрэниие бариха болоһон юм. Энэ шухала барилгые эмхидхэхэ хэрэгтэ аймагта асфальто-бетоной 5 завод баригдажа ашаглагдаа хэн.

Мэргэжэл ехэтэй үнэн сэхэ хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта хүдэлмэрилжэ, дүй дүршэлые халан абаһандаа хуби заяандэ баясан ябадагби. Тэдэнэй дундаһаа «Сибиряк» колхозой түрүүлэгшэ Юрий Павлович Седовые, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Аркадий Степанович Иринчские, «Восточные Саяны» колхозой түрүүлэгшэ Цыден Ширнинович Бальбаровые, «Маяк» колхозой түрүүлэгшэ Пурбо Мижитович Махоровые, Туранай совхозой директор Илья Садаевич Маншесевые, Түнхэнэй совхозой директор Владимир Жамсаранович Сыреновые, сельскэ Соведүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнүүд Александр Семенович Софининие, Владимир Александрович Поповые, Гонгор Мункуевич Сыреновые, Борис Дамьянович Шагдуровые, Борис Гундынович Хамагановые, КПСС-эй райкомой нэгдэхы секретарнууд Александр Добшоневич Тахановые, Вандан Бадмаевич Базаровые, Виктор Добшоневич Тахановые, Энергина Зандеевна Васильевае, хүдөө ажахын управлениин дарга Василий Давыдович Серебренников болон бусадшые олон нүхэдые зүрхэ сэдхэлдээ дулааханаар һанажа ябадагби.

Түнхэнэйнгөө аймагай 80 жэлэй ойн баяраар нотагайнгаа бүхы хүнүүдые хани халуунаар амаршалаад, Эхэ оронойнгоо һалбаран хүгжэлгэдэ хубитаяа оруулаһан, энхэ элүүр зол жаргалтай ябахыетнай үнэн зүрхэнһөө хүсэнэб.

Намсарай МАНЗАЕВ.
1984-1990 онуудта Түнхэнэй районно Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ,
1991-1994 онуудта аймагай захиргаанай толгойлогшо байһан, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто, Буряад Республикын хүдөө ажахын габыята хүдэлмэрилэгшэ.
ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: тракторна таряан ажалай бригадын бригадир ябаһан Л.Н.Д. Гергенов; аймагай суута наалишан Р.С.А. Пархаева.

Майн 15-да үнгэргэгдэн Хүдөө ажахын болон эдээ хоолой министерствын коллеги дээрэ хабарай тарилгын асуудал зүбшэн хэлсэгдэн байна. Эндэ Правительствын түрүүлэгшын орлогшо Леонид Турбянов болон аймагуудай хүдөө ажахын таһагай дарганар хабаадласаа. Хүдөө ажахын министр Виктор Бубнов тус суглаае хүтэлбэрилөө.

Хүдөө ажахын министрэй орлогшо Тимофей Лапунтай манай корреспондент хабарай тарилгаар хөөрөлдөө эмхидхэбэ.

- Тимофей Петрович, абаһаар лэ асуухам, хэды шэнээн талха тарья тариха, удаань хуряжа абаха түсэб табигданхай гэшэб?

- Энэ жэл хүдөөгэй ажалшад 160 мянган тонно орооһото ургамал, 170 мянган тонно хартаабха, 77 мянган тонно огородой эдээ хуряжа, 107 мянган тонно малай тэжээл бэлдэхэ хараа түсэбүүдтэй. Иймэ ургаса суглуулхын тула 180 мянган гектар талмайда орооһото ургамал таригдаха юм.



ХЭДЫ ШЭНЭЭН ТАРЯА УРГУУЛХАБИБДИ?

- Хүйтэхэн хабар байба, тиигээдшье полинуудай шииг нойтоор дуталдаһан шалтагаанһаа тарилга оройшо гэхэ гү, хорёод хоногоор таталдаба. Хүдөө ажахынууднай богонихон болзор соо таряагаа тариха үрдихэн гэшэ гү?

- Хүдөө ажахын министерствын шийдхэбэрээр тарилгамнай хойшолоуагдаа. Иймэ харюусалгатай шийдхэбэри абахын тула бидэ, таряанай ажалшад, бүхы шахуу полинуудаа шэнжэлһэн байнабди. Мүнөө эгээл шухаламнай гэхэдэ, үрһэн хүрэнгөөр, тоһо түлшөөр ажахынууднай дүүрэн хангаданхай. Тиигэжэ ионинин 1 болотор тарилгаа дүүргэхэ ёһотойбди. Үшөө онсолжо тэмдэглэхэ юмэн гэхэдэ, энэ жэл мүнгэ алтаар яһала хайн байбабди.

- Энэ жэл малай тэжээлэй ургамал ехээр таригдаха, харин таряанайнгаа полинуудые үсөөрүүлэхэ гэхэн шийдхэбэри абтанхай бээ?

- «Мал ажал эрхилхэ» гэхэн тусхай программа республикамнай энэ жэл абаһан юм. Энэниие дүүргэхын түлөө малай тэжээлэй ургасын полинууд нёдондо жэлэйхитэй сасуулбал, 37 процентээр дээшлүүлэгдэбэ. Гол түлэб олон жэл соо ургаса үгэдэг ногоо (донник, люцерн) болон горох, кукуруза, наран сээг тарихабди. Тиигэжэ холимог ногоон тэжээл гэхэ гү, али сенаж ехээр нөөсөлхэбди.

- Таряанай үрһэн баһал хуушардаг. Тиимэһээ үрһэнэй шанар хайжаруулаха, сортынь шэнэлхэ ажалнууд хэр ябуулагдана гэшэб?

- Энэ жэл 8 мянган тонно хайн үрһэн худалдаанда табигдаа нэн. Тэрэнэй 2 мянган тоннониинь эрхим шанартай гэхэ гү, али элитнэ үрһэн байгаа. Республика дотор 7 хүдөө ажахын предпритинууд үрһэеэ хайжарууланхай, ажахынуудта худалдаха үнэмшэлэгтэй. Тэдэнэй тоодо Зэдын аймагай «Боргойн», «Оёрой» ажахынууд, Мухар-Шэбэрэй «Искра» болон бусад. Олон ажахынууднай мүнөө жэл эрхим шанартай үрһэн абажа тариха. Энэ хэрэгтэн ехэ туһаламжа Минсельхоз үзүүлэ.

- Баян ургаса - ажал ехэтэй хэрэг. Нэн түрүүн хайн үрһэн хэрэгтэй. Зүгөөр газарай үтэгжүүлэггүйгөөр амжалта туйлахан бэрхэтэй...

- Минеральна үтэгжүүлгэ мандаа ехэ үнэтэй зөөри болохтой. Тиигэбэшье энэ жэл нёдондонойхитой сасуулбал, хоёр дахин ехье эндээ буулганхайбди. Энэмнайшье «далайда дуһал»...

- Бэлдэн паар дээр тарьяан хайн ургадаг гэжэ булта мэдэнбди. Паар хайн бодхоон ажахынуудые нэрлэхэ аргатай гэшэ гүт?

- Бидэ бүхэли хабараа шахуу хүдөөгүүр ябажа, полинуудаа шалгаһан байнабди. Эгээл хайн паартай ажахынуудые тоолобол: Хурамхаанай аймагай «Хуторай», «Сахулин», «Дэрээнэй» ажахынууд; Зэдын - «Оёрой»; Бэшүүрэй - «Баруун-Нарин» («Елань»); Яруунын - «Победа». Энэ жэлэй тарилгада 106 мянган гектарта паар бэлдэгдэн байна. Тэрэнэй 20 мянган гектарынь шанар хайтай. Нүгөө 90 мянганиинь муушаг гэхэ гү, али шииггүй. Ямар шалтагаанһаа шииггүй байнаб гэхэдэ, паар хахалхадаа, алдуу гаргадана: оройтожо хахална, үбһэ ногоондоо диилдэнэ. Имагтал полинуудаа хатаажархина. Ажахынуудай технологиудта «намартаа паарнуудаа жэгдэлжэ бүтүүлэгты!» гэжэ ходо хэлэгдэдэг.

- Тарья тарилгын үедэ технологическа алдуунаа олоор гаргадана гэжэ коллегийн суглаан дээрэ «шууян» болоһон байна. Тарилгын гурим эбдэнэн хүнүүдтэ ямар хэмжээнүүд абахаб?

- Сэхынь хэлэбэл, олонхи ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, агрономууд, механизаторнууд таряагаа хайнаар ургуулжа шадахагүй байна. Тиимэһээ Минсельхозой мэргэжэлтэд аймаг бүхэниие шалгажа байха болоо. Хоёрдохёор, аймагай хүдөө ажахын таһагай дарганар, мэргэжэлтэд баһал ажахынуудаар таряа тарилгын үедэ үдэр бүхэндэ полинууд дээрэ байха. Юрын хэлэбэл, шанга хиналта доро энэ харюусалгатай ажалнай ябуулагдаха. Харин гурим хазагайруулан хүн тон шангаар хэлһээгдэхэ. Юундэ иимэ эрилтэнүүд табигданаб гэхэдэ, хүдөө ажахыда яһала ехэ гүрэнэй мүнгэ зөөри гаргашалагдана бшуу.

Б. ГЫНДЫНЦЫРЕНОВ.

НЮТАГ НУГААР ЯМАРШУУ БАЙНАБ?

Баргажанай аймагай тарьялангууд хуурай шахуу, хабар дүүрэн бороо хура хүлээгдэбэ. Тээд шииг нойтоггүй. Тиигэбэшье 7500 гектар талмайда орооһото ургамал хуулагдаха. Малай тэжээлэй ургаса нёдондонойхиноо 400 гектараар ехээр таригдаха түсэбтэй.

Кабанскын аймагай хүдөө ажахын таһагай дарга Виталий Коршуновой мэдээсэлһэнэй ёһоор, тарилга саг соогоо гэхэ гү, али хойшолоуулагдангүй эхилэ. Зүгөөр энэ жэл түрүүшынхиёе малай тэжээлэй ургаса шэниисэхэ урид таригдаа бшуу. Урда жэлүүдтэ малайнгаа тэжээл хуряжа үрдэггүй байтараа, яаралтайгаар шэниисэхэ орохо баатай болодог байгаа. Энэ жэл тиимэ дабхар ажалай болохогүйн тула малай тэжээл түрүүн таригдаба. Тиигэжэ зунай һүүл багта малай тэжээл дүүрэн нөөсөлгөөд, таряандаа яаралгүйгөөр орохо зорилготой.

Кабанскын аймагай газар тухай хэлэхэ болоо наа, тэндэ газарайнь хүрһэнэниинь тоһолиг хара, ургаса хайтай. Ехээр гандадаггүй, тиигээдшье зонинь ажалша бүхэриг гэжэ хэлсэдэг. Энэ жэл Кабанскын 5 ажахы кукуруза ургууланхай. Тус аймагай үхэр малайнь тоо толгой олон юм. Энэ жэл 1600 толгой тугал абаад байнхай. һү ехээр наадаг байна. Тиихэдэ айлаар һү суглуулагдадаг байха юм. Энэ жэл 500 тонно һү литрынь 4 түхэригөөр зонһоо суглуулаад, Улаан-Үдын «Молоко» гэхэн заводто 5 түхэриг 50 мүнгөөр литрынь тушаагаад байна. Тиигэжэ хүнэй дотациин мүнгэ кабанскынхид хайн абажа шададаг байха юм.

Захаминай аймагай хүдөө ажахын таһагай дарга Молосоев Баяр Лопсоновичой хэлһэнэй ёһоор, 6 мянган гектарта орооһото ургамал таригдаха. Тэрэнэй 500 гектарынь малай тэжээлэй ургаса. Майн 15-най байдалаар 1170 гектарта тарьяан таригданхай. 150 тонно үтэгжүүлгэ абтанхай. Майн 10 гаранаар хура бороон саһатайгаар орожо, хүйтэрөөд абаа. Зүгөөр газар шиигтэжэ, таряагаа тарихань урматай болонхой.

Яруунын аймагта хүйтэхэн заңдаа. Газар оройдоол 15 сантиметр гэдээд байна. Хабарай хүйтэн хүнүүдһээ гадна түймэрэй угаанһаа боложо, нараншье хулаханар шарана. Тарилгада оройтожо оробошье, яруунынхид 8 мянган гектарта таряагаа тариха түсэбтэй.

ЗАЙН ГАЛАЙ СЭНГҮҮД ДЭЭШЭЛХЭНЬ

Июниин 1-һээ электрын элшэ хүсэний сэнгүүдэй дээшлэхэ тухай Буряад Республикын региональна элшэ хүсэний комиссийн тогтоол абтаба.

Энэ тогтоолдо тайлбари үгэхынь РБ-гэй региональна элшэ хүсэний комиссийн (РЭК) түрүүлэгшэ Виталий Васильевта хангаһан байнабди.

- Үшөө майн 17-до АО «Бурятэнерго» зайн галай сэн дээшлүүлэхэ тухай дурадал РБ-гэй РЭК-тэ оруулан байна. Хубилгагдаха сэнгүүд хэдэн баримтанууд дээрэ үндэһэлһэн байгаа. Эндэ хаяхана РЭК тэрэ дансата баримтануудынь тон наринаар шалгажа дүүргэбэ. Тиигэжэ сэнгүүдэй тарифууддун хамта 8,8 процентээр дээшлэхэнь: харин айл бүхэний зайн гал (1 Квт/час) 95 мүнгэндэ хүрэхэнь.

Тиихэдэ тарифуудые амярлажа харуулаха аргатай четчигтой айлайхи ондоо сэнгүүдээр гэхэ гү, али хоногой хубааряар түдэхэ: зайн гал хүннидөө галдабал (0 часһаа - үглөөнэй 6 саг болотор), 56 мүнгэтэ байха, харин үглөөнэй 6-һаа хүннин 0 час болотор - 1,02 түхэригтэ.

- Энэ асуудалаар Буряад Республикын Президент болон Правительство ямар ханамжа-тайб?

- Электрын элшэ хүсэний сэнгүүдые гуримшуулаха хэрэгтэ Правительство ехэ хүдэлмэри ябуулдаг. 2003 оной республикын бюджет абтахадаа, электрын болон дулаанай элшэ хүсэний сэнгүүд 14 процентээр дээшлүүлэгдэхээр хараалагдаһан байгаа. Тэрэһэлэн Правительство болон энергетигүүд нягта холбоотойгоор хүдэлһэнэингөө ашаар оройдоол 8,8 процентээр дээшлүүлэбэ. Үнэн дээрээ бидэ үндэһэгүйгөөр доошлуулагдаһан тарифуудые тогтоонобди. Жэ-шээнэ, Шэтэ хотодо шэнэ жэлһээ зонинь 1,05 түхэригөөр түлэдэг. Бидэ Эрхүүгэй областиин сэнгүүдтэй сасуулдаг заншал-тайбди. Зүгөөр Шэтын, Амурай можонуудай, Хабаровска хизарай сэнгүүдынь манайхиһаа үшөө дээгүүр юм.

Алексей АНГОТКИН.

Потребители эл.эн	Тарифы утверждены РЭК РБ с 1 июня 2003г. (кВт/Втч)			
	ВН	СН	НН	Усред. по напряж.
Всего млн.квт.ч.	2	3	4	5
1. Базовые потребители	нет	нет	нет	нет
2. Прочие потребители	69,33	115,28	168,4	план 3193
электрэнергия (кВт/Втч)	42,82	44,82	58,95	
мощность (руб/МВт в мес.)	131099	246269	351968	
3. Бюджетные потребители				117
электрэнергия (кВт/Втч)				29,46
мощность (руб/МВт в мес.)				295584
4. Население				
Население (с учетом НДС)				95,0
при наличии приборов учета, по зонам суток:				
- ночное время (с 0.00 ч. до 6.00 ч.)				56,0
- остальное время (с 06.00 ч. до 0.00 ч.)				102,0

КАБААСКЫН ТАРЯАШАД ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ



Майн 19-нэй байдалаар республика дотор 22 мянга 625 гектар талмайда орооһото ургамалнууд таригдаад байна. Кабанскын аймагай таряашадай ажалай дүнгүүд бусадһаа шалгарна. Тэдэнэр 6 мянган гектарта таряагаа таринхай. Баргажанай, Яруунын, Хэжэнгын, Хяагтын аймагууд һаял тарилгадаа орожо байна.

Тиихэдэ республика дотор 1925 гектарта малай тэжээлэй ургамал таригдаад байна. Эндэ баһал кабанскынхид шалгарна. Эдэ үдэрнүүдтэ Ивалгын, Сэлэнгын аймагуудай ажахынууд хартаабхаа тарихаяа эмхидхэл хайтайгаар гараба. Кабанскын, Прибайкалийн аймагуудта огородой эдээ тариха ажалнууд бүри эршэдэбэ. Тиихэдэ нуга сабшалангуудаа сэбэрлэхэ, уһалха, хашаалха, наг шэбхэ болон минеральна үтэгжүүлгэ гаргаха ажалнууд хэгдэнэ. Энэ талаар хэжэнгынхид хайн хүдэлжэ байна. Дүн хамта 5 мянга 610 гектар сабшалангууд уһалагдажа байна.

Республикын хүдөө ажахын болон эдээ хоолой министерствын, аймагуудай хүдөө ажахын таһагуудай мэргэжэлтэд булта шахуу полинууд дээрэ гаранхай.

Баир БОДИЕВ.

МАНАЙ ОРОНУУДАЙ хоорондох холбоо барисаа хүгжөөлгөдө нотаг нотагуудай харилсаан шухала удха шанартай гэжэ оло дахин хэлэгдээн байха. Энэ талаар тодорхой ямар ажалай ябуулагдажа байхан тухай мүнөөдөр хөөрэхэбди. Буряад Республикаһаа Монгол орондо байдаг түлөөлэгшэ Николай Иванович АТАНОВТАЙ хоёрэлдэбди. Тэрэ 2002 оной сентябрь нараһаа Буряад ороной аша туһые түлөөлжэ эхилээшье наа, энэ саг соо Николай Иванович яһала ехэ юмэ хээ, бүтээгээ.

- Николай Иванович, Монгол ороной 12 аймагай губернаторнуудай толгойлон делегаци ямар зорилготойгоор Буряад Республика ошожо эрээ нэм бэ?

- Буряад Республикын Президент-Правительствын Түрүүлэгшэ Леонид Васильевич Потаповай урилгаар олоной хабаадалгатай делегаци 2003 оной мартын 16-һаа 19 болотор Буряад орондо ошожо эрээ нэн. Ара-Хангай, Баян-Хонгор, Булган, Губи-Сүмбэр, Дархан-Уула, Дунда-Губи, Сэлэнгэ, Сүхбаатар, Үбэр-Хангай, Үмнэ-Губи, Хүбсэгэл ба Хэнтэйн аймагуудые түлөөлхэн 42 хүн делегациин бүридэлдэ оруулагдаһан байгаа.

Гол түлэб танилсалгын айлшалаа болоо нэн. Правительствын гэшүүдтэй, олзын хэрэг эрхилэгшэдтэй, эрдэмтэдтэй, Арадай Хуралай депутатуудтай уулзаһан байгаа. Энэ делегаци Улаан-Үдын мяха-консервын комбината, Швейцарийн «Биолер» гэжэ фирмын хүүдэй үеын оньһон техникээр баригдажа түхээрэгдэһэн макароний фабрикада, локомотив-вагон заһабарилгын заводто хүржэ, ажал хэрэгүүдтэй танилсаба. Дээдэ хургуулинуудай ректорнүүдтэй, академическэ институтуудай директорнуудтэй хөөрөлдөхөө, мэргэжэлтэдые бэлдэхэ, гэдэнэй мэргэжэл шадабарие дээшлүүлэхэ асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулаһан байха юм. Губернаторнуудай наһамжын ёһоор, энэнь аймагуудай эгээл шухала асуудал болоно.

Буряад орондо ерэнхэйнгээ хоёрдохи үдэртэ делегациин гэшүүд хүдөөгэй аймагуудаар ябаба. Худалдаа наймаанай-экономическа, соёлой-хуралсалай асуудалнуудаар Монголой аймагууд Буряад Республикын захиргаанай-территориальна субъектүүдтэй холбоо барисаа тогтоохо тухай хэлсэнүүдые бэлдэжэ, баталан абаха зорилго делегаци урдаа табиһан байгаа. Бурядад аймагууд болон районуудай захиргаануудай толгойлогшоной албанай хэрэгээр Монгол орондо ошоходонь, хэлсэнүүдтэ гар табигдаха юм.

- Юндэ иматгал эдэ аймагуудай түлөөлэгшэд Буряад Республикада ерэнхэн байгааб?

- Эндэ хайн дуранай гол ёһон баримталагдаһан байгаа. 2002 оной октябрь нарада губернатор Р.Нямсүрэнэй урилгаар манай аймагуудай толгойлогшоной делегаци Сэлэнгэ аймаг ошожо эрээ нэн. Улаан-Баатарта ошоходонь, Р.Нямсүрэнэй үүргэ түлөөгөөр губернаторнууд С.Сумьяа, Ж.Адьяа, Б.Чойжилсүрэн, Т.Дашсүрэн гэгшэдтэй уулзаһан байгаа. 1990 ондо Хяагтада болоһон уулзалгаһаа хойшо аяар 12 жэлэй үнгэрһэн хойно энэ уулзалга эмхидхэгдэһэн байгаа. Иймэ удаан саг соо уулзаһан байһан анда нүхэд дахинаа ушархадаа, худалдаа наймаанай-экономическа, хуралсалай, соёлой, гүн ухаанай асуудалнуудаар харилсаа холбоогоо хэргээхэ шухала гэжэ тэмдэглэбэд. Энэ талаар хэлсэн баталагдаха ёһотой нэн. Саашадаа үлэһэн 7 аймаг бэлдэхэлэй хүдэлмэридэ хабаадалсаба. Тиигэжэ 2002 оной ноябрийн 30-да бүхы 12 губернатор манай Түлөөлэгшэ эмхидэ ержэ, харилсаанай гол ёһонуудые, бэе бээдэ айлшалагын болзорнуудые зүбшэн хэлсэһэн байгаа. Хойшодоо бэлдэхэлэй ба шэнжэлгын хүдэлмэри хэгдээ нэн. Ямар аймагууд хоорондоо харилсаа тогтоохо ёһотойб, эдэнэй арга боломжонууд, хүсэ шадал хэр гээшэб гэхэ мэтэ асуудалнуудые тэдэнэр наринаар хаража үзэбэ.

- Николай Иванович, Буряад болон Монгол оронуудай хоорондох харилсаан 12 жэл соо зарсан тогтошоһон байгаа гэжэ тэмдэглэбэт. Ямар ушар шалтаганһаа гээшэб?

- Захиргаанай-нотаг нотагуудай байгуулалтануудай хоорондо харилсаан хүгжөөгдөөгүй нэн гэжэ тэмдэглэһэнб. Юрэнхыдөө, харилсаа холбоомнай үргэлжэлһөөр лэ байгаа. 1999 оной февральн 25-да Россин Федерациин болон Монголой Правительствануудай хоорондо хэлсэн баталагдаа нэн. Тиихэдэ Буряад Республикын болон Монголой хоорондохы экономическа, хилэ шадарай харилсаан

тухай хэлсэн хаража үзэгдэһэн байгаа. Тиин Буряад Республикын болон Монголой гүйсэдэхы засагай зургаануудай хоорондо нотагай шэнжэтэй хэлсэнүүд болон протоколнуудта гар табигдаа нэн. «Улаан-Үдэ - Улаан-Баатар» гэхэн харилсаагаар лэ манай холбоо барисаан хүгжөөгдэһэн. «Бурядад түб» гэжэ худалдаа наймаанай байшан байгуулагдаһан, «Пульс радио» гэжэ мэдээсэлэй системэ ашагалагдаа оруулагдаһан, хамтын хэдэн предпряти хүдэлжэ эхилһэн байгаа.

Хүүдэй 4 жэлэй хугасаа соо гадаадын худалдаа наймаанай эрьесэ гушаад процентээр дээшлээ. Теэд худалдаа наймаанай-экономическа харилсаанай арга боломж хураггүй ехэ гэжэ Монголой эд бараанай дэлгүүрые шэнжэлгэ элрхэйлэн харуула.

Россида монгол хэлэ шудалха тухай Зарлигта I Пётр хаан гараа табья нэмнай. Манай ханахада, мүнөө энэ асуудалдахинаа шухала удха шанартай болонхой. Буряад хургуулинуудта, нэн түрүүн хүдөөгэй хургуулинуудта монгол хэлэ шудалха шухала. Багшанарай мэргэжэлтэдые бэе бээдэ эльгээлсэхэ, хуралсалай онол аргануудые нэбтэрүүлхэ, хэлэнэй, соёлой, олзын хэрэг эрхилэгшын талаар холбоо барисаагаа үргэдэхэ ёһотойбди. Тиихэдэ Монгол орон хадаа аяншалгын, соёлой харилсаа холбооны газар болохо аргатай.

Хоёрдохи халбаринь юуб гэбэл, мал ажал эрхилэлгэ болоно. Сагай уларилтай таарамжгүй байдал, ган гасуур, илангаяа саһа ехэтэй үбэлэй, ган гасуурга зунай саг эндэ мал ажалые хүгжөөлгэдэ хаад тойбо

бусадшые халбаринуудаар үргэн ехэ харилсаа холбоон тогтоогдоно. Эшэ хүсэнэй, элүүрые хамгаалгын, эм домой, аяншалгын, геологийн болон ашагта малтамал шанаржуулгын, ургамалай үрлэ-хүрэнгын, малай үүлтэрэй, эдэе хоолой болон хүнгэн промышленностийн халбаринуудаар харилсаа холбоогоо үргэдэхэ байнабди. Тиихэдэ энэ холбоо барисаамнай эрдэм-техникын туйлалтануудта үндэһэлхэ зэргэтэй.

Гэбэшье эдэ хайн хайхан үүсхэлүүдые бээлүлээд лэ байгаа наа, урагшаа дабшаха байнабди. Хэрбээ Россин болон Монголой хилын харуулай, тамуужанай албануудые таарамжатай зохидоор байгуулбал, урагшаа дабшаа аргатайбди. Алтан-Булаг - Хяагта хоёрой хоорондо хилэ гаталалгын мүнөөнэй

ХОЁР ОРОНОЙ ХАРИЛСААЕ УЛАМ СААШАНЬ ХҮГЖӨӨХЭ

Манай оронуудай хоорондохы харилсаанай шэнэ программа табижа бээлүүлэхэ шухала. Ямар тусхай зорилготой хараа түсэбүүд манай урда табигдана гээшэб? Мүнөө үедэ Бүхэдэлхэйн худалдаа наймаанай эмхийн гэшүүдтэй тоо олошоруулаха, худалдаа наймаае бүхэдэлхэйн шэнжэтэй болгохо, байгаагийн, оньһон техникын ба нийгын хандарал хүүдхэлтэ хэрэгүүдэй үргэдэхэгдэжэ байха үедэ тогтууритай хүгжэлтэ дэбжэлтын гол ёһонуудые хүгжөөхэ гээшэ ехэ удха шанартай болоно.

Энэ асуудалаар хүүдшын зорилгодо

татаана, бэрхшээл түбэгүүдые ушаруула. Манай хүдөө ажахын академи Монголой Хүдөө ажахын министерствэтэй, Сэлэнгэ аймагтай нягта холбоо барисаа тогтоохой. Энэ дүй дүршэлые бусад аймагуудта дэлгэрүүлхэ шухала. Мал ажалые хүгжөөлгэдэ гансал үбһэ тэжээлэй дутагдал бэшэ, харин үбшэн тахал ехэ наад ушарууддаг байха юм. Ушар иимэһээ али бүхы үбшэнгүүдхэ адууна малые хэргылхын тула саг соогоо тарилга хэхэ гээшэ мүн лэ шухала удха шанартай. Манай республика тэжээл бэлдэхэхэ оньһон техникээр Монголой аймагуудые хангаха

таарамжатай пунктнууд байгуулагданхай. Эндэ элдэб хэмжээнэй, элдэб шатын зүблөөнүүд олоор үнгэргэгдэдэг. Гэбэшье хилэ гаралгын хэрэг хангалтагүй муугаар хайжаруулагдана. Элдэб ушар шалтаганууд тохёолдодог. Тамуужанай албанай хүдэлмэрилэгшэд хоорондохы харилсаа холбоогоо хайжаруулажа шаданагүй. хайн хүршэ ёһоной харилсаа холбоогоо хайжаруулагда гол анхаралаа хандуулаха шухала. Хоёр ороной хоорондохы харилсаа холбоо хайжаруулхын тула жэжэ-бужын дутуу дундануудые усадхаха хэрэгтэй. Тиимэһээ хоёр талын хүсэндөө байһан хуулинуудай үндэһөөр эдэ бүгэдэ бээлүүлэгдэхэ зэргэтэй. Энээнэй тула эрхэтэд өөһдөө зохио хуули ёһонуудые, эрхэнүүдэ хайн мэдэхэ ёһотой.

Ажалда абахадаа, хүдэлмэрийн үедэ мэргэжэлтэдтэ эрилтэнүүд шангаар табигдаха зэргэтэй. Мүнөө тамуужанай албануудта хүдэлхын тула иматгал мэрэгжэлэй эрдэм мэдэсэ хангалтагүй байба байна. Харилсаанай ёһо гуримуудые сахиха, тамуужанай хуули ёһонуудые баримталха гээшэ шухала удха шанартай. Ажалай түлбэрийе нарижуулан хайжаруулаха шухала. Мүнөө тэрэ тамуужанай хүдэлмэрийн шанарта яашье тааралданагүй.

- Эхилхэн хэрэгүүдэ урагшань дабшуулхын тула саашада ямар ажал бээлүүлэхэбта?

- Харилсаанай али бүхы асуудалнуудаар аймагууд болон районуудай дурадхалнуудые Бурядад Правительство суглууланхай. Тиин мүнөө тэдэнь согсологдожо, гуримшуулагдажа байна. Тиигээд тэдэниие 12 аймагта эльгээгээ нэмди. Манай түлөөлэгшэтэ эмхи Монголой болон Бурядад аймагуудай, районуудай хоорондохы маркетингын түб болохо ёһотой.

Зүүн Сибириин соёлой болон искусствын академийн филиал Үмнэ-Губийн аймагта, Хаан-Хонгор сомондо байгуулаха талаар хүдэлмэри ябуулагдаха байна. Соёлой ба искусствын тусхай хургуули дүүргэгшэд саашадаа хуралсалаа академидэ үргэлжлүүлхэ аргатай. 4-5 аймагай үхибүүд энэ филиалда хураха юм. Ороһото ургамалуудые, хартаабха, овош ургуулаха, шубуу болон гахай үсхэбэрлэхэ, зүгы бариха талаар ехэ хүдэлмэри Хэнтэйн аймагай «Ульгэтэ» гэжэ гүрэнэй ажахыда ябуулагдаха байна. Иймэ жэшээнүүдые олоор дурдажа болоно.

Буряад Республикын аймагуудай захиргаануудай толгойлогшоной Монголой аймагуудта ошожо, хэлсэ баталха талаар бэлдэхэлэй хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Мүнөө дээрээ гол түлэб харилсаанай болзор тогтоогдоно.

Худалдаа наймаанай-экономическа харилсаа бээлүүлгын таарамжатай онол арга зохёохэ гээшэ энэ хүдэлмэрийн эгээл харюусалгатай хубинь болоно бшуу. Харилсан тоосолгын ёһо гурим зохёохо шухала. Юрэдөөл, түсэбүүд ехэ, гэбэшье тэдэниие бодомжотой хайнаар, таарамжатай зохидоор бээлүүлхэ хэрэгтэй.

- **Һонирхолтой хөөрөлдөө хэһэнэйтнай түлөө баяр хүргэнэб.**

Д.ХУЛАН.
(«Монголия сегодня» гэжэ сонин).

* Буряад Республикай харилсаагаа хүгжөөхые хүсэһэн бүхы хүнүүдтэ Түлөөлэгшэтэ эмхийн хаягые дурадханабди: Улаан-Баатар хото, маршал Жуковай гудамжа, 55, тел/факс: 976-11458-478.



тогтожо хэлэхэмни. Дэлгүүрэй хуули ёһонуудта, гадаадын харилсаа холбоонуудые хүгжөөлгын онол аргануудта түшгэлэхэ гээшэ арсашагүй шухала байна. Теэд энэ талаар таарамжатай эрхэ байдал байгуулагдаха зэргэтэй. Манай харилсаа холбоонуудта иймэ эрхэ байдал тогтоогдонхой гээшэ гү? Иймэ байдал тогтоогдоогүй байна гэжэ ажал хэрэгүүд харуула. Бурядад болон Монголой дэлгүүрэй хамнабарийн ажахы тон ахир тулоур байһаар. Энэнь хоёрдохи ушар болоно. Гурбадахинь юуб гэбэл, дэлгүүрэй харилсаанай ёһо гуримуудаар болбосон хайн хүдэлмэри ябуулхын тула дүй дүршэлтэй болохо ёһотойбди. Эгээ тиимэһээ манай хоорондохы харилсаае хүгжөөлгэдэ гүрэнэй зүгһөө дэмжэлгэ, залан хүтэлбэрлэг хэрэгтэй.

- **Монголой болон Бурядад хоорондохы харилсаае хүгжөөхын тула ямар халбарида түшгэлэхэ ёһотой гэжэ тоолонобта?**

- Харилсаанай холын хараатай шухала халбаринуудта тогтохомни.

Эдэ хараа шэглэлнүүдэй түрүүшынхынь хуралсаа болоно. Хараха маягта, Монголой залуу үетэн, илангаяа аймагуудаар ажаһуугшад ород хэлэ мууса гэхэ гү, али огто мэдэнгүй. Теэд харилсаанай гол зүйл болохо хэлэ мэдэнгүйгөөр, ямар харилсаа холбоон тогтоогдохо, хүгжөөгдэхэб даа. Тиимэһээ энэ дутагдалые усадхаха гээшэ харилсаа холбоонийнай гол зорилго мүн.

2003 он хадаа хори буряадуудай I дүгээр Пётр хаанда ошожо ерэнхээр 300 жэлэй ойн жэл болоно.

бүхы арга боломжотой.

Гурбадахинь. Худалдаа наймаан хадаа экономическа харилсаанай гол зүйл хододоо болодог гээшэ. Мүнөө үедэ манай Россида, мүн Монгол орондо худалдаа наймаан илангаяа эдэбхитэйгээр, эршэмтэйгээр хүгжөөгдэжэ байна. Хаа хаанагүй - үйлсэ гудамжануудта, дэлгүүрнүүд дээгүүр худалдаа наймаа эрхилнэ. Тиимэһээ энээн тухай хөөрөлдэһэнэйшые үлүү гэжэ ханахаар. Теэд тиимэ бэшэ. Бурядад болон Монголой зах ахолын хүдөө нотагуудта ажаһуугшад ажабайдалдань үдэр бүри хэрэгтэй болодог эдлэл хэрэгсэлнүүдые, эдэе хоолой зүйлнүүдые, хубсаһа хунар худалдажа абаха үшөөл аргатай байһаар. Тиимэһээ Монголой аймагуудай болон Бурядад районуудай хоорондохы худалдаа наймаае хүгжөөхэ түхэл маягуудые зохёохо, нэбтэрүүлхэ хэрэгтэй.

Дүрбэдэхинь юуб гэбэл, нийгэм ухаанай, соёлой болон түүхын харилсаае хүгжөөгүй наа, урагшаа дабшахагүйбди. Эдэ бүгэдые хүгжөөнгүйгөөр экономическа харилсаан тогтоогдохогүй. Тиимэһээ түүхэдэ хандаха ушартай болонобди. Эртэ урда саһаа хойшо Монголой хойто нотагуудай малшад хилэ шадарай ород зонтой нягта харилсаатай байһан гэшэ. Эдэнэй хоорондо худалдаа наймаан саг үргэлжэ хэгдэдэг, ажахын ба соёлой харилсаан хүгжөөгдэдэг, үргэдэхэгдэдэг байгаа. Тиихэдэ «Хани барисаанай модоной» хайндэрнүүд жэл бүхэндэ үнгэргэгдэдэг нэн.

Түгээсхэдөө юун тухай хэлэлтэйб гэхэдэ, Буряад болон Монгол оронуудай хоорондо

Буряад Республикын 80 жэлэй ойдо

**Хэжэнгын аймагай Экономикын болон соёлой үдэрнүүд
 УГ НЭГЭН, ЭБТЭЙ АРАДАЙ ТУГ ҮНДЭР**

Байгша оной майн 16-да Хэжэнгын аймагай Экономикын болон соёлой үдэрнүүд үнгэрбэ. Түмэн жэлэй түүхэтэй хори-буряад уг гарбалтай, Хэжэнгын уужам талааа 560-аад хүн Буряад ороноймнай нийслэл хото Улаан-Үдэдөө айлшалан ербэд. Үглөөнэй 11 сахна районийнгоо делегадууде угтан, республикын үндэ-нэтэнэй номой санда «Нү-хэдэй дунда» гэхэн Б.Ба-зароной нэрэмжэтэ лите-ратурна уран зохёолой хол-бооной гэшүүдтэй уулзалга үнгэрхэн, Хэжэнгын уран зохёолшодой номуудай вы-ставкэ эмхидхэгдээн байна.



мэрэй орлогшо В.П. Линтур утгамжын баяр баясхалангай үгэнүүдые хэлэжэ, амар-шалба.

Талмай дээрэ Хэжэнгын ансамблинхид ёохорой наада дэлгэбэ, Буряад Республикын арадай артистнар Дарима Дугданова, Тогмит Танхаев хэжэнгынхидтээ зорюулан дуу бэлэглэбэ. Тэндэһээ үндэр тугуудаа намилзуулан, хотынгоо дардам харгыгаар Х. Намсараевай нэрэмжэтэ театр тээшэ гэшхэлэн дабшабад.

Театрай үргэн тайзан дээрэ арад зоноо Хэжэнгын захиргаанайхид, артистнар угтан абабад. ВАРК-ын президент, профессор Д.С. Сандитов, Улаан-Үдын захиргаанай га-

Театрай фойе соо Хэжэнгын СПК-нуудай выставкэнүүд эмхидхэгдэнхэй, сагаан эдеэн-һээ эхилээд, хониной толгой, ормог, гэдэһэтэй шуһан гэхэ мэтэ эдээ хоолой дээжэ дэлгээгдэжэ, хүндэтэ комис-сиин гэшүүдтэ, айлашадай амталан үзэлгэдэ дурадхагдаба.

Хэжэнгын эрдэм хуралсалай выставкэ ехэ хонирхолтой байгаа. Ирина Николаевна Дарижапова эрдэм хуралсалай отличник, педагогикын эрдэмэй кандидат Хэжэнгынгээ аймагай эрдэм хуралсалай таһагыг хүтэлбэрилнэ. 2002-2003 онуудай хуралсалай жэлэй дүн-гүүдые харахада, республика соогоо алтан ба мүнгэн ме-далистнуудаараа эрдэмэй практическа конференцидэ, олимпиадада хабаадалгаараа 1-дэхи хуури, патриотическа хургаалаараа 1-дэхи хуури, хамнабарин ажыхуудаараа 1-дэхи хуури, хүүгэдые элүүр-жүүлгын ажал ябуулгаар 2-дохи хуури эзэлнэ. Хэжэнгын багшанар «Республикын 2003 оной эрхим багша» гэхэн конкурсдо Гран-при абажа, нэмэлтэ хуралсалай багша-нарай дунда 1-дэхи хуури эзэлхэн, үшөөшье олон конкурсуудта илаһан солотой.

Хангаловай нэрэмжэтэ түүхын музейдэ хүндэтэ айлшадаа, харагшадые ирагуу хайхан угтамжын дуугаар угтан, хүхэ номин хадагуудые барюулһанай удаа Хэжэнгын аймагай гулваа, техникескэ эрдэмэй кандидат, доцент Б.Б. Шаралдаев республикын 80 жэлэй ойдо зорюулан, Хэ-жэнгын уран гартанай бү-тээлнүүдые, уран зураашадай зурагуудые, эрдэмтэдэй хүдэл-мэринүүдые харахыень урижа, бүдэй зурууд хайшалан, харалган эхилбэ. Эндэ эр-дэмтэдэй зохёоһон олон хүдэлмэринүүд, номууд табиг-данхай. Саашань Буряад Республикын эрдэмэй габьяата ажал ябуулагша, Буряад Республикын габьяата урлан нарижуулагша, ветеринарна эрдэмэй доктор, хүдөө ажыхын академиин терапийн болон клиническэ диагностикын кафедрин профессор Бадма-доржо Жамбалович Цырен-доржиевай хонирхолтой, ме-дицинэдэ хэрэглэгдэдэг оньһон түхээрэлгэнүүд табигданхай: шуһа үзэдэг түхээрэлгэ, амитанай шэхэнэй һудаһа хадхан шуһа абадаг зүүн, үхэр малын номгоруулха хамарай хабшуур, угжын барюул, амитанай эритроцит шалгаха түхээрэлгэ гэхэ мэтэ эрдэмтын бүтээһэн найман оньһон хэрэгсэлнүүд байна. Тэрэшэлэн Сулхарада ажаһуудаг А. Дашиевай модоор нийлэхэн бүтээлнүүд (түйсэ, угалзата хабтагайнууд), Ц. Жигмитовагай (Ородой Адаг) оёһон буряад эхэнэрнүүдэй самсанууд, В. Балдуевай бүтээһэн бэрийн ханза, Будда бурхан, Б. Доржиевай бүтээһэн гунгарбаа, Хэжэнгын 1-дэхи дунда хургуулийн үхибүүдэй урлан бүтээһэн «Ёохор», С.Баяновай мүнгөөр, шүрөөр хэһэн эхэ-нэрэй «Сэсэг» гэжэ гарнитур, Д. Самбуевай «Буряад хутага», К. Балдановай «Мүнгэн хутага»,

Эдэрмэг тосхоной О. Гар-масевагай холоомоор бүтээһэн шкатулка, столон хушалтанууд, салфеткэнүүд, тэрэшэлэн Б. Да-шиевагай, М.Абламскиин болон уран зураашадай зурагууд харагшадай анхаралда табиг-данхай. Хэжэнгын талаан бэлигтэй хүнүүдэй уран гарай бүтээлнүүдые харахада, ехэ урматай.

Удаань Хэжэнгэнээ гарбалтай Улаан-Үдэ хотодо ажаһуудаг нютаг зон хотынгоо талмай дээрэ нютагаархидаараа хам-таран, Хориин арбан нэгэн эсэгийн тугууд доро, үндэр эмниг хүлэг моридые унаһан буряад



даадын экономическа харил-саанай управлений дарга А.А. Хантаев, соёлой министр В.Б. Прокопьев хайндэрөөр амар-шалба.

Театр соо үдэһын кон-цертдэ урилгатай зоной ороходонь, газань үлэшэһэн үшөөл олон улад зондоо, Буряад орондоо мэдээжэ, Хэжэнгэнээ уг гарбалтай артистнар: Эрдэни Батсук, Дарима Дугданова, Баяр Батодоржиев, Ринчин Бурхив, Цэрэн Шойжонимаев, Лубсан Митыпов, Баяр Шойдоков, Тогмит Танхаев, Булат Гомбоев болон бусад - хайхан концерт табиба.



хубсаһатай хүбүүд, түмэн зоноо дахуулан, ажалай хүндэтэ ветеранууд, Европын эртэмтэдэй хара үнгэтэй заншалта хубсаһатай, үндэр малгайтай эрдэмэй докторнууд, ниитын ажал ябуулагшад, дээдэ хургуулийн оюутад, суута артистнууд «Хэжэнгэ - ураг-шаа!» гэхэн транспарант-нуудые, сагаан гулабхаануудые, шаарнуудые баринхай алхална. Эндэ хэжэнгынхидые Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ А.Г.Лубсанов, соёлой министр В.Б. Прокопьев, финансын министрэй орлогшо В.Г. Золотухин, Улаан-Үдэ хотын



Концерттын эхилхын урда Хэжэнгын гулваа Б.Б. Ша-ралдаев хэжэнгынхидээ амар-шалба. Удаань Буряад Рес-публикын Правительствын Түрүүлэгшын нэгдэхэ орлогшо В.О. Гейдебрект, соёлой ми-нистр В.Б. Прокопьев Хэ-жэнгын аймагай Экономикын болон соёлой үдэрнүүдээр амаршалба.

Концерттын эхиндэ С.С. Цы-реновагай ударидадаг Хэ-жэнгын арадай театрай ар-тистнууд «Бальжан хатан» гэхэн зүжэгһөө нэгэ хэһэг харуулба. Хоёр зуу гаран хүнһөө бүридэхэн хүрөөтэй ехэ хоор урданай, мүнөөнэйшье буряад дуунуудые хайханаар гүй-сэдхөө. Эдир жаахан хүүгэдэһээ эхилэн, үндэр наһатай үбгэдэ, хүгшэд хүрэтэрөө Хэжэнгын уран бэлигтэн танхим соо дүүрэтэр суглархан харагшадые баясуулба.

Зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмэ концерттын һүүлээр Хэжэнгын аймаг Түнхэнэй аймагта эс-тафетээ дамжуулан барюулба.

Золтой хубитай Хэжэнгын арад түмэн заяан үндэр хүгжэлтын орьёлдо гаража, арюун үрээлтэй элдин дайдаа, нангин тоонтоёо үеын жаргалай орон болгоёл гэжэ уряалха дуран хүрэнэ.

Соёлма БАЙМИНОВА.

Р.-Н. БАЗАРОВАЙ фото-зурагууд.

Буряад Республикын 80 жэлэй ойдо

Хурамхаанай аймагай Экономикын болон соёлой үдэрнүүд
ГОРДИМСЯ НАШИМ ВЫПУСКНИКОМ

Одноклассник президента Бурятии Батомунко Сангаев рассказывает, что семья Потаповых приехала в Аргадун в начале войны.

Там было два селения - бурятское и русское. Отец оставался в бурятском.

- Вскоре отец ушел на фронт, - продолжал одноклассник. - Начались голодные военные годы. Леня был старшим в семье. Мама работала уборщицей в школе. Поэтому после уроков сын помогал матери колоть и таскать дрова, заглаживать школьные печи.

Несмотря на загруженность работой, Леня учился по всем предметам на "отлично". Мы, ребята, сразу сдружились с ним, хотя некоторые были на 2-3 года старше его. Новый наш товарищ быстро научился бурятскому языку. Его друзьями в школьные годы были Ким Цыбиков, Гуржап Нимаев, Цыденжап Долонов, Дынцема Лы-

денова, Михаил Максимов, Иван Солянов. Любили купаться и удить рыбу на реке Аргаде. Вечерами играли в лапту и городки.

- Во время командировок в Курумканский район, - свидетельствует Батомунко Сангаев. - Леонид Васильевич всегда заезжает в Аргадун и заходит к нам.

- В большую перемену, - вспоминает Мираида Пышняк, - Леня приглашал нас домой и угощал картошкой. Мать его была доброй, жалела ребятшек. Ведь многие из нас ходили в школу с заимок. Например, Б. Гомбоев, Б. Бухаев, О. Гармаева, А. Намдакова.

- Летом 1946 года, - рассказывал Николай Дамдинов, - вернулся с войны Василий Лукьянович Потапов. - Ребята во все глаза смотрели на увешанного орденами и медалями солдата. Это был русоволосый, вы-



сокий, подвижный, веселый человек.

После возвращения отец перевез семью в село Курумкан, чтобы учить детей в средней школе.

В 1984 году во время празднования 100-летнего юбилея Курумканской средней школы

ее директор, заслуженный учитель Бурятской АССР и РСФСР Е.Т. Цыденов в своем докладе отметил:

- "Наши выпускники вносили и вносят достойный вклад в развитие всех отраслей народного хозяйства республики и страны. Выпускник первого выпуска школы Обхор Дондунов в 1941 году первым получил золотую медаль, а в 1942 году уже принимал участие в боях под Москвой. Мы гордимся нашим выпускником Леонидом Васильевичем Потаповым, секретарем Бурятского обкома партии. Его брат В.В. Потапов (21 выпуск) награжден золотой медалью, сейчас заведует кафедрой Иркутского госуниверситета. Сестра Ольга (27 выпуск) удостоена серебряной медали, работает в Москве.

Качества лидера, вкус к политической деятельности проявились у Леонида Васильевича

с юности, когда учился в Курумканской средней школе. Трижды народ избирал его Президентом Республики Бурятия. Все знают, что рабочий день у Л.В. Потапова начинается с раннего утра и длится до позднего вечера. Велик его вклад в развитие родной республики. Не забывает он и родные места. Так, в большой степени благодаря его усилиям, подтвержденным убедительными аргументами Курумканский и Баргузинский районы отнесли к категории северных.

Сейчас по его инициативе начаты работы по реконструкции дороги Улан-Удэ-Баргузин-Курумкан.

Земляки курумканцы желают Леониду Васильевичу успехов в его созидательной деятельности на благо республики, счастья, крепкого здоровья и долгих лет жизни.

ОЛОН БЭРХЭ ХҮНҮҮДЭЭР АЖАЛЛААБ

Дайнай түлэг боложо байхан үедэ, 1944 оной августын зунай үдэр, Баргажанай аймагһаа тагаржа, Хурамхаанай аймаг тогтоон түүхэтэй.

Тэрэ үедэ аймагай мэдэлдэ 14 колхоз, 6 сомоной Совет байхан юм. Колхозууд бүхыдөө 4200 толгой эбэртэ бодо малтай, 20000 хони ямаатай, 2400 адуун хүрэгтэй байхан юм.

Тэрэ үеын онсо илгаа, шанар шэнжэ гэхэдэ, хүн бүхэн урагшаа эрмэлзэлтэй, үндэр харюусалгын мэдэрэлтэй хэн гэжэ мүнөө ханагшаб.

Баргажан голые зубшанан үргэн ута дайда дээрэ ганса аймаг байхадаа, тон ехэ аад, задагай байдаг наа, амараа аймаг болоходоо, Боолон-Түмэрһөө Бархан уула хүрэтэр газартай, хүтэлбэрлэхэдэ сомор, зохид болоо юм. Аймаг байгуулагдаһан саһаа хойшо ехэ зам дабажа гарагдаа, ажалай олон түрүүшүүл урган гараа.

СССР гүрэнэй түүхэдэ болоһон хубилалтанууд хурамхаанайхиде алгад гараагүйнх ойлогсотой. 1950-яад онуудаар аймагай хүдөө ажахын халбаридэ 14 жэжэ, 5 томо ажахы тоологдодог аад, үхэр малай тоо толгой олошоруулха, ашаг шмыгень дээшэлүүлхэ зорилго табигдаа хэн.

Гансахан хонин ажал абажа харабал, 1959 ондо 178705 хонин, тэрэ тоодо, 50000 эхэ хонидтой болоод байгаа.

Тиихэдэ хонин бүриһөө 3,2 килограмм нооно хайшалдаг, үнээн бүриһөө 1200 килограмм хү наадаг хэн.

Эдэ жэлнүүдтэ таряанай талмай 10000 гектараар үргэдхэгдэжэ, 7000 гектар сабшалан шэнээр ашаглагдаа.

Колхозуудта жэжэ бригаданууд, звенонууд "усадхагдажа, тракторно-таряан ажалай томо бригаданууд эмхидхэгдэдэг байгаа. Тракторна бригадын бригадирнуудаар фронтһоо бусажа ерэн коммунистууд, ажалаа найса мэдэхэ хүнүүд партиин райкомой болон колхозой правленийин тусхай зууршалгаар томилогдодог бэлэй.

1947 он. Хүнтэйн хизааргүй үргэн ута полинуудта үблэдөө хургаанаар тусгаар клеткэ-



Г.Д. Дамбаев

нүүдые поли дээрээ тогтоогоод, саһа барижа эхилбэ.

Хүнтэйдэ полевой стануудһаа үглөөгүүр наранаар гараад, үдэшин боро хараан болотор саһа тогтоогшодо шангаар ажаллаба, үхэр, морин шаргаар шэбхэ поли дээрээ гаргаба. Шэниисын таряалангуудта эртын паар хахалагдаба. Тэрэ жэл бороон оройтожо оробошье, таряанай полинууд саһанай ехээр тогтоогдоһон дээрэһээ шиигээ алдаагүй байгаа. Хабартаа тарилга хүндэлэн - ута уруунь (перекрестный сев) хэгдэбэ. Тиин 1947 ондо Хурамхаанда үзэгдөөгүй баян таряанай ургаса хуряагдаба.

Хара-Модоной Калининой нэрэмжэтэ колхоз 1616 гектар шэниисын полиһоо гектар бүриһөө 11,5 центнер талха хуряажа, туршалгын газарһаа гектар бүриһөө 30-33 центнер сохижо, гүрэндэ 8000 центнер шэниисэ тушааба. Тус колхозой түрүүлэгшэ Г.Д. Дамбаев, бригадирнууд Ш.У. Тубденов, Н.Б. Ринчино, Ц.Ш. Бубеев Социалис Ажалай Геройнууд болоо.

Таряанай гайхамшаг ехэ үндэр ургаса хуряанан Х.Д. Хорганов, Д.Ч. Цыдендоржиев - Дэрэинһээ, Ч.Б. Бадмаев, Ц.Б. Юндунов - Гааргаһаа, И.М. Терентьев - Нахалиһаа Социалис Ажалай Геройнууд болоһон юм. Мүнөө хотодо ажал мэдэхэгүй нэгэ заримашуул баһа бороонийнгоо



В.П. Нарандоров

геройнуудые бэшэнэ гүш гэжэ наада барижа ханаатай енгэлдэг. Дайнай хойто үлэн хоһон жэлнүүдтэ ехэнхидээ морин болон үхэрэй хүсөөр паар үргэжэ, таряа тариха, жатка, косилкаар таряа сабшажа, гараар боодол боожо, молотилкада зөөжэ, хүни, үдэргүй баатарлигаар ажалладаг байгаа бшуу. Мүн үбэлэй шара тоһондо гараар триер эрыюулжэ, таряа сэбэрлэхэнь хэды хүндэ байгаа гээшэб.

Манай Дэрэинэй сомоной Лениной болон Сталиной нэрэмжэтэ колхозуудай колхознигууд 2-3 жэл соо гэртээ ошохо сүлөөгүй ажаллаһан. Юуб гэхэдэ, нэгэдэхээр, полевой стан - 100 модоной зайда, хоёрдохор, намартаа таряа хуряалган, үблэдөө поли дээрэ саһа тогтоолгон, паартаа таряа тарилган, зундаа паар хахалган гээд, ажал хойно хойноһоон хубаридаг байгаа. Иигэжэ Хурамхаанай аймаг 1947 ондо 50000 центнер шэниисын үрхэ Түнхэнэй, Кабанскын, Хэжэнгын, Яруунын, Загарайн, Сэлэнгын аймагуудта үгэһэн, колхоз бүхэн 5-6 жэлэй түсэбтэ шэниисэ гүрэндэ тушааһан юм.

Мүн таряанай үндэр ургаса хуряанан полеводоуд: Мүргэнһөө - Б.Э. Будаев, Гааргаһаа - Я.Р. Доржиев, З.З. Хайдарова, Аргатаһаа - М.А. Зарубин, Дэрэинһээ - О.Э. Эрдыниев, О.Ц. Найданов Лениной орденор



А.Ц. Дондунов

шагнагдаһан, Ажалай Улаан Тугай орденорр - 20, «Ажадаа шалгарһанай түлөө» медалаар 43 таряашан шагнагдаһан түүхэтэй.

Тэдэнэй тоодо М.Б. Будаин - партиин 18-дахи съездын делегат, Н.В. Казанцев - Баргажанай МТС-эй директор, Ч.Ш. Шотхоев, К.Л. Большунов, В.А. Петелин, Ц.А. Шагжиева, П.Ш. Шапанаев, А.Б. Доржиев, Т.Е. Солоненко, Ч.Б. Цыбиков, С.Б. Ринчино, Б.П. Евреев, С.Е. Зверьков, Б.У. Ринчино, Д.Р. Обхорова гэгшэд. Алдар домогто ороһон колхозуудай түрүүлэгшэнэр Г.Э. Дамбаев, Ц.Б. Батуев, М.Б. Будаин, С.А. Цыбиков, О.Г. Шаниошкин, П.С. Будаев, В.А. Петелин, Я.Р. Доржиев, О.Э. Эрдыниев, Г.Д. Дамбаев, Д.Ц. Дондунов, А.Ц. Санжиев, Б.Б. Дармаев, мүн хоёрдохой үеын ажахын хүтэлбэрлэгшэд В.А. Будаев, Ж.Ж. Жалсараев, Л.Б. Цыремпилов, В.Д. Цыренов, В.Ц. Баторов, А.М. Япханов, Г.Б. Шотхоев, А.Э. Аюшиев, К.К. Лебедев гэгшэдые онсо тэмдэглэмээр.

Аймагай хүгжэлтэдэ партиин болон Совет зургаануудай үүргэ ехэ хэн гэжэ хэлэхэ ёһотойб. Партиин райкомой секретарьнар Д.С. Санжимитыпов, Г.Б. Цыденов, Д.Т. Раднаев, В.Б. Базаров, В.П. Шабагоров, К.Д. Дагаев, Д.Ю. Цыбикжапов, аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэнэр Ж.Б. Гармаев,



Д.С. Берелуев

П.И. Тенетов, В.М. Бодров, И.Г. Иваганов, В.Д. Цыренов, Б.К. Бородин, И.Д. Дампилов, хүдөө ажахын управленийин дарганар В.В. Бубнов, Ц.Б. Бадмаев гэгшэдые магтаха дуран хүрэнэ. Аймагай агроном М.И. Битаев, зоотехник Р.П. Пилданов, ветврач А.А. Нижальский, МТС-эй директор М.А. Сосновский, аймагай газетын редакторнууд М.Б. Арьяева, С.И. Тараскин, Е.Ц. Цыренова, С.А. Цыбиков, М.Ж. Батоин, Т.Н. Данчинов, Г.О. Бадмаев, Ц.Э. Тогонов гэгшэдые республикынгаа 80 жэлэй ойн урда тээ дурдангүй гараха аргагүйб. Аймагай хүгжэлтэдэ горитой хубитаяа оруулаһан түрүүшүүл олон. Тэдэниие газетын хуудаһанда бултыень багтаажа бэшэхын аргагүй.

Холын тэдэ жэлнүүдтэ нотагайнгаа хүгжэлтэдэ хубитаяа оруулан, эдэбхитэй бэрхэ хүнүүдээр суг хамта хүдэлхэндөө, тэдээн тухай үндэһэн сониндоо бэшэхэндээ баяртайб. Тоонто Хурамхаан аймагайнгаа алдар солье улам арьбадхажа, амгалан тэнюун, арюун харгытай, ажадаа амжалтатай ябахыень мүнөө үеын залуушуууа үрээшэб.

Владимир БАТОРОВ, Россин Федерациин, Буряад Республикын соелой габьяата хүдэлмэрилэгшэ. (Түгэсхэлын угаагахи гугарта).

Буряад-Монголой элитэ эрдэмтэн С.Ш. ЧАГДУРОВАЙ 75 наһанай ойдо

Элитэ ехэ ерээдүйтэй хүнүүдэй түрэхэдэ, байгаалишье хүүен хүхин, өөрсэ шэнжэ тэмдэгүүдые үзүүлэн угтадаг юм гэдэг. Зэдын аймагай Армаг голой эрьедэ, Хужар гэжэ газарта Сергей хүбүүнэй алтан дэлхэйдэ мүнцэлхэдэнь, Уляатай тээхэ хүсэтэйгөөр халхилжа, урин хабарай намаа набша бушхан надхажа, түрүүшын бороогой хүүдээрхи холонго голой саана халбаран дүхэриглөө бэлэй. «Эхын хэблигыг хүгжэлтын эхин гээд хүндэлөө наамнай, үхибүүнэй түрэхөөр бэлэн болоһон үедэ эхын хэблиг - алтан хэблиг, өөрөө түрэхэн үри-алтан үри болоно бэшэ аал? Түрэлгын ноуса, хүгжэлэй агууехэ шэди, орой залаа гээшэмнай энэл бэшэ гү?» - гээд, Гэсэр тухай агууехэ зохёолые шэнжэлхэдэ хэрэглэн эпическэ - уран найханай арга тухай С.Ш. Чагдуrow өөрөө түрүүлэн хэлэхэн байдаг.



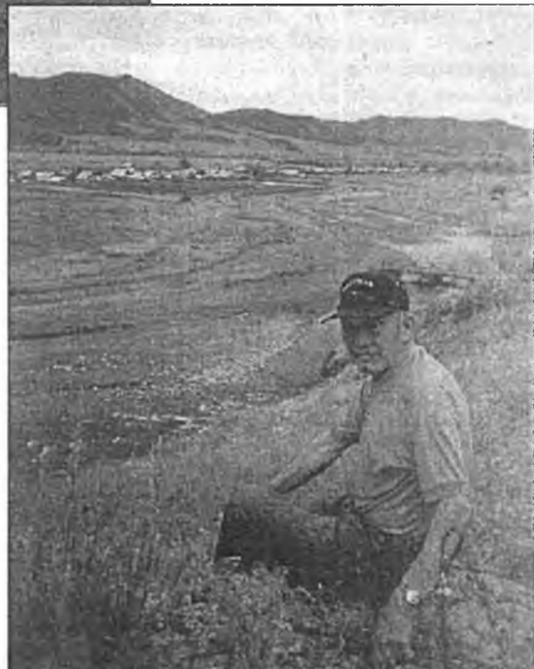
Гэсэриады», «Стихосложение Гэсэриады», «Поэтика Гэсэриады» гэхэн эрдэм шэнжэлгын номуудни гараа. 1995 ондо «Абай Гэсэр Богдо хаан» гэхэн поэтическэ оршуулган ном болгон хэблэгдээ. Эгээл хүүлэйм хүдэлмэри хадаа «Прародина монголов» гэхэн ном болоно.

С.Ш. Чагдуrow БГУ-гай эхин хуралсалай факультедэй (ФНО-гой) дэргэдэхи лабораторини коллективэй ажалые олон жэлдэ толгойлон юм. Буряад хургуулинуудта хэрэгтэй хуралсалай хори шахуу номууд С.Ш. Чагдуrowай сэхэ хүтэлбэри доро бэлдэн гаргагдаа. Арба гаран залуу эрдэмтэн кандидатска,



*Эзэн хаанай ЭХЭ ОРОН
Эрхим найхан Монголжоонһоо,
Шамбала шэнги намжаархан
Жомбологоймнай адагнаа*

*Аза хубиимни арюун заншал,
Ами наһанайм хүсэ шадал,
Энхэ элүүрэй эльгэн дохёо,
Элитэ зоной мэргэн зохёол,
Арадаймнай сүм баялиг,
Алдар солонь - Алтан хэблиг*



Үнэхөөрөөшье, Пёохон Петровой үгүүлдэг байһан, арадай аман үгэһөө эхитэй энэ гуримые гансашье эпос шэнжэлгэдэ бэшэ, харин зохёохы ажалай ялас гэмэ үзэгдэлүүдтэ тааруулан хэрэглээ наа, дам саашаа ниитын хүгжэлэй заршамар, арадай дэмжэлгээр дабшаха заяатай юм ха.

«Би одоошье эхлээн алтан хэблигээр тодорхоб» гэхэн энэ гуримай гол тошо үгүүлэлы мүнөө, Буряад-Монголой элитэ эрдэмтэн С.Ш. Чагдуrowай 75 наһанай ойн баярай гүйсэжэ байхада, дурдаагүйдэ аргагүй . Юуб гэбэл, эрдэмтын түрэлхин гүн ухааниинь, түүхын нарин мэдэрэлһин түрэхэн эсэгын - Үлэгшэн нотарһаа гарбалтай Бадмын Мархасайн уг залгааһаа, эхын - Сэбээн-Доржын Гүнжэдэй алтан хэблигнээ эхитэй. Ушар иимэхээл, угаа дахан, урдын сагууд соогуур түгэншээдэг, «наһанай ошохо, наранай тонгойхо» саг болоторшье энэ бэдэрэлгээ үргэлжэлүүлдэг бэшэ аалди?

Хамалганай үедэ туулганда орожо зүдэрхэн бишыхан эжын хүбүүгээ Ториин Адагай хүүгэдгүй айлда, Чагдуrow Шыгжында үгэхэн юм. Иигэжэ дүрбэтэйхэн хүбүүе гашуудалта хахасал, оршолонгой шэрүүн жама гамгүйгөөр хайраад, эжын нулимсаһаа эдэгшэгүй мур сараа сэдхэлдэнь үлэхэн бэлэй. Үргэжэ абанан түрэлхидэй - Чагдарай Шагжын, Патаанайн Сэрэмжэдэй үргэмжэ үршөөлөөр өөдөө болон, табисуурта замаараал дабшаа һэн, урагшаа. Дээдэ-Торидо, Доодо-Торидо, Петропавловкада хургуулияа дүүргээд, Буряадай багшанарай институтта ороһон юм.



С.Ш. Чагдуrow дээдэ хургуулида хурахадань, хуби заяандань нүлөөлхэн багшанараа, хурган хүмүүжүүлэгшэдэ дурдаха дуратай. Ород литература заадаг байһан Василий Абрамович Абрамовые ехэл дулаанаар дурсадаг. Харин уран үгэ, хэлэн тухай, уламжалаан түүхэ тухай эрдэмтэй хуби заяагаа холбоходонь ректор Елена Александровна Рампилова ехэ үүргэ дүүргээ һэн. Республикын Верховно Соведай Президиумэй Түрүүлэгшэ байһан Д.Ц. Цыремпилоной ажалда, статья, элдхэлнүүдые бэшэлгэдэнь туһалхые бэлигтэй оюутание тэрэ зууршалһан байгаа бшуу. Энэ хүдэлмэриэ хурса хурдаһаар бүтээхыень монголшо элитэ эрдэмтэ Трофим Алексеевич Бертагаев обёоржо, соёлой болон экономикын талаар эрдэм-шэнжэлгын институтта хүдэлхыень уриһан байха юм. Энэ уулзага залуу мэргэжэлтэндэ эрдэмэй үргэн харгы нээжэ үгэхэн, хуби заяандань шийдэхы нүлөө үзүүлхэн ушартай.

- Элитэ эрдэмтэн энэри хайратай эсэгэ мэтэ байһан юм намдаа. Уужам дэлгэр сэдхэлһын, ухаатай сэсэн хандасан гайхамаар бэлэй даа. Арадайнгаа аман үгын залаа - Гэсэры эрдэмтэд сооһоо эгээл түрүүлэн хамгаалаад, буржуазна үзэл бодол баримталагша, хаашуулай тала бариһан үльгэры үмэгшэлэгшэ гэжэ зэмэлүүлэн хашуулаад, Москвада түбхинэхэ баатай болоо һэн. Удангүй намаа аспирантаар урижа абаашаа. Трофим Алексеевиче дурсахадаа, хүн талаараа, эрдэмтэн шэнжээрээ асари, ойроо хүртэшэгүй абарга байгаал даа гээд мүнөө, үндэр наһанай хараһаа сэгнэн бодоноб, сэдхэлээ хүлгүүлэнб. Иимэл хүнүүдэй ашаар үндэһэн арадай үнэтэ хүгжэлөө олоһоор, - гээд, Сергей Шагжиевичай бодомжоё хэлэхэдэнь, асуудал табинабди.

- Сергей Шагжиевич, энэ ойлгосоһоо гадуур «алтан дохёой хаһа» гэхэн ойлгосо тухай бодолоо элрхэйлээ бэлэйт. Танай хубиин, мүн

Буряадай олоннитын ажабайдалда энэ үзэгдэл тушаа жэшээнүүдые хэлэмээр гээшэ гү?

- Алтан дохёо гээшэмнай, ородоор хэлэхэдэ, пик вдохновения болоно. Эгээл энэ эгэришэгүй, дээрһээ буужа ерэдэг абьяас бэлигэй халбаралгын ханые хамбаашалан, өөһэдынгөө аша туһада хэрэглэжэ шадаа наа, буряадуудай соёл халбарха жэшээтэй. «Буряад үнэн» сонинной хүүлэй үсын халбарал хадаа алтан дохёогой гэршэ бэшэ гү? Энэ алтан дохёо нарин мэдэрэлээрээ соносон ойлгожо, нарин худал элшыень шүүрэн абажа, арадтаа олон тоото сонинууд болгоод бэлэглэжэ байһан арадаймнай хүбүүн Ардан Лопсонович Ангархаев гээшэл. Минии багшада - Трофим Алексеевич Бертагаевта алтан дохёогойнь хаһа - Гэсэры хамгаалгын хаһа, мүн «Монгол хэлнүүдэй лексикэ» гэхэн гол хүдэлмэринь болоно. Мүнөө үедэ шабинарайнгаа анхаралые Т.А. Бертагаевай эрдэмтэ хүдэлмэринүүдтэ, хэлэ шэнжэлхэ хараа шэглэдэнь хандуулааб. Гэсэршэ багшынгаа гэрэлтэ дурасхаалһын мүнхэлэн, Гэсэриадын талаар олон жэлэй шэнжэлэл хээб.

- Энэтнай оорынтай зохёохы ажалай алтан дохёогой хаһа болоно гү?

- Тиимэл болоно. Энэһнээ урид Леонид Леоновой «Русский лес» гэхэн романаар кандидатска диссертация хамгаалжа, үндэһөөрнь «О выразительности слова в художественной прозе» гэхэн түрүүшынгээ ном гаргуулаа һэм. Арба гаран жэлэй туршада хойно хойноһоонь хубариулан «Происхождение

докторско диссертация хамгаалаа, үшөө арба гаран докторант, аспирант шэнжэлгын хүдэлмэриэ хэиэ. Үе сагай эрилтээр хүүгэдые сэсэригэй үшөө эхилээд үндэһэн хэлэндэ хургаха, тиихэдэ шэб шэнэ, түрүү методико зохёохо гэхэн хүсэн элитэ эрдэмтэниэ хүтэлнэ.

Ажабайдалай жама ёһоор, дүрбэн түрэлхидэй хүсөөр тэнжэн үндэһэн манай хүндэтэ Сергей Шагжиевич (Мархасайн Батомүнхэ) мүнөө өөрөө таабай болон талбайнхай юм. Хоёр басаган уринэрынь - Татьяна Сергеевна болон Людмила Сергеевна зээ хүбүүн Александрые, зээ басаган Таниие үргэн үндылгэжэ байһай. «Модоной үндэһэн газардоогуур, хүнэй үндэһэн газар дээгүүр» гэжэ буряад арадай хэлсэдэг ха юм даа.

... Аяар 75 жэлэй саана иимэл хабарай үезэр Уляатайн хубшэһөө хүсэтэйгөөр халхилан, Армаг гол долгиёо эршэдүүлэн, салгидуулан байгаа. «Одоол эхлээн алтан хэблигээр тодорбоб»... гэжэ шара улахан зүһэтэй үхибүүн оршолол ехэ дэлхэйдэ шад байтар мэдүүлхэн гэхэ...

Галина ДАШЕЕВА.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Монголжоон гэжэ үни урдаһаа нэрлэгдэхэн монголнуудай үлгы нутаг (Ахын аймаг); Армаг голый эрьедэ; Ториин Адагтаа Барабаан Шагжа гэжэ аддаршанан эсэгтээ, Таяа басагантаяа; дүү хүбүүнтээ - Россин ВВС-эй авиационно истребительн эрхим дивизион командирай орлогшо, полковник Б.Б. Ринчиновтэй.

Гэр бүлын альбомһоо.



По живописным берегам древнего Байкала, по рекам и долинам вокруг него - вплоть до южных ориентиров - до просторов степной Монголии, вплоть до западных ориентиров - до горных перевалов хребта Танну-Ола в Тыве, до лесной станции Тайга Кемеровской области или до таких же ориентиров Сибири, как станции Балай, Уяр, Далай, Уг, Алзатай, Зима (по-бурятски Зэмэ) Красноярской и Восточно-Сибирской железных дорог, вплоть до таких восточных ориентиров, как станции Ага, Аргунь, Борзя, Могойто, Могоча, Холбой, Хада-Булаг, Цокто, Ундурга Забайкальской железной дороги раскинулись земли этнической Бурят-Монголии - края несметных богатств и сказочной красоты. На территории одной только нынешней Республики Бурятия, равной десяти Бельгиям (351,3 тыс. кв. км.), в мире и дружке живут более миллиона людей разных национальностей: Азию представляют бурят-монголы, хамниганы или хамаг-монголы (потомки киданей) и среди них - кият-борджигины; татары, урянхайцы и сойоты; эвенки (тунгусы); из Европы сюда перебрались русские, украинцы и представители других славянских народов, немцы, литовцы и другие индоевропейцы; семиты-хамиты (афроазиаты или евреи), а также посланцы народов Кореи и Китая, Средней Азии и Кавказа.

На территории нашей республики после Октябрьской революции были образованы Бурят-Монгольская Автономная область в составе Дальневосточной республики (1921) и Монголо-бурятская Автономная область в составе РСФСР (1922). В 1923 году они объединились в Бурят-Монгольскую Автономную Советскую Социалистическую Республику в составе РСФСР. В 1957 году от республики были отделены и образованы Агинский Бурятский национальный округ в составе Читинской области и отдельно Ононский район в составе Читинской области, Усть-Ордынский Бурятский национальный округ в составе Иркутской области и отдельно Ольхонский район в составе Иркутской области. В июле 1958 года Указом Президиума Верховного Совета СССР значительно урезанная, таким образом, Бурят-Монгольская АССР была переименована в Бурятскую АССР.

В октябре 1990 года Верховный Совет Бурятской АССР провозгласил Декларацию о государственном суверенитете Бурятской ССР. В республике были утверждены ее верховной властью два государственных языка - бурятский и русский. В феврале 1992 года законодательная власть Бурятии приняла решение о переименовании Бурятской ССР в Республику Бурятия.

Это официальная, так

сказать, позиция наших властных структур. Однако насколько эта позиция отвечает интересам бурятского народа - как свободного и этнически единого и независимого сообщества людей посткоммунистической эпохи с неким подобием рыночной экономики - сообщества, подпадающего под статус малой коренной народности, испокон веков жившей в той самой колыбели, откуда явился

словосочетаний: монгол угсаатан, монгол бурхан, Монгол-Дабан, где оно рассматривалось как прилагательное к существительному. Конечно, эти словосочетания еще не были этнонимами: в одном случае это был термин родственных связей (монгол угсаатан), в другом - теоним, широко распространенный почти на всем протяжении берегов Байкала - хозяин семьи, рода и места, где живет семья

даровал древнему племени бигэ более оправданное для новых условий имя. Он сказал на курултае: «Этот народ бигэ, который, несмотря на все страдания и опасности, которым я подвергался, с храбростью, упорством и приверженностью примкнул ко мне, который, с равнодушием перенося радость и горе, умножил мои силы, - я хочу, чтобы этот, подобный

С. Ш. ЧАГДУРОВ

Так что совершенно непозволительно кому бы то ни было вынимать из народа его душу и сердце, а именно: его память о земном корне и материнском начале - его имя монгол.

Сегодня бурят-монголы, как и их предки, - горячие патриоты своей Малой Родины, ставшей в начале XIII в. ориентиром и толчком для становления «Золотого века» в истории человечества - века Кара-Корула и Ханбалыка времен великих Юаней, Иранских ильханов (хулагуидов), Золотой Орды и Великой Руси Александра Невского, Ивана Грозного и Петра I, как говорили и писали об этом Жуэнвилль, Марко Поло, Ибн-Баттута (XIII-XIV вв.), Джавахарлал Неру (начало XX в.), Поль Пеллио, Рене Груссе, Жан-Поль Ру и другие историки и культурологи запада (второй половины XX в.).

Сегодня бурят-монголы не забывают об этой своей родине и, несмотря на все перипетии истории, верят в ее весомое будущее.

3-5 октября 2002 года Бурятский государственный университет и Бурятский научный центр СО РАН вместе со своими российскими и зарубежными коллегами провели Международную научную конференцию, посвященную 840-летию со дня рождения человека №1 второго тысячелетия нашей эры Чингисхана - организатора Великого Монгольского государства. В форуме, организованном впервые в истории России на берегу священного Байкала, приняли участие ученые из Москвы, Улан-Батора, Хух-Хото (Китай), Токио, Сеула, Стамбула, Новосибирска, Элисты, Иркутска, Якутска, Читы, Владивостока и Улан-Удэ. Это были известные специалисты России доктора исторических наук, профессора Ш.Б. Чимитдоржиев и Б.Б. Базаров (директор Имбит БНЦ), П.Б. Коновалов и К.Б.-М. Митупов - доктора исторических наук, профессора БГУ, С.Ш. Чагдуров - доктор филологических наук, член-корреспондент СО АН Высшей школы, профессор БГУ, Н.Н. Крадин - доктор исторических наук, профессор института истории, археологии и этнографии ДВО РАН, Ю.С. Худяков - доктор исторических наук, профессор Института истории, археологии и этнографии СО РАН, Чулууны Далай и Хорлоогийн Сампилдэнгэ - академики АН Монголии, Кацухико Танака - профессор университета Хитоцубаши (Токио), Ким Сонкю - профессор университета Кон Уон (Сеул), Тубудэн (Хух-Хото, Китай), Зейнел Бей (Турция). Руководил Международной конференцией член-корреспондент РАО, доктор педагогических наук, профессор С.Б. Калмыков.

(Продолжение следует).

РЕСПУБЛИКА СОГЛАСИЯ И МИРА

на свет духа мира монголов // рах тогдологит - того самого идеального царства терпимости, о котором так проникновенно говорит в течение восьми веков французская ориенталистика, начиная с Жуэнвилля (конец XII века) и кончая Жаном-Полем Ру (конец XX века).

Конечно, это нонсенс. Это - нелепость в наше время: малая коренная народность - и живет разделенной на пять неравных частей. Откуда быть этническому единству, как развивать этому «единству» свою культуру и свой язык, хотя и государственный, но быстро и прямым катящийся по наклонной плоскости к небытию. По воле властных структур мы уже забываем слово «монгол», родившееся в горной сердцеvine Бурят-Монголии (в Оке, Тунке, Закамне). Имя «монгол» родилось в окружении четырех гор: Мон уула, Ундэр Мон, Ундэр Аста Мон и Мон Хада, располагающихся практически вокруг долины Монгол у села Монды. И мы, вероятно, не все знаем об этом и скоро забудем и себя - как народ, как этнос. Что им, властным структурам РФ и РБ, до того, что в Оке когда-то в III-VIII веках н.э. жили первые предки бурят-монголов - кият-борджигины: Борджигидай мэргэн и его жена Монголжон-гоа, имя которой стало со временем топонимом Монголжон. Это свершалось там, где река Жом-болог втекает в реку Аха. А затем это имя чуть позже стало именем рода Монголжон - именно по Окинскому аймаку. А потом по Тунке, Закамне, Джиде-Селенге, по бассейнам рек Аха, Эрхүү, Дзэдэ впервые распространилось племя по имени монгол.

Что касается этнонимов бурят-монгол, халха-монгол, хальмаг-монгол, үбэр-монгол, то они возникли позже и явно стали выделять в себе смысловое ядро монгол с корневым значением «земного // женского // материнского начала. Оним монгол появился, скорее всего, двигаясь по классическому пути от антропонима к топониму к этнониму. Сначала это слово употреблялось как часть



и род (монгол бурхан: у бурят-монголов Околобайкаля существует даже обычай кормить этого хозяина - монголоо згээлүүлхэ), в третьем - ороним, имя перевала в Окинском аймаке (Монгол-Дабан). Сказанное означает, что этноним монгол возник только тогда, когда слово стало, во-первых, самостоятельным субстантивом (т.е. существительным), во-вторых, когда оно перестало быть определенным, т.е. прилагательным.

В 1206 году, как говорит Санан-Сэцэн, Чингисхан сам

благородному горному хрустальному народу бигэ, который во всякой опасности оказывал мне глубочайшую верность, вплоть до достижения цели моих стремлений, носил имя «Көкө-монгол» и был самым первым из всех живущих на земле» (Эренжен Хара Дабан, 1929, с. 53).

Племя бигэ было известно миру, по крайней мере, со II тысячелетия до н.э. Оно занимало левобережье р. Селенги, начиная с ее притока Джиды и до реки Оронгой - см. рукопись Г.Л. Ленхобоева (с. 14-15, 23, 25-29), в которой утверждается, что племя бигэ поселилось на этой территории в 1500 г. до н.э.

Как считает краевед Монгол Дармаевич Забанов из села Монды, горные хребты, начиная от этого села, включая в свой состав хребет Монго и Тункинские гольцы вплоть до Байкала, называются бурят-монголами Хөхө-Ньюруу. У подножий Тункинских гольцов, как известно, располагается святыня Чингэсэй шэрээ-Престол Чингис-хана. В связи со всем этим вполне можно предположить, что курултай в 1206 г. проходил в Тункинской долине, возможно, не так далеко от этой святыни. Можно далее говорить о том, что монголы, как этнос, впервые появились на территории современной Бурят-Монголии и именно - по бассейнам рек Аха, Эрхүү, Дзэдэ (Дзагайн газар). И время появления этнонима монгол так или иначе должно быть сопряжено с эпохой начала возвышения Великого монгольского государства: ведь в имени Хөхө-монгол слово монгол рассматривается уже как полноправный этноним с явным намеком на то, что именно такой оним имеет право на эпитет хөхө-высокий, государственно и территориально обеспеченный, великий, как море. Бряд ли случайно цанниг-хамболама Агван Доржиев писал в своей автобиографии: это - «то место, где в давние времена Чингисхан совершал обряды, посвященные духам гор, и которое позднее было благословлено появлением святынь».

ТҮҮХЭ ДОМОГТОЙ СУУЛГАМНАЙ!

Дурсалга

Хүн бүхэндэ анхац түрэн, үндийн нютагынь тон дүтөөр зүрхэ сэдхэлдэнэ ханагадаг. Хэндэшье мэдээжэ, эхын зөөлхэн алыган дээрэ тэнжэн үндийн Эхэ нютаг - үлзы найхан үлгы тоонго ха юм даа. Ушарынь гэхэдэ, эртэ урданһаа элинсэгэймнай уг гарбалгууд Эхэ тоонтоёо аргагүй наринаар ариодхажэ, тахижа байдагынь мүнөө болоходо ехэ удха шанартай, хургаал боложо үгэнэ.

Хүлөө шоройдоһон хүбхэн зөөлэн газар дайдамнай уйдхар гашуудал, дайн дажар мүн лэ нулимсын гомдолой дуһалнуудые хүрхэн соогоо нилээн шэнгээгээ гээшэб. Оршолонто дэлхэйн орёохон байдалые дабажа гараһан хүн түрэлтэн эгээл элдин Эхэ мэтэ газар уһан дээрээ хуби заяагаа, зол жаргалаа оложо, гуламтынгаа ошые бадарган, ажаһууһан дэлгэр баян түүхэ домогтой.

**Тэрэ холын түүхэнүүд,
Түмэн зоной һүдгэнүүд,
Зүүдэн соомнай үлэнхэй
Зол жаргал үгэнхэй.**

Энээхэн шүлэгэйнгөө мурнуудээр хөөрөөгөө саашань үргэлжэлүүлхэ дуран хүрэнэ. Нээрээшье, нютаг нугаяа, уг гарбалаа, ёһо заншалаа, түүхэ домогоо мартангүй ябаха хүн бүхэнэй нангин уялга болоно. Зүгөөр мүнөө зарим тэдэ урданай түүхэ домогоо баримталан, сэлгээ уужам Суулга нютаг тухай дурдалга бэшэхэ гэжэ зорилго урдаа табиһан байнаб.

Энэ нютагһаа уржага гараһан элитэ эрдэмтэн, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй доктор зинцаатай, нэрэ солотой Улзы-Жаргал Дондуков өөрынгөө наһанай намтар тухай иигэжэ бэшээ һэн: «Сэлгээ сагаан, уужам дэлгэр Түгнэ талын хойморто, хабсагайгаар нэмэр-һэн «Гэр-Шулуун» хадын үбэртэ нэмжын оршодог Өөнийн булаг гэжэ нэрэтэй айл тосхон байһан юм. Энэ тосхон болбол минии түрэн, гараһан нютаг.

Балшархан бага үхибүүн наһаа ханахад, түрэн нютагым түмһэн яаха аргагүй амтагтай һэн. Өөнийн булагайм уһаниинь намдаа эм домтой аршаан бэлэй. Эхэ нютагни хэзээдэшье эльгэндэм найхан даа. Түрэн дайдымни түхэрэн жэлүүдынь минии багадаа ходоо дулаан һэн. Иимэ найхан: хойгуураа ой модоор шэмэглэһэн, урдуураа үбһэ ногоогоор баян туга талын бэлшээрэтэй нютагыне минии элинсэг хулинсагайм шэлэжэ нютагжаһаниинь гайхалгүй. Соохор боро мори унаатай, хэсэ хэнгэрэг зүүдхэлтэй, тэнгэрийн оройгоор нийдэхэ жэгүүртэнэй далитай, айхабтар эди шэдтэй Гэр-Шулуунай эзэндэ минии элинсэг хулинсаг, аба, эжынэрни бүхы наһан соогоо мүргэжэ, шүтэжэ ябаһан юм. Би хэдышье удаа дараалан өөрынгөө нютагһаа гаража, хэды дахин



орхижо ябаашье һаа, түрэн нютагайнгаа алтан дайдаа, Гэр-Шулуунайнгаа хэрзэгы бөө эзэндэ шүтэжэ, нангин бурхандад адли ханажа, сэдхэжэ ябадагби». Ямар найхан, дулахан үгэнүүдээр Улзы-Жаргал Дондуков түрэн тоонго нютагаа сэдхэл соогоо энхэрэн бөөмэйлжэ ябана гээшэб. Энэмнай иихэдэ эхэ эсэгээ үгтэн аза талаан, бурханай буян боложо үгэнэ даа.

Нэмжээ үргэн Түгнэн тала, хайшаашье хара зэрэлгээтэн гоёр уняартаа. Хүрхэн доронь хэдэн зуун жэлдэ хүрэхэ шулуун нүүрхэн хэбтэнэб. Баян даа, Түгнэн тала! Намар болоходо, тарьяан далай долгион миралзадаг. Үбэдөө һарын толон гэрэлтээд, үдэр мэтэ һаруулан байдаг лэ. Хабартаашье, зундаашье үлгэрэй орон шэнгээр үзэгдэдэг Түгнэн тала. Заатагүй тахын табараанай аялган дор, талын басагадай хонгёо дууе атаархан шагнааш. Жэгүүрхэн далаараа жэргэмэл шубуухай агаарта хөөрэн жэргээд, ямар гоёб даа. Булган малгайта Буряад орон соомнай Түгнэн талые мэдэхгүй хүн үгы гэхэдэ одоол алдуу болохогүй. Арад зоной дунда Түгнэн тала тухай хэдэн олон дуунуудые хангиурдадаг. Талын нюрган дээгүүр годирон, угалзатан Түгнэ гол урдадаг. Тиимэһээ магад Түгнэн тала гэжэ нэрлэгдээ. Түгнэ гол Сагаан-Дабанай хаяһаа холо бэшэ һуурижаһан Олон-Шэбэр хотной эхи абаад, олон бишыхан голнуудай халаануудтай нэгдэжэ, баруун зүг тээшэ аалин урдажа, харьяан урдаһан Хөлго мүрэнтээ нийлэдэг юм.

Суулга нютаг Түгнэ талын хойморто оршодог. Хойгуураа ой модоор, хада хабсагайнүүдаар угалзатан тобойдог. Урдуураа уужам сэлгээ газартай. Магад энэ талаар хэдэн мянган жэлэй урда тээ Агууехэ Чингис хаанай сэрэгшэдэй тахын табараан эздэлжэ болоо. Юундэб гэхэдэ, археологуудай олоһон тэрэ үе сагай буу зэбсэгүүд, хүшөө шулуунууд, бэшэшье эртэ урдын гэр бараанай хэрэгсэлнүүд гэршэлжэ үгэнэ. Улзы-Жаргал Дондуков «Гэр-Шулуун» хада тухай халта дурдаһан байна. Нээрээшье, Чингис хаан ойр

зуура байрлажа болоо. Минии ханахада ехэ һонин, үшөө нээгдээгүй нюуса домогтой, хүзэгтэй, мүргэлтэй, бөө эзэнтэй гэжэ «Гэр-Шулуун» хадые хэлэхэ байнаб. Теэд жэл бүхэн Түгнэн бурядууд «Гэр-Шулуун» хадаяа тахижа, буян хэшэг абажа байдагынь найшаалтай. Эсэгэ Малаан Тэнгэридээ зальбархадаа, Чингис хаанай хүнэн-һүдэдэ хүзэглэнэ гээшэбди. Хэрбээ «Гэр-Шулуун» хада Чингис хаанай түүхэ домогтой холбоотой байбал, олдохогүй олзо гээшэ. Хожом түүхэ шэнжэлэгшэд, эрдэмтэд энэ гайхалтай нюусые нээхэ аабза гэжэ найдаад, сагаан эдеэнэй, сэржэмэйнгээ дээжые үлөө бүхэн, улаан наранаар «Гэр-Шулуун» хадаадаа, бэшэшье мүргэлтэй газарнуудта үргэжэ байхамнай болтогой!

Баруун хойто зүгтэ Түгнэн столбнууд али, гэбэл шобогор үндэр шулуун хабсагайнүүд үлэн өөдэ үлын жэрылдэхэл. Мэнэ, мэнэ унахаяа байһандаа, халхинһаа найгалзаһан мэтэ холоһоо харагдадаг. Үлгэрэй орон шэнги эндэхи байгаалин байдал. Тунгалаг уһатай аршаан-булаг бурьялжа, хабсагайн хабаар харьялан урдадаг. Иимэдаа, үни холын сагай түүхэтэй, үзэсхэлэнтэ найхан хада хабсагайнүүд.

Түгнэн талаар эртэ урдан саһаа хори нэгэн эсэгийн уг гарбалтай бурядууд ажаһуужа, адуу малаа үдхэжэ, амгалан ажаллаһан намтартай. Арбан наймадахи зуун жэлэй хоёрдохи хахадта ород-шэмээшэгүүд иишээ ерэжэ, буряад арадтай эбтэй зетэй нүхэсөөд, ажал хүдэлмэриэ хэжэ эхилһэн юм. Һүүлээрнь хотон бүхэндэ өөрын засагтай болоһон байна. Буряад зоной ажабайдалда дасан гээшэ онсо үүргэ дүүргэһэн байна. Тиимэһээ Суулгын дасан 1831 ондо Шиллингэ фон Канштадта бароний зүбшэл шиидхэбэрээр баригдаһан түүхэтэй. Энэ дасанай түрүүшын хубараг Самбу Галсанов байгаа, тиигээд нютаг нугаяа Түбэд орондо суур-хуулан лама. Хардалган, хабшалганда баһуулаад, Самбу-лама Монгол руу тэрьедеэ, һүүлээрнь Энэдхэг, Түбэд зугадаһан байна. Аяар гушан жэлэй турша соо Лхасын-

үлгэрэй орондо байрлажа, Буддын шажанай философиин нюуса болон Түбэд эмшэлгэ шудалжа үзэһэн юм. Олон жэлэй болзор соо Энэдхэг гүрэнэй Дэлийн университетэ англи хэлэ зааһан. Энэ ябаһан хаһа болзор соогоо Самбу-лама оройдоол ганса дахин Суулга нютагаа ерэн домогтой. Түрэл нютагһаа холо, Монгол орондо наһа бараһан. Суулгын дасан 100 жэл соо ажаллаһан юм. Өөрын мэдэлэй типографитай байгаа, харин Совет засагай үедэ хандаржа халаһан юм. Түгнэн талада далай жэлэй болзор соо тэрэ дасанай хоёр сагаан хананууд үлэнхэй, холын сагай һүлдэ-тэмдэг һануулан, хэбтэнэ заадаа. Үшөө нэгэ дасан, дуганда хабаатай дурдалга хөөрөө. Тиихэ үедэ 1859 ондо Суулгын дасан дээрэ хубарагуудые хургадаг хургуули нээгээ. Энэ хургуулин түрүүшын багша гэхэдэ, мэдээжэ эрдэмтэн, буряад үзэглэлэй автор, ород-буряад толи зохоһон Суулгын дасанай шэрээтэ лама Ринчин Номтоев болоно. Тиимэһээ Суулгын дунда хургуулинхид Ринчин Номтоевые эрдэм бэлгэй эхин хуури табигша гэжэ дэмы нэрлээгүй ха юм даа.

Тэрэ үе сагта Суулга нютагта шадалтай баян Добдоновой гурбан аха-дүүнэр ажаһууһан. Ород хэлэ найнаар шудалһанай аша тухаар, тэдэнэй үхибүүд Петербургын болон Владивостогий университедүүдтэ һураһан алдар солотой. Жэшээн, ехэ аханайн хорёо соо дүрбэлжэн оройтой томо гэрын түмэр хушалтагай, газаагаа эдэе хоол худалдадаг магазинтай болон сагаан эдэе үйлдбэрилдэг бишыхан тоһоной заводтой байһан юм. Гэрэйн урда талада тариһан арбан нэгэн нарһан модод, хориин арбан нэгэн эсэгийн уг гарбалай һүлдэ-тэмдэг гэршэлһэн удха шанартай болоно. Гашай голой эхиндэ уһан тээрмэ барихан байна. Баһал Сулхара голые хаажэ, 1912 ондо ханааб татаад, сабшалануа уһалжа, үбһэ тэжээлэй баян ургаса абадаг һэн.

Октябриин хубисхалай һүүлээр ажабайдалнай ондо боложо хубилһан гэжэ мэдээжэ. 1920 ондо Суулга нютагта хургуули

нээгдэжэ, Балдама Шойдокова анха түрүүшын багшаар хүдэлжэ эхилһэн юм. Хүдөө ажахын хүгжэжэ эхилхэдэ, 1929 оной январь һарада «Ошон» гэжэ коммуна бии болоо һэн. Эндэ Коммунист партиин гэшүүн Балдан Тарбаев түрүүлгшын тушаалда байжа, тэрэ хатуу шэрүүн сагай хүдөө ажахын эхин шатын хуури табигшадай нэгэн болоно. Тиигэһээр байтар Суулга нютаг ондоо яһатад зөөжэ ерэн намтартай. Тодорхойбол, Воробьевой, Золотаревой, Матвеевэй гэр бүлэнүүд.

Он жэлнүүд үнгэржэ, олон юумэн хубилаа, ондоо болоо. Колхозой нэрэнүүд хубилагдаа, газар дайдаа хубаагаа, мүн лэ түрүүлгшэнэршье нээгдээ һэн.

1959 ондо хүдөө ажахын үшөө совхоз болоогүй байхада, Лыгден Цыренович Цыреновые директорэй тушаалда табиһан байна. Энэ хүмнай ниитын ажабайдалда ехэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, Суулга нютагай хүгжэн халбаралгада өөрын эдэбхи үүсхэл гаргаһан габыаатай. Тиихэ сагта дунда хургуули, эмшэлгын гэр, соёлой байшан баригдаһан юм. Совхоз 1967 ондо хүдөө ажахыда үндэр амжалта туйлаһанай түлөө ЦК КПСС-эй Хүндэлэлэй Улаан тугаар шагнагдажа, совхозой директор Лыгден Цыренович КПСС-эй 27-дохи съездын делегадаар һунгагдаһан байна бшуу.

Агууехэ Эсэгийн дайн энэ нютагай 73 хүбүүдэй ами наһые хороогоо. Эндэ габыаа солотой ябаһан хүнүүдые нэрлэе: Ленинградтай блокады һэтэ гараһан М.Н.Леонов, Москва хотые хамгаалсаһан Д.Д.Дашиев, В.И.Воробьев болонод. Баруун фронтдо тагнуулшанаар алба хэһэн М.Б.Ц.Бадмажапов Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан. Мүнөө үедэ элитэ эрдэмтэн болоһон У-Ж.Ш.Дондуков морин сэрэгшэдээр аяар Берлин хүрэтэр ошоһон дэлгэр баян наһанай намтартай.

Үшөөшье бэшэхэ, дурдаха юумэн олон даа. Нэгэдэхи Петр хаанда, хориин арбан нэгэн эсэгийн түлөөлэгшэдтэй сугтаа ошолсоһон Абжаа-удаган тухай бэшэхэ дуран хүрэнэ. Хэрбээ энэ бөө хамганай үйлэ хэрэг тухай мэдэхэ уг гарбалынь байбал, намда дуулгахадатнай болохо. Тиигээд энэ дурдалгаяа өөрынгөө шүлгөөр түгэсхэхэмни:

**Аян замнай ариун
Ажа амгалан һуухамнай.
Тала мэтэ тэнюун
Түүхэ домогтой**

Суулгамнай!

Цыденжаб ЦЫРИТОРОН,
поэт,
Россин Уран зохиолшодой
холбооной гэшүүн,
Мухар-Шэбэрэй аймагай
"Түгнэн толон"
соной редактор.

Сэлэнгын аймагай Ноехоной хургуулийн 80 жэлэй ойдо

ЭРДЭМЭЙ ГУЛАМТЫН ЭЛШЭ ТУЯА

Холын хорин гурбадахи ондо
Хонгор найхан Ноехон

нютагта

Холо ойрын үхибүүд

сугларжа,

Хонхын жэнгирихье дуулаа

бэлэйл.

Элдин найхан тоонто

нютагтам

Эрдэмэй гуламта үүдээ

нээгээл.

1923 ондо Жигмытов Цырен-Даша Цыбикжапович Залаа хууринда 10-15 наһатай 7 үхибүүдэ суглуулжа, нэгдэх шатын 4 классай хургуули нээһэн байна. Цырен-Даша Цыбикжапович (нютагайн нэрэ Улаан Даша) тэрэ сагай ехэ бэрхэ, эрдэмтэй хүн байгаа. Эрдэм ном шудалха үхибүүдэй тоо олошоржо, 1930 ондо үзэсхэлэн найхан, ой модондой дунда оршодог Цайдам хууринда хургуулийн ба үхибүүдэй хамтын байра баригдажа, долоон жэлэй хургуули болгодоо хэн. Хаа хаанаһаа: Енхор, Үбэр-Зөөхэй, Селендума нютагуудһаа үхибүүд ерээж, хуралсалаа үргэлжэлүүдэг бэлэй.

Директорээр тэрэ сагуудта О.Н.Баддаков, Дарижапов, О.Ш.Шадаров, А.И.Кауров, Ф.М.Мажаров, Шопкоев, Бадмацыренов, Баинов хүдэлхэн байна.

Дайнай дүлэтэ жэлнүүдтэ хургуулийн директор Степан Иванович (Түгэд-Цогто) Лумбуновай байхада, үхибүүдэй ажалай бригадын ударидагшаар буряад хэлэнэй багша Жалма Чагдуровна Будаева хүдэлхэн байна. Бригадын ажал амжалттай найнаар ябуулһанайнгаа түдөө Ноехоной хургуули 1942 ондо Наркомпросой ба ВЛКСМ-эй обкомой Улаан тугаар ба үнэтэ бэлэгээр шагнагдан юм.

Олон бэлигтэй багшанар тэрэ сагта хүдэлөө: Елизавета Цыремпиловна Бадмажапова, Григорий Миронович Гергенов, Жалсарай Гыденович Дылыков, Василий Гумпылович Гумпылов, Ангелина Гунзыновна Будаева, Радна Цыренарович Найданов, Даба Будаевич Будаев, Макара Дамдинович Цыденпилов болон бусад.

1954 ондо колхозой центр Зургаан-Дэбээ хууринда зөөжэ, хургуулияа баһа зөөхэ багтай болобо.

Ехэ бэрхэ, шударгы 1953 онһоо директор байһан Базар Дамдинович Цыбендоржиев зунай гурбан нара соо хургуулийнгаа байшан, үхибүүдэй хамтын байра, багшанарайнгаа байдаг гэрнүүдэ зөөлгөжэ, сентябриин нэгэндэ хуралсалайнгаа жэлье эхилхэн байна.

Сагай хүрдын эрьесэ тогтошогүй түргэнээр эрьенэ. 1961 ондо долоон жэлэй хургуули найман жэлэй болобо.

Тэрэ сагай директорнууд Ринчин Гомбосевич Балданов, Борис Ринчинович Раднаев, Петр Цыбеночевич Цоктоев бэлиг ехэтэ багшанар: Россин хургуулийн габыята багша Дулма Батуевна Улымжиева, Ангелина Гунзыновна Будаева, Соли Доржиевна Буянтуева, Вера Ефимовна Хабадасева, Вера Бадмаевна Очиртарова, Любовь Бадмажаповна Бадмаева, Ефим

Николаевич Бугдашкин, Василий Прокопьевич Данеев, Эдуард Аполлонович Спасов болон бусад эрдэм мэдэсээ шабинартаа гүнзэгыгөөр ойлгуулжа үгэдэг бэлэй.

хургуулимнай хүгжэ хүгжэ-нөөр, 1966 ондо дунда шатын болобо. Үхибүүднай одоо болбосоролой аттестат гэр дээрээ абаха аргатай болоо гэшэ.

1967 ондо Загастайн хургуулиһаа директорээр ерэнэн Доржо Чагдурович Найданов тэрэ сагта нэгэ бага залираад байһан хургуулимнай ажалыг хэргээжэ, дээдхэн хэмжээндэ хүргэһэн байна. 1969 ондо хургуулийн шэнэ байшан баригдажа, ашаглалда оруулагдаһан юм. Ажалса бэрхэ, уран нарин гартай директор



Мүнөө үедэ ажаллажа байһан багшанар



хургуулийн ветеранууд

амархашье забда сүлөөгүйгөөр хүдэлжэ, өөрынгөө гараар хургуулия актыва залтай болгоо хэн. Кабинетнэ системэ түрүүшынхидэ нэбтэрүүлжэ, хурагшаднай тус туста кабинетүүдэ хурадаг бэлэй. хургуулийн материално-техническэ бааза баяжажа эхилбэ. Өөртөөшье, багшанарташье шанга эрилтэ табигдаг Доржо Чагдурович манай хургуулиие нилээхэн дээшэн үргэһэн байна. Наһанайн хүхэр Ольга Содномовна хургуулийн ажалда, нютагаймнай ажалда, ажалда ехэ хубитаяа оруулһан юм. хургуулида хореографическэ кружок нээжэ, үхибүүдэ хатарай эди шэдитэ оронтой танилсуулжа, дурлуулжа шадаа хэн. Мүнөөшье Ноёхоной дунда хургуулийн хатаршад республика соогоо мэдээжэ гэшэ. Энэнь Ольга Содномовнагай ажалын үндэр хэмжээндэ гэршэ болоно гэхэдэ алдуу болохогүй.

Тэрэ үедэ габшагай бэрхэ багшанар: Соли Дандаровна Зодбоева, Вера Сангдиевна Бадмаева, Жалма Раднаевна Раднаева, Евдокия Ойдоповна Митапова, Валериан Дугаржапович, Валентина Цыденовна Ринчиновтэн, Янжима Балдановна Цыбикдоржиева, Семен Алексеевич, Людмила Аюшеевна Кушеевтэн, Константин Чултумович, Галина Базаровна Бадареетэн, Николай Бальжинович, Елизавета Александровна Цыбиковтэн болон бусад багшанар үхибүүдэй эрдэм мэдэсые үргэдхэдэг хэн.

Шударгы ажалайнгаа түлөө 1971 ондо Доржо Чагдурович «Хүндэлэй тэмдэг» орденээр

шагнагдаа бэлэй.

1974 оной августһаа бэлигтэй бэрхэ завуч байһан Валериан Дугаржапович Ринчинов хургуули даажа абаа хэн. Алдар сууда гараһан түрэл хургуулийнгаа нэрье бүри дээшлүүлжэ, ажалай табадахи четвэртие амжалттайгаар үн-гэргүүлдэг болоо юм хэн. хурагшаднай зунайнгаа амаралтын үедэ колхозойнгоо 2000 гаран хургадые хоёр бригада боложо харууһалаад, шэгнүүриен нэмээгээ, түлгэ боложо байһан хургадые намартаа нөөргөн тушаадаг бэлэй.

Энэ үүсхэлымнай республикын олохон хургуулинууд дэмжэжэ, баһа иимэ ажал хэдэг болоһон юм.

Колхозой правлени хурагшадтаа энэ аша туһыень харюулжа, баруун городуудаар аяншалхыень түлбэригүй путевконуудаар шагнадаг хэн.

Эрдэм мэдэсын габыятай, дүй дүршэл ехэтэй Валериан Дугаржапович тоонто нютагайнгаа хүгжэн халбаралгада ехээн ажал хэһэн байна.

хурагшадтайнгоо тоо тэрэ үедэ 500 гаран болоһон юм. 1975 ондо 120 үхибүүдэй хууритай хоёр дахар интернадай шулуун байшан ашаглалда оруулагдаа хэн. Зала, Тухум, Мэнги хууринуудай малша, таряшадай үхибүүд дулаан сээр байрада гэртээ шэнги дүрбэ дахин түлөөгүйгөөр эдээлдэ хурадаг бэлэй.

Директорнай 1979 ондо Москва хотодо болоһон Бүхэроссин багшанарай съездэ хабаадаа хэн.

Валериан Дугаржаповичтай суг дүршэл ехэтэй багшанар:

Должидма Гуржаповна Дармаева, Цыпилма Балдановна Санжиева, Сэсэгма Дугаржаповна Митапова, Мэдэгма Даржаевна Цыденова, Евдокия Дабаяна Раданова гэгшэд үхи хүүгэдэе хүмүүжүүлхы талаар эрдэм ухаагаараа хураадажа байдаг хэн. Бишье баһа сугтаа хүдэлхэндөө баяртай байдагби.

Түрэл хургуулимнай тэрэ гэнэһнээ хойшо нэрэ солоёо нэгэшье унагаангүй, бүри дээшэн үргэдэг юм. Энэнь тэрэ сагаар хүдэлхэн директорнуудэй аша үрэ гэшэ ааб даа. Базаров Владимир Цыденович, Дармаева Должидма Гуржаповна, Болхоев Содбо Михайлович, Хайдапов Олег Петрович, Аюшеев Мунко Дымбрылович гэгшэд болоно.

Ноёхон нютаг эрдэм бэлигтэй шабинараараа баян, ходоодоо омогорхон байдаг юм. Эдэнь хэд бэ гэхэдэ: хургуулийн эгээ түрүүшын шаби - Эрхүүгэй гүрэнэй университетэй профессор, Сибириин Академиин академик, түүхын эрдэмэй доктор Буянто Сайнцакович Санжиев, түүхын эрдэмэй доктор Гармажап Лудупович Санжиев, Буряадай гүрэнэй доктор Гармажап Лудупович Санжиев, түүхын эрдэмэй кандидат Юмажап Гыденович Дылыков, Буряадай багшанарай мэргэжэл дээшлүүлгын институтдай ректор, педагогикын эрдэмэй доктор Янжима Балдановна Санжиева, түүхын эрдэмэй кандидат Юмажап Гыденович Дылыков, Буряадай багшанарай мэргэжэл дээшлүүлгын институтдай ректор, педагогикын эрдэмэй кандидат Нима Жамбалович Санжиев болоно. Үшөө дүрбэн шабинарнай аспирантурада хурана. Бэ-шэшье бусад олон мэргэжэлтэд, мэдээжэ орденот олон даа, бултынь нэрлэхэ, бэшэхын аргагүй. хургуулийн наян жэлэй ойн баярта хэлбэлгэдхэн ном соо бултааа оруулагданхай.

хүүлшын югэн жэл түрэл хургуулия Россин гэгээрэлэй хүндэтэ ажалшан Виктория Дандаровна Зодбоева хүтэлнэ. хуралсалай талаар орлогшон Мария Георгиевна Гармаева, хүмүүжүүлгын талаар - Дулма Базаровна Болхоева ажал хүдэлмэриет абьяастайгаар хэжэ, ударидажа ябадаг юм.

Буряад Республикын габыята багшанар Д.Г.Дармаева, Ц.Б.Санжиева, З.В.Дылыкова, Соросой шангай дипломант Л.А.Кушеева, РСФСР-эй гэгээрэлэй отличнигууд С.А.Кушеев, Е.Д.Раданова, М.Д.Цыденова гэгшэд онол аргаа шабинартаа дүүрэнээр дамжуулдаг гэшэ. Эдэ багшанарһаа дутуугүй М.Г.Ринчинова, А.Б.Бадмацыренова, Б.Ц.Г.Гармаев, Б.Н.Д. Цыдыпов, Н.Д.Буянтуева, Н.Б.Митапова зүрхэ сэдхэлээ үхибүүдтэ зориулдаг.

1998, 2000, 2002 онуудта хургуулимнай «Школа года» гэнэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. хүүлшын табан жэлдэ 16 хурагшаднай алтан, мүнгэн ме-дальнуудтайгаар хургуулия дүүргэһэн юм. Эдэ медалистууднай дээдэ хургуулида амжалттайгаар эрдэмээ дээшлүүлнэ.

хургуулидаа хуража байха үедөө хурагшаднай шэнжэлгын ажал ябуулдаг гэшэ.

2000 ондо дүрбэдэхэ Бүхэроссин хизаар ороноо шэнжэлгын олимпиадада Ирина Доржиева Москва хотодо хабаадажа, дипломант болоһон юм. Дарима Гомбоева 2001 ондо аймагай ба республикын ород хэлэнэй олимпиадада нэгдэхэ хуури эзэлэ хэн. Ирина Буянтуева Рязань хотодо болоһон Бүхэроссин олимпиадада хабаадажа, баһа дипломант болоо хэн. Бата Гармаев 2002 ондо Москва хотодо болоһон Бүхэроссин долоодохи олимпиадада эконо-микоор хабаадажа, дипломант болоо бэлэй. «Шаг в будущее» гэнэн эрдэм шэнжэлгын республикын гурбадахи конференцидэ хоёрдохи хуури эзэлэ хэн. 2001 оной хизаар ороноо шэнжэлгын республикын гурбадахи конференцидэ Ирина Буянтуева гурбадахи хуури эзэлхэн байна.

Цырен-Дулма Раданова 1998 ондо REAP INTERNATIONAL программаар Америкын Холбоото Штадта гурбан нарын хугасаа соо ном үзэжэ, ажаллажа ерээ бэлэй. Тэндэ хураһан хуралсалайнгаа четвэртие Хүндэлэй грамотаар дүүргэ хэн.

Оршон тойронхи байгаагийн нойрһоо нэрижэ, ургы сэсэгэй дэльбээ дэлгэжэ, тэрэнгийн ягаараад байха үедэ, хабарай хүүл нарын 24-дэ түрэл хургуулимнай 80 жэлэйнгээ ой тэмдэглэхэнь. Энэ баяр ёһолоддо зориулан марафон майн 10-11-дэ үнгэрбэ. Шабинарнай марафоной жасада 41 мянган түхэриг мүнгэ оруулаа. Хоёрдохи үдэрын эстафетэ; волейболлоор мурсысөөн болобо. Эгээ хурдан - 32-дохи выпуск гэжэ элирүүлэгдэбэ. Волейболлоор нэгдэхэ хуури 27-дохи выпуск эзэлэ. найн даа, үхибүүднай!

Эрдэм бэлигтэй элшэ ба-дарууһан Ноёхоной дунда хургуулида хураһан, хуби заяанайнгаа бага, ехэ хубие манай хургуулитай холбоһон хүн бүхэниие энэ үдэр ерээжэ, баяр ёһололой оршон байдалда сугтаа хураһан, хүдэлхэн нүхэдтээ, багшанартаа, залуу үетэнтэй уулзахые уринадаи.

Г.Ч.БАДАРЕЕВА,
багша, РСФСР-эй
гэгээрэлэй отличник.



Понедельник, 26

Первый канал

- 07.00 ТЕЛЕКАНАЛ «ДОБРОЕ УТРО»
10.00 НОВОСТИ
10.15 ГЕНИЙ РОССИЙСКОГО СУДСКА В ДЕТЕКТИВЕ «СЫЩИК ПЕТЕРБУРГСКОЙ ПОЛИЦИИ»
11.50 «ЕРАЛАШ»
12.10 «ФАБРИКА ЗВЕЗД-2»
12.40 СЛЕДСТВИЕ ВЕДЕТ КОЛОБКОВ
13.00 НОВОСТИ
13.05 ЧТО? ГДЕ? КОГДА?
14.05 «КУМИРЬ», РИНАТ ДАСАЕВ
14.35 «СМАК»
14.50 ДОКУМЕНТАЛЬНЫЙ ДЕТЕКТИВ «7 ЛЕТ В ОЖИДАНИИ РАССТРЕЛА». ДЕЛО 1994 ГОДА
15.20 «ПУТЕШЕСТВИЯ НАТУРАЛИСТА»
16.00 НОВОСТИ
16.15 МНОГОСЕРИЙНЫЙ ФИЛЬМ «ДОСЬЕ ДЕТЕКТИВА ДУБРОВСКОГО»
17.30 «ФАБРИКА ЗВЕЗД-2»
18.00 БОЛЬШАЯ СТИРКА. «ПЕТЕРБУРГСКИЕ ТАЙНЫ»
19.00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
19.25 «ШУТКА ЗА ШУТКОЙ»
20.00 ЖДИ МЕНЯ
21.00 «КТО ХОЧЕТ СТАТЬ МИЛЛИОНЕРОМ?»
22.00 ВРЕМЯ
22.35 МНОГОСЕРИЙНЫЙ ФИЛЬМ «ПОД ПОЛЯРНОЙ ЗВЕЗДОЙ». 5-Я СЕРИЯ
23.40 КРЕМЛЬ-9. «СВЕТЛАНА СТАЛИНА. ПОБЕГ ИЗ СЕМЬИ». ФИЛЬМ 3-Й
00.25 НОЧНОЕ «ВРЕМЯ»
00.50 «ФАБРИКА ЗВЕЗД-2»
«НОВЫЙ ДЕНЬ»
01.05 «ОЗЕРА - УБИЙЦЫ»

«Россия»

- 02.05 «АПОЛОГИЯ»
02.55 ПРОГРАММА СЕРГЕЯ ШОЛОХОВА «ТИХИЙ ДОМ»
07.45 - 10.45 «ДОБРОЕ УТРО. РОССИЯ»
08.00, 08.30, 09.00, 09.30, 10.00, 10.30 ВЕСТИ
08.15, 08.45, 09.15, 09.45, 10.15 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ ВЕСТИ-МОСКВА
10.45 ЭДДИ МЕРФИ И ХАЛЛИ БЕРРИ В КОМЕДИИ «БУМЕРАНГ»
12.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
13.00 ВЕСТИ
13.20 «КОРОТКОЕ ЗАМЫКАНИЕ». ТОК-ШОУ
14.20 «В ГОРОДКЕ»
14.30 ВЕСТИ НЕДЕЛИ
15.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ ВЕСТИ НЕДЕЛИ
15.45 ДЕТСКОЕ ВРЕМЯ «3.4.» РОССИЯ
16.00 ВЕСТИ
16.20 «ЧТО ХОЧЕТ ЖЕНЩИНА». ТОК-ШОУ ЕЛЕНА ЯКОВЛЕВОЙ
17.10 Т/С «ТРОЕ ПРОТИВ ВСЕХ-2»
18.15 «ЧЕСТНЫЙ ДЕТЕКТИВ». АВТОРСКАЯ ПРОГРАММА ЭДУАРДА ПЕТРОВА
18.45 «ЭКСПЕРТИЗА»
19.00 ВЕСТИ
19.20 «БАЙГАЛ»
19.30 ПРОГНОЗ ПОГОДЫ
19.40 «БУРЯД ОРОН»
20.10 ТОЧКА ЗРЕНИЯ ЖИРИНОВСКОГО
20.25 ГОРОСКОП
20.30 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ РОССИЯ
20.50 «КОМИССАР РЕКС». Т/С
21.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
22.00 ВЕСТИ

Тивиком

- 07.20 ЛОСК. ПОГОДА
07.30 ШКОЛЬНОЕ ТВ
08.00 «БОЛЬШИЕ ДЕНЬГИ»
08.30 FOX KIDS НА REN TV. «ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ»
08.55 FOX KIDS НА REN TV. М/С «ФЛИНТ - ДЕТЕКТИВ ВО ВРЕМЕНИ»
09.20 FOX KIDS НА REN TV. М/С «ЧЕЛОВЕК-ПАУК»
09.45 «ФМ И РЕБЯТА». МОЛОДЕЖНЫЙ СЕРИАЛ
10.15 «БАФФИ», ТЕЛЕСЕРИАЛ
11.15 КИНО: «ПОЕЗД СМЕРТИ»
13.25 «НАРОД ПРОТИВ», ТЕЛЕИГРА
14.00 «ВИНО ЛЮБВИ», ТЕЛЕНОВЕЛЛА
14.55 «У НАС ВСЕ ДОМА», КОМЕДИЙНЫЙ СЕРИАЛ
15.30 «ЛОСК», ПОГОДА
15.50 «КЛЕТКА», ТЕЛЕСЕРИАЛ
17.00 FOX KIDS НА REN TV. М/С «ЧЕЛОВЕК-ПАУК»
17.25 М/С «ФЛИНТ - ДЕТЕКТИВ ВО ВРЕМЕНИ»
17.50 М/С «ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ»
18.15 КИНО: «ДВА КАПИТАНА», 3С.
19.55 «ЛОСК»
20.00 ПОГОДА
20.10 МУЗЫКАЛЬНЫЕ ПОЗДРАВЛЕНИЯ
20.30 «КАЛЕНДАРЬ РАБОТ ОТ А. КУШНАРЕВА»
20.55 «СИМПСОНЬ», М/С
21.20 «КЛЕТКА», СЕРИАЛ

«Ариг Ус»

- 22.30 «24». ПОГОДА
23.00 «ЛОСК»
23.05 КИНО: «АКУЛЫ-2»
01.10 «24»
08.00 НОВОСТИ. ПОГОДА
08.25 М/Ф «СЕРАЯ ШЕЙКА»
08.45 ЖИЗНЬ БЕЗ РИСКА
08.50 ВНЕЗАКОНА
09.20 ФОРМУЛА УСПЕХА
09.30 БОЛЬШОЙ РЕМОНТ
10.30 ТО, ЧТО НАДО
10.45 ХВОСТ КОМЕТЫ: ЭВА ШИКУЛЬСКА
11.35 ТОК-ШОУ «ЗЕМЛЯ ВОЗДУХ»
12.35 МЕСТО ПЕЧАТИ
12.45 М/Ф «КВАРТЕТ»
13.00 НОВОСТИ. СПОРТ. ПОГОДА
13.15 М. ВОЛОДИНА В Х/Ф «КАЖДЫЙ ВЕЧЕР ВОДИНАДЦАТЬ»
ПЕРЕРЫВ ДО 17.00
17.00 НОВОСТИ.
17.25 М/С «ГАРФИЛД И ЕГО ДРУЗЬЯ»
17.50 ПОБЕДОНОСНЫЙ ГОЛОС ВЕРУЮЩЕГО
18.20 МУЗ. ПОДАРОК
18.45 ЖИЗНЬ БЕЗ РИСКА
18.50 «ПЕТЕРБУРГ ОТ А ДО Я», 5С.
19.30 ТЕЛЕИГРА «ИСКУШЕНИЕ»
20.00 НОВОСТИ.
20.25 ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
20.50 ФОРМУЛА УСПЕХА
21.00 ОАОВИКА» ПРЕДСТАВЛЯЕТ: «ЗНАКОМЫЕ НЕЗНАКОМКИ». НАР. АРТИСТКА УКРАИНЫ АДА РОГОВЦЕВА
21.25 ТК «АРИГ УС» ПРЕДСТАВЛЯЕТ: «КЕМ БЫТЬ?»
21.35 Б. НЕВЗОРОВ, Д. ЗОЛОТУХИН В Т/С «РОССИЯ МОЛОДАЯ», 6С.
22.40 «НОВОЕ РАССЛЕДОВАНИЕ». С.Н. НИКОЛАЕВЫМ
23.40 ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
00.00 НОВОСТИ
00.30 О. БАСИЛИШВИЛИ, А. ПАНИН В ФИЛЬМЕ «ЯДЫ, ИЛИ ВСЕМИРНАЯ ИСТОРИЯ ОТРАВЛЕНИЙ»
«СТС - «БАЙКАЛ»
17.00 «ЛУЧШИЕ». Т/С
18.00 КОМЕДИЯ НА СТС: «ДРУЗЬЯ»

«НТВ»

- 18.30 КОМЕДИЯ НА СТС: «НОВАЯ СЕМЕЙКА АДДАМС»
19.00 ДЕВИЧЬИ СЛЕЗЫ
20.00 ОСТОРОЖНО, МОДЕРН-2
20.30 ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ
21.00 АГЕНТСТВО НЛС. Т/С
22.00 КИНО НА СТС: «ШЕСТНАДЦАТЬ СВЕЧЕЙ», США, 1984Г.
00.00 ОСТОРОЖНО, МОДЕРН-2
00.30 ДЕТАЛИ
01.00 РУССКИЕ СТРАШИЛКИ. Т/С
07.00 УТРО НА НТВ
09.50 СЕРИАЛ «КЛАН СОПРАНО»
11.00 «СЕГОДНЯ УТРОМ»
11.20 ПОГОДА НА ЗАВТРА
11.25 «НАМЕДНИ» С ЛЕОНИДОМ ПАРФЕНОВЫМ
13.00 «СЕГОДНЯ»
13.35 ПОЛИЦЕЙСКИЙ ДЕТЕКТИВ «АЛМАЗНАЯ ЛОВУШКА»
15.40 КРИМИНАЛ
16.00 «СЕГОДНЯ»
16.35 ТОК-ШОУ «ПРИНЦИП ДОМИНО»
18.00 «СЕГОДНЯ»
БГТРК
18.30 ДЕТСКОЕ ВРЕМЯ. М/Ф
18.50 ГОРОСКОП
18.55 «ЧЕЧНЯ. ОМОН. УЛАН-УДЭ»
НТВ
19.10 «ВНИМАНИЕ: РОЗЫСК! ЦВЕТЫ ДЛЯ УБИЙЦЫ»
20.00 «СЕГОДНЯ»
20.35 СЕРИАЛ «РЕБЯТА ИЗ НАШЕГО ГОРОДА», 9 СЕРИЯ
21.45 ДЕТЕКТИВ «НА УГЛУ. У ПАТРИАРШИХ-3», 9 СЕРИЯ
23.00 «СЕГОДНЯ» С КИРИЛЛОМ ПОЗДНЯКОВЫМ
23.40 ПРЕМЬЕРА. К 300-ЛЕТИЮ САНКТ-ПЕТЕРБУРГА. ПРОЕКТ Л. ПАРФЕНОВА «РОССИЙСКАЯ ИМПЕРИЯ: АЛЕКСАНДР III»
00.50 МОДНЫЙ СЕРИАЛ «СЕКС В БОЛЬШОМ ГОРОДЕ» (США)
01.35 «СЕГОДНЯ» С ТАТЬЯНОЙ МИТКОВОЙ
02.10 ГОРДОН

Отдел рекламы 21-62-62

Вторник, 27

Первый канал

- 07.00 ТЕЛЕКАНАЛ «ДОБРОЕ УТРО»
10.00 НОВОСТИ
10.15 «ЗЕМЛЯ ЛЮБВИ, ЗЕМЛЯ НАДЕЖДЫ». СЕРИАЛ
11.05 МНОГОСЕРИЙНЫЙ ФИЛЬМ «ПОД ПОЛЯРНОЙ ЗВЕЗДОЙ». 5-Я СЕРИЯ
12.05 «ФАБРИКА ЗВЕЗД-2»
12.35 ДИСНЕЙ-КЛУБ: «ЛЛОЙД В КОСМОСЕ»
13.00 НОВОСТИ
13.05 ДРАМА НА ОХОТЕ В ФИЛЬМЕ ЭМИЛИА ЛОТЯНУ «МОЙ ЛАСКОВЫЙ И НЕЖНЫЙ ЗВЕРЬ»
15.10 «ВЛАДИМИР ЭТУШ. ШЛЯПУ СНИМИ...»
15.40 «ЕРАЛАШ»
16.00 НОВОСТИ
16.15 МНОГОСЕРИЙНЫЙ ФИЛЬМ «ДОСЬЕ ДЕТЕКТИВА ДУБРОВСКОГО»
17.30 «ФАБРИКА ЗВЕЗД-2»
18.00 БОЛЬШАЯ СТИРКА. «СКАЗКИ БЕЛЫХ НОЧЕЙ»
19.00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ (С СУБТИТРАМИ)
19.25 «САТИ». АНАТОЛИЙ РАВИКОВИЧ
20.00 «ЗЕМЛЯ ЛЮБВИ, ЗЕМЛЯ НАДЕЖДЫ». СЕРИАЛ
21.00 «ОСНОВНОЙ ИНСТИНКТ». ТОК-ШОУ СВЕТЛАНЫ СОРОКИНОЙ ВРЕМЯ
22.00 МНОГОСЕРИЙНЫЙ ФИЛЬМ «ПОД ПОЛЯРНОЙ ЗВЕЗДОЙ». 6-Я СЕРИЯ. ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНАЯ
23.45 ДОКУМЕНТАЛЬНЫЙ СЕРИАЛ «СПЕЦНАЗ». «СЛЕД СКОРПИОНА». 1-Я СЕРИЯ
00.30 НОЧНОЕ «ВРЕМЯ»
00.55 «ФАБРИКА ЗВЕЗД-2»
01.10 «НА ФУТБОЛЕ» С ВИКТОРОМ ГУСЕВЫМ
01.40 «ПРИНЦЕССА ДАГМАР - РУССКАЯ ИМПЕРАТРИЦА»
02.10 «АПОЛОГИЯ» САНКТ-ПЕТЕРБУРГА
03.00 СЕРИАЛ «ПРИШЕЛЕЦ»
«Россия»
07.45 - 10.45 «ДОБРОЕ УТРО. РОССИЯ»
08.00, 08.30, 09.00, 09.30, 10.00, 10.30 ВЕСТИ
08.15, 08.45, 09.15, 09.45, 10.15 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ ВЕСТИ-МОСКВА
10.45 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
03.45 «ГОРЯЧАЯ ДЕСЯТКА» СЕРИАЛ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
05.35 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.00 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

- 9.45 «БАЙГАЛ»
10.15 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ КАНАЛ «РОССИЯ»
10.45 Т/С «ИДИОТ»
11.45 Т/С «ЛЮДИ И ТЕНИ-2»
12.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
13.00 ВЕСТИ
13.20 «КОРОТКОЕ ЗАМЫКАНИЕ». ТОК-ШОУ
14.20 ПРИКЛЮЧЕНЧЕСКИЙ СЕРИАЛ «ПИРАТЫ» (ИТАЛИЯ). 1998 Г.
15.15 «ЭКСПЕРТИЗА»
15.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
15.40 РЕК-ТАЙМ
15.45 «В ПЕСНЕ-ДУША НАРОДА» РОССИЯ
16.00 ВЕСТИ
16.20 «ЧТО ХОЧЕТ ЖЕНЩИНА»
17.10 Т/С «ТРОЕ ПРОТИВ ВСЕХ-2»
18.15 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
18.45 «ЭКСПЕРТИЗА»
19.00 ВЕСТИ
19.20 «БАЙГАЛ»
19.30 ПРОГНОЗ ПОГОДЫ И РЕК-ТАЙМ
19.40 ХУДӨӨ НЮТАГ ЭНЕРГИЯ БУРЯТИИ
19.55 АКТУАЛЬНОЕ ИНТЕРВЬЮ С ГЛАВНЫМ ГОСУДАРСТВЕННЫМ САНИТАРНЫМ ВРАЧОМ РБ А.Б. БОЛОШИНЫМ
20.10 ГОРОСКОП
20.25 УРОК БУРЯТСКОГО ЯЗЫКА
20.30 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ РОССИЯ
20.50 «КОМИССАР РЕКС». Т/С
21.50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
22.00 ВЕСТИ
22.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ ВЕСТИ БУРЯТИЯ
22.40 ПРОГНОЗ ПОГОДЫ И РЕК-ТАЙМ РОССИЯ

Тивиком

- 06.50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
07.00 ВЕСТИ
07.15 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ
07.50 «ЛОСК», ПОГОДА
08.00 «БОЛЬШИЕ ДЕНЬГИ»
08.30 «ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ», ТЕЛЕСЕРИАЛ
08.55 «ФЛИНТ - ДЕТЕКТИВ ВО ВРЕМЕНИ», М/С
09.20 «ЧЕЛОВЕК-ПАУК», М/С
09.45 «ФМ И РЕБЯТА», МОЛОДЕЖНЫЙ СЕРИАЛ
10.15 «БАФФИ», ТЕЛЕСЕРИАЛ
11.15 КИНО: «АКУЛЫ-2»
13.25 «НАРОД ПРОТИВ», ТЕЛЕИГРА
14.00 «ВИНО ЛЮБВИ», ТЕЛЕНОВЕЛЛА
14.55 «ЧИСТО ПО ЖИЗНИ», КОМЕДИЙНЫЙ СЕРИАЛ
15.30 «ЛОСК», ПОГОДА
15.50 «КЛЕТКА», СЕРИАЛ
17.00 НА REN TV. М/С «ЧЕЛОВЕК-ПАУК»
17.25 FOX KIDS НА REN TV. М/С «ФЛИНТ - ДЕТЕКТИВ ВО ВРЕМЕНИ»
17.50 FOX KIDS НА REN TV. Т/С «ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ»
18.15 КИНО: «ДВА КАПИТАНА», 4С.
20.00 ПОГОДА
20.05 «ЛОСК»
20.10 МУЗЫКАЛЬНЫЕ ПОЗДРАВЛЕНИЯ
20.55 «СИМПСОНЬ», М/С
21.20 «НИНА», ТЕЛЕСЕРИАЛ
22.30 «24», ПОГОДА
23.00 «ЛОСК»
23.05 КИНО: «ПЕРЕХВАТЧИК»
01.10 «24»

Оптовое-розничный центр «Байкал»

Цены действительны с 22 мая по 29 мая.
Бельевой трикотаж (детские, взрослые)
Трикотаж х/б г. Москва
Колготки эластик от № 2 до № 8
Носки х/б, п/ш, махровые детские и взрослые
Носки эластик, подследники
Туфли мужские классические, спортивные, летние сандалии - 50 моделей
Туфли и обувь женская летняя - 50 моделей
Кроссовки детские и взрослые
Обувь резиновая (сапоги детские, женские, мужские, рабочие, рыбацкие)
Сапоги кирзовые, крем для обуви
Ботинки ОМОН (юфты)
Обувь комнатная детская, женская, мужская
Сапоги суконные детские, женские, мужские
Обувь зимняя, женская, мужская, детская в большом ассортименте
Сезонные скидки!

- ПЕРЕРЫВ ДО 17.00
17.00 НОВОСТИ
17.25 М/С «ГАРФИЛД И ЕГО ДРУЗЬЯ»
17.50 ПОБЕДОНОСНЫЙ ГОЛОС ВЕРУЮЩЕГО
18.20 МУЗЫКАЛЬНЫЙ ПОДАРОК
18.45 ТО, ЧТО НАДО!
19.00 Т/С «ДЕТЕКТИВ НЭШ БРИДЖЕС»: РАБОТОРГОВЛЯ
20.00 НОВОСТИ.
20.25 ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
20.45 ЖИЗНЬ БЕЗ РИСКА
20.50 Т/С «РОССИЯ МОЛОДАЯ», 7С.
21.55 КЕМ БЫТЬ?
22.05 ФОРМУЛА УСПЕХА
22.15 В. ТИХОНОВ, Ю. СОЛОМИН В СЕРИАЛЕ «ТАСС УПОЛНОМОЧЕН ЗАЯВИТЬ», 4С.
23.30 ТУШИТЕ СВЕТ
23.45 ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
00.00 НОВОСТИ
00.30 СМОТРИТЕ, КТО ПРИШЕЛ
00.45 БЗ ПРОТОКОЛА
01.40 СОСТАВ ПРЕСТУПЛЕНИЙ
01.55 ВЫСШИЙ СВЕТ

- 11.00 «СЕГОДНЯ УТРОМ»
11.20 ПОГОДА НА ЗАВТРА
11.25 «ВНИМАНИЕ: РОЗЫСК! ЦВЕТЫ ДЛЯ УБИЙЦЫ»
12.10 ПРОГРАММА ПАВЛА ЛОБКОВА «РАСТИТЕЛЬНАЯ ЖИЗНЬ»
13.00 «СЕГОДНЯ»
13.35 ПЬЕР РИШАР В КОМЕДИИ «ПОБЕГ» (ФРАНЦИЯ)
15.40 КРИМИНАЛ
16.00 «СЕГОДНЯ»
16.35 ТОК-ШОУ «ПРИНЦИП ДОМИНО»
18.00 «СЕГОДНЯ»
БГТРК
18.30 «ОТТИНСЬ»
18.55 ГОРОСКОП
19.00 К 80-ЛЕТИЮ ОБРАЗОВАНИЯ РБ «ГОСУДАРСТВЕННЫЙ АН-САМБЭЛ ПЕСНИ И ТАНЦА «БАЙКАЛ»
19.15 «ТВОЙ ШАНС»
НТВ
19.25 ДОКУМЕНТАЛЬНАЯ ДРАМА «ПРЕСТУПЛЕНИЕ И НАКАЗАНИЕ»
20.00 «СЕГОДНЯ» С КИРИЛЛОМ ПОЗДНЯКОВЫМ
20.35 СЕРИАЛ «РЕБЯТА ИЗ НАШЕГО ГОРОДА»
21.45 ДЕТЕКТИВ «НА УГЛУ. У ПАТРИАРШИХ-3», 10 СЕРИЯ
23.00 «СЕГОДНЯ» С КИРИЛЛОМ ПОЗДНЯКОВЫМ
23.40 ПРЕМЬЕРА. К 300-ЛЕТИЮ САНКТ-ПЕТЕРБУРГА ПРОЕКТ Л. ПАРФЕНОВА «РОССИЙСКАЯ ИМПЕРИЯ: НИКОЛАЙ II»
00.50 МОДНЫЙ СЕРИАЛ «СЕКС В БОЛЬШОМ ГОРОДЕ» (США)
01.35 «СЕГОДНЯ» С ТАТЬЯНОЙ МИТКОВОЙ
02.10 ГОРДОН
03.05 СЕРИАЛ «ДОКТОР» (США)

«СТС - «Байкал»

- 17.00 «ЛУЧШИЕ». Т/С
18.00 КОМЕДИЯ НА СТС: «ДРУЗЬЯ»
18.30 КОМЕДИЯ НА СТС: «НОВАЯ СЕМЕЙКА АДДАМС»
19.00 «ДЕВИЧЬИ СЛЕЗЫ». ТОК-ШОУ
20.00 ОСТОРОЖНО, МОДЕРН-2
20.30 ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ
21.00 «АГЕНТСТВО НЛС». Т/С
22.00 КИНО НА СТС: «НЕЧТО ИЗ КОСМОСА-2». США, 1996 Г.
23.55 ОСТОРОЖНО, МОДЕРН-2
00.30 ДЕТАЛИ
01.00 «РУССКИЕ СТРАШИЛКИ». Т/С
«НТВ»
07.00 УТРО НА НТВ
09.50 СЕРИАЛ «РЕБЯТА ИЗ НАШЕГО ГОРОДА»



Среда, 28

первый канал

ДЕНЬ ПОГРАНИЧНИКА
07.00 ТЕЛЕКАНАЛ «ДОБРОЕ УТРО»
10.00 НОВОСТИ
10.15 «ЗЕМЛЯ ЛЮБВИ, ЗЕМЛЯ НАДЕЖДЫ». СЕРИАЛ
11.05 МНОГОСЕРИЙНЫЙ ФИЛЬМ «ПОДПОЛЯРНОЙ ЗВЕЗДОЙ». 6-Я СЕРИЯ. ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНАЯ
12.05 «ФАБРИКА ЗВЕЗД-2»
12.35 ДИСНЕЙ-КЛУБ: «ЛЛОЙД В КОСМОСЕ»
13.00 НОВОСТИ
13.05 ПОГРАНИЧНЫЙ БОЕВИК «ПРОЕКТ «АЛЬФА «НОВЫЙ ДЕНЬ»
14.50 «ПРИНЦЕССА ДАГМАР - РУССКАЯ ИМПЕРАТРИЦА»
15.20 «СКАНЕР»
16.00 НОВОСТИ
16.15 МНОГОСЕРИЙНЫЙ ФИЛЬМ «ДОСЬЕ ДЕТЕКТИВА ДУБРОВСКОГО»
17.30 «ФАБРИКА ЗВЕЗД-2»
18.00 БОЛЬШАЯ СТИРКА. «ЭКСТРАВАНТНЫЙ ПЕТЕРБУРГ»
19.00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
19.25 СМЕХОПАНОРАМА ЕВГЕНИЯ ПЕТРОСЯНА
20.00 «ЗЕМЛЯ ЛЮБВИ, ЗЕМЛЯ НАДЕЖДЫ». СЕРИАЛ
21.00 «СЛАБОЕ ЗВЕНО» С МАРИЕЙ КИСЕЛЕВОЙ
22.00 ВРЕМЯ
22.40 ПИТЕРСКИЕ ОПЕРА В КОМЕДИЙНОМ БОЕВИКЕ «УБОЙНАЯ СИЛА: РОЛЬ ВТОРОГО ПЛАНА»
23.45 ДОКУМЕНТАЛЬНЫЙ СЕРИАЛ «СПЕЦНАЗ». «СЛЕД СКОРПИОНА». 2-Я СЕРИЯ
00.30 НОЧНОЕ «ВРЕМЯ»
00.55 «ФАБРИКА ЗВЕЗД-2» «НОВЫЙ ДЕНЬ»
01.10 УДАРНАЯ СИЛА. «КОМПЛЕКС НЕПОБЕДИМОГО»
01.40 «ПОДВОДНЫЙ МИР АНДРЕЯ МАКАРЕВИЧА»
02.10 «АПОЛОГИЯ» САНКТ-ПЕТЕРБУРГА
03.00 СЕРИАЛ «ПРИШЕЛЕЦ»

«Россия»

07.45 - 10.45 «ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ»
08.00, 08.30, 09.00, 09.30, 10.00, 10.30 ВЕСТИ
08.15, 08.45, 09.15, 09.45, 10.15 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
9.15 ДЕЛОВОЕ ВРЕМЯ
9.45 «БАЙГАЛ»
10.15 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
КАНАЛ «РОССИЯ»
10.45 Т/С «ИДИОТ»
11.45 Т/С «ЛЮДИ И ТЕНИ-2»
12.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
13.00 ВЕСТИ
13.20 «КОРОТКОЕ ЗАМЫКАНИЕ». ТОК-ШОУ
14.20 Т/С «ПИРАТЫ» (ИТАЛИЯ)
15.15 «ЭКСПЕРТИЗА»
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
15.30 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
15.40 РЕК-ТАЙМ
15.45 ДЕТСКОЕ ВРЕМЯ. «БАМБАА-ХАЙ»
РОССИЯ
16.00 ВЕСТИ
16.20 «ЧТО ХОЧЕТ ЖЕНЩИНА»
17.10 Т/С «ТРОЕ ПРОТИВ ВСЕХ-2»
18.15 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
18.45 «ЭКСПЕРТИЗА»
19.00 ВЕСТИ
БИТРК
19.20 «БАЙГАЛ»
19.30 ПРОГНОЗ ПОГОДЫ И РЕК-ТАЙМ
19.40 «НА СТРАЖЕ РУБЕЖЕЙ РОДИНЫ». К ДНЮ ПОГРАНИЧНИКА
20.00 КРУГЛЫЙ СТОЛ: «КУЛЬТУРА: ИЗДЕКЛАРАЦИИ В РЕАЛЬНОСТЬ»
20.30 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
РОССИЯ
20.50 «КОМИССАР РЕКС». Т/С
21.50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
22.00 ВЕСТИ
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
22.30 «ВЕСТИ БУРЯТИЯ»
22.40 ПРОГНОЗ ПОГОДЫ И РЕК-ТАЙМ
РОССИЯ
22.50 «СПОКОЙНОЙ НОЧИ, МАЛЫШИ»
22.55 Т/С «ГЛАВНЫЕ РОЛИ»
23.55 Т/С «ЛЮДИ И ТЕНИ-2»
01.00 ПРАЗДНИЧНЫЙ КОНЦЕРТ. ПОСВЯЩЕННЫЙ ДНЮ ПОГРАНИЧНИКА
02.05 Х/Ф «ТРЕВОЖНЫЙ ВЫЛЕТ»
04.00 «СИНЕМАНИЯ»
04.30 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»

04.45 СЕРИАЛ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
05.40 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.05 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ
06.50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
07.00 ВЕСТИ
07.15 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

Тивиком

07.50 ПОГОДА. «ЛОСК»
08.00 «БОЛЬШИЕ ДЕНЬГИ»
08.30 FOX KIDS НА REN TV. «ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ»
08.55 FOX KIDS НА REN TV. М/С «ФЛИНТ - ДЕТЕКТИВ ВО ВРЕМЕНИ»
09.20 FOX KIDS НА REN TV. «ЧЕЛОВЕК-ПАУК»
09.45 «ФМ И РЕБЯТА», СЕРИАЛ
10.15 «БАФФИ», ТЕЛЕСЕРИАЛ
11.15 КИНО: «ПЕРЕХВАТЧИК»
13.25 «НАРОД ПРОТИВ», ТЕЛЕИГРА
14.00 «ВИНО ЛЮБВИ», ТЕЛЕНОВЕЛЛА
14.55 «ЧИСТО ПО ЖИЗНИ», КОМЕДИЙНЫЙ СЕРИАЛ
15.30 «ЛОСК». ПОГОДА. ГОРОСКОП
15.50 Т/С «НИНА»
17.00 FOX KIDS НА REN TV. М/С «ЧЕЛОВЕК-ПАУК»
17.25 FOX KIDS НА REN TV. М/С «ФЛИНТ - ДЕТЕКТИВ ВО ВРЕМЕНИ»
17.50 FOX KIDS НА REN TV. Т/С «ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ»
18.15 КИНО: «ДВА КАПИТАНА», 5С.
20.00 ПОГОДА
20.05 «ЛОСК»
20.10 « М У З Ы К А Л Ь Н Ы Е ПОЗДРАВЛЕНИЯ»
20.40 «ИЩУ СЕМЬЮ»
20.55 «СИМПСОНЫ»
21.20 «НИНА», СЕРИАЛ
22.30 «24» ПОГОДА
23.00 «ЛОСК»
23.05 КИНО: «ОТРЯД «Д» (РОССИЯ)
01.00 «24»

Ариг Ус

08.00 ГРАНИ. ЕСТЬ МНЕНИЕ. СПОРТ
08.35 ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
08.55 ЖИЗНЬ БЕЗ РИСКА
09.00 ФОРМУЛА УСПЕХА
09.10 М/Ф

09.30 ТО, ЧТО НАДО
09.45 БЕЗ ПРОТОКОЛА
10.40 СОСТАВ ПРЕСТУПЛЕНИЙ
11.05 ВНЕЗАКОНА
11.35 СТО ЧУДЕС СВЕТА: «ЛЕТО НА ФОНКЛЕНДСКИХ ОСТРОВАХ»
12.35 МЕСТО ПЕЧАТИ
12.45 ТУШИТЕ СВЕТ
13.00 НОВОСТИ. СПОРТ
13.15 Х/Ф «ЛЕГЕНДА О ТИЛЛЕ», 2С.

Тивиком

07.50 ПОГОДА. «ЛОСК»
08.00 «БОЛЬШИЕ ДЕНЬГИ»
08.30 FOX KIDS НА REN TV. «ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ»
08.55 FOX KIDS НА REN TV. М/С «ФЛИНТ - ДЕТЕКТИВ ВО ВРЕМЕНИ»
09.20 FOX KIDS НА REN TV. «ЧЕЛОВЕК-ПАУК»
09.45 «ФМ И РЕБЯТА», СЕРИАЛ
10.15 «БАФФИ», ТЕЛЕСЕРИАЛ
11.15 КИНО: «ПЕРЕХВАТЧИК»
13.25 «НАРОД ПРОТИВ», ТЕЛЕИГРА
14.00 «ВИНО ЛЮБВИ», ТЕЛЕНОВЕЛЛА
14.55 «ЧИСТО ПО ЖИЗНИ», КОМЕДИЙНЫЙ СЕРИАЛ
15.30 «ЛОСК». ПОГОДА. ГОРОСКОП
15.50 Т/С «НИНА»
17.00 FOX KIDS НА REN TV. М/С «ЧЕЛОВЕК-ПАУК»
17.25 FOX KIDS НА REN TV. М/С «ФЛИНТ - ДЕТЕКТИВ ВО ВРЕМЕНИ»
17.50 FOX KIDS НА REN TV. Т/С «ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ»
18.15 КИНО: «ДВА КАПИТАНА», 5С.
20.00 ПОГОДА
20.05 «ЛОСК»
20.10 « М У З Ы К А Л Ь Н Ы Е ПОЗДРАВЛЕНИЯ»
20.40 «ИЩУ СЕМЬЮ»
20.55 «СИМПСОНЫ»
21.20 «НИНА», СЕРИАЛ
22.30 «24» ПОГОДА
23.00 «ЛОСК»
23.05 КИНО: «ОТРЯД «Д» (РОССИЯ)
01.00 «24»

СТС - «Байкал»

17.00 ЛУЧШИЕ. Т/С
18.00 КОМЕДИЯ НА СТС: «ДРУЗЬЯ»
18.30 КОМЕДИЯ НА СТС: «НОВАЯ СЕМЕЙКА АДДАМС»
19.00 ДЕВИЧЬИ СЛЕЗЫ. ТОК-ШОУ
20.00 ОСТОРОЖНО, МОДЕРН-2
20.30 ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ
21.00 АГЕНТСТВО НЛС. Т/С

22.00 КИНО НА СТС: «ДИРЕКТОР»
00.30 ДЕТАЛИ
01.00 РУССКИЕ СТРАШИЛКИ. Т/С 7С.

НТВ

07.00 УТРО НА НТВ
09.50 СЕРИАЛ «РЕБЯТА ИЗ НАШЕГО ГОРОДА»
11.00 «СЕГОДНЯ УТРОМ»
11.20 ПОГОДА НА ЗАВТРА
11.25 ДОКУМЕНТАЛЬНАЯ ДРАМА «ПРЕСТУПЛЕНИЕ И НАКАЗАНИЕ»
12.00 «КУЛИНАРНЫЙ ПОЕДИНОК»
13.00 «СЕГОДНЯ»
13.35 ТРИЛЛЕР «КОД «ОМЕГА»
15.40 КРИМИНАЛ
16.00 «СЕГОДНЯ»
16.35 ТОК-ШОУ «ПРИНЦИП ДОМИНО»
18.00 «СЕГОДНЯ»
БИТРК
18.30 ДЕТСКОЕ ВРЕМЯ. М/Ф
18.40 К 80-ЛЕТИЮ ОБРАЗОВАНИЯ РБ
ПОЕТ НАРОДНЫЙ АРТИСТ СССР ЛХАСАРАН ЛИНХОВОИН
19.05 ГОРОСКОП
19.10 «В ПЕСНЕ ДУША НАРОДА»
НТВ
19.25 «ЧИСТОСЕРДЕЧНОЕ ПРИЗНАНИЕ»
20.00 «СЕГОДНЯ»
20.35 ПРИКЛЮЧЕНЧЕСКИЙ СЕРИАЛ «СОКРОВИЩА МЕРТВЫХ»
21.45 ДЕТЕКТИВ «НА УГЛУ, У ПАТРИАРШИХ - 3», 11 СЕРИЯ
23.40 ПРОЕКТ Л. ПАРФЕНОВА «РОССИЙСКАЯ ИМПЕРИЯ: НИКОЛАЙ-И», 2-Я ЧАСТЬ
00.50 МОДНЫЙ СЕРИАЛ «СЕК В БОЛЬШОМ ГОРОДЕ»
01.35 «СЕГОДНЯ»
02.10 ГОРДОН
03.05 СЕРИАЛ «ДОКТОР» (США)

ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ • 21-62-62 •

Четверг, 29

первый канал

07.00 ТЕЛЕКАНАЛ «ДОБРОЕ УТРО»
10.00 НОВОСТИ
10.15 «ЗЕМЛЯ ЛЮБВИ, ЗЕМЛЯ НАДЕЖДЫ». СЕРИАЛ
11.05 КОМЕДИЙНЫЙ БОЕВИК «УБОЙНАЯ СИЛА: РОЛЬ ВТОРОГО ПЛАНА»
12.05 «ФАБРИКА ЗВЕЗД-2»
12.35 ДИСНЕЙ-КЛУБ: «БАЗЗ И ЕГО КОМАНДА»
13.00 НОВОСТИ
13.05 АЛЕКСАНДР АБДУЛОВ. ТАТЬЯНА ДРУБИЧ В ФИЛЬМЕ «ЧЕРНАЯ РОЗА-ЭМБЛЕМА ПЕЧАЛИ. КРАСНАЯ РОЗА-ЭМБЛЕМА ЛЮБВИ»
15.40 «ЕРАЛАШ»
16.00 НОВОСТИ
16.15 МНОГОСЕРИЙНЫЙ ФИЛЬМ «ДОСЬЕ ДЕТЕКТИВА ДУБРОВСКОГО»
17.30 «ФАБРИКА ЗВЕЗД-2»
18.00 БОЛЬШАЯ СТИРКА. «ЭТО СЛУЧИЛОСЬ В ПЕТЕРБУРГЕ»
19.00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
19.25 ПРЕМЬЕРА. «МОНОЛОГ АЛЕКСАНДРА АБДУЛОВА»
20.00 «ЗЕМЛЯ ЛЮБВИ, ЗЕМЛЯ НАДЕЖДЫ». СЕРИАЛ
21.00 «ОСНОВНОЙ ИНСТИНКТ». ТОК-ШОУ С ВЕСТИ-МОСКВА
22.00 ВРЕМЯ
22.40 ПИТЕРСКИЕ ОПЕРА В КОМЕДИЙНОМ БОЕВИКЕ «УБОЙНАЯ СИЛА. КРЕДИТ ДОВЕРИЯ»
23.45 ЧЕЛОВЕК ИЗ ЗАКОНА
00.30 НОЧНОЕ «ВРЕМЯ»
00.55 «ФАБРИКА ЗВЕЗД-2» «НОВЫЙ ДЕНЬ»
01.10 «ФОРМУЛА ВЛАСТИ». ПРЕМЬЕРА. МИНИСТРА ИОНИИ
01.40 В ПОИСКАХ «РУССКОГО КОВЧЕГА». «ФИЛЬМ ОДНИМ ДУБЛЕМ»
02.10 «АПОЛОГИЯ» САНКТ-ПЕТЕРБУРГА
03.00 СЕРИАЛ «ПРИШЕЛЕЦ»

«Россия»

10.45 Т/С «ГЛАВНЫЕ РОЛИ»
11.40 Т/С «ЛЮДИ И ТЕНИ-2»
12.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
13.00 ВЕСТИ
13.20 «КОРОТКОЕ ЗАМЫКАНИЕ». ТОК-ШОУ
14.20 ПРИКЛЮЧЕНЧЕСКИЙ СЕРИАЛ «ПИРАТЫ» (ИТАЛИЯ). 1998 Г.
15.15 «ЭКСПЕРТИЗА»
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
15.30 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
15.40 РЕК-ТАЙМ
15.45 ГОРОСКОП
15.50 МУЛЬТФИЛЬМ
РОССИЯ
16.00 ВЕСТИ
16.20 «ЧТО ХОЧЕТ ЖЕНЩИНА»
17.10 Т/С «МОСКОВСКИЕ ОКНА»
18.15 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
18.45 «ЭКСПЕРТИЗА»
19.00 ВЕСТИ
БИТРК
19.20 «БАЙГАЛ»
19.30 ПРОГНОЗ ПОГОДЫ И РЕК-ТАЙМ
19.40 «ОТРЯД ОСОБОГО НАЗНАЧЕНИЯ» 10 ЛЕТ ОМОНУРБ.
19.55 БУДЬТЕ ЗДОРОВЫ
20.15 «СЛОВО О ЗЕМЛЕ БУРЯТСКОЙ.» К 80-ЛЕТИЮ ОБРАЗОВАНИЯ РБ.
20.30 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
РОССИЯ
20.50 «КОМИССАР РЕКС». Т/С
21.50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
22.00 ВЕСТИ
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
22.30 «ВЕСТИ БУРЯТИЯ»
22.40 ПРОГНОЗ ПОГОДЫ И РЕК-ТАЙМ
РОССИЯ
22.50 «СПОКОЙНОЙ НОЧИ, МАЛЫШИ»
22.55 Т/С «ГЛАВНЫЕ РОЛИ»
23.55 Т/С «ЛЮДИ И ТЕНИ-2»
01.00 ТОК-ШОУ «ВЕСТИ+»
01.30 ВЕСТИ-СПОРТ
01.40 ДРАМА АЛАНА ПАРКЕРА «ПТАХА» (США). 1984 Г.
04.05 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
04.20 СЕРИАЛ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
05.15 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
05.40 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ
06.50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
07.00 ВЕСТИ
07.15 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

Тивиком

07.50 ПОГОДА. «ЛОСК»
08.00 «БОЛЬШИЕ ДЕНЬГИ»
08.30 FOX KIDS НА REN TV. «ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ»
08.55 «ФЛИНТ - ДЕТЕКТИВ ВО ВРЕМЕНИ», М/С
09.20 FOX KIDS НА REN TV. М/С «ЧЕЛОВЕК-ПАУК»
09.45 «ФМ И РЕБЯТА», СЕРИАЛ
10.15 «БАФФИ», ТЕЛЕСЕРИАЛ
11.15 КИНО: «ОТРЯД «Д»
13.25 «НАРОД ПРОТИВ», ТЕЛЕИГРА
14.00 «ВИНО ЛЮБВИ», СЕРИАЛ
14.55 «ЧИСТО ПО ЖИЗНИ», КОМ. СЕРИАЛ
15.30 «ЛОСК». ПОГОДА
15.50 «НИНА», СЕРИАЛ
17.00 «ЧЕЛОВЕК-ПАУК», М/С
17.25 «ФЛИНТ - ДЕТЕКТИВ ВО ВРЕМЕНИ», М/С
17.50 «ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ»
18.20 КИНО: «ДВА КАПИТАНА», 6С.
19.55 «ЛОСК»
20.00 ПОГОДА
20.05 МУЗЫКАЛЬНЫЕ ПОЗДРАВЛЕНИЯ
20.20 «РАДАР-СПОРТ»
20.55 «СИМПСОНЫ»
21.20 «НИНА», СЕРИАЛ
22.30 «КАЛЕНДАРЬ РАБОТ ОТ А. КУШНАРЕВА». ПОГОДА
22.55 «ЛОСК»
23.05 КИНО: КОМЕДИЯ «ПОЧТИ БЕРЕМЕННА»
01.20 «24»

Ариг Ус

08.00 ГРАНИ. ЕСТЬ МНЕНИЕ. СПОРТ
08.35 ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
08.55 ЖИЗНЬ БЕЗ РИСКА
09.00 ФОРМУЛА УСПЕХА
09.10 БЕЗ ПРОТОКОЛА
10.05 СОСТАВ ПРЕСТУПЛЕНИЙ
10.30 НОВЫЙ ВЕК
11.00 СТО ЧУДЕС СВЕТА: ИСТОРИЯ ЛЕМУРА
12.05 ПУТЕВОДИТЕЛЬ
12.35 МЕСТО ПЕЧАТИ
12.45 ТУШИТЕ СВЕТ
13.00 НОВОСТИ. СПОРТ. ПОГОДА
13.15 Х/Ф «ЛЕГЕНДА О ТИЛЛЕ», 3С. ПЕРЕРЫВ ДО 17.00

Тивиком

17.00 НОВОСТИ
17.25 М/С «ГАРФИЛД И ЕГО ДРУЗЬЯ»
17.50 ПОБЕДОНОСНЫЙ ГОЛОС ВЕРУЮЩЕГО
18.20 МУЗЫКАЛЬНЫЙ ПОДАРОК
18.45 ЖИЗНЬ БЕЗ РИСКА
18.50 Т/С «ДЕТЕКТИВ НЭШ БРИДЖЕС: ДЬЯВОЛ»
19.45 КЕМ БЫТЬ?
20.00 НОВОСТИ
20.25 ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
20.45 БИЗНЕС-ЭКСПРЕСС
21.00 Т/С «РОССИЯ МОЛОДАЯ», 4С.
22.15 ФОРМУЛА УСПЕХА
22.25 Х/Ф «ТАСС УПОЛНОМОЧЕН ЗАЯВИТЬ»
23.40 ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
00.00 НОВОСТИ
00.30 СМОТРИТЕ, КТО ПРИШЕЛ
00.45 БЕЗ ПРОТОКОЛА
01.40 СОСТАВ ПРЕСТУПЛЕНИЙ
01.55 ВЫСШИЙ СВЕТ

СТС - «Байкал»

17.00 «ЛУЧШИЕ». Т/С
18.00 КОМЕДИЯ НА СТС: «ДРУЗЬЯ»
18.30 КОМЕДИЯ НА СТС: «НОВАЯ СЕМЕЙКА АДДАМС»
19.00 «ДЕВИЧЬИ СЛЕЗЫ». ТОК-ШОУ
20.00 ОСТОРОЖНО, МОДЕРН-2
20.30 ИСТОРИИ В ДЕТАЛЯХ
21.00 «АГЕНТСТВО НЛС». Т/С
22.00 КИНО НА СТС: «ТРИ МУШКЕТЕРА»
00.30 ДЕТАЛИ
01.00 «РУССКИЕ СТРАШИЛКИ». Т/С

НТВ

12.00 «КВАРТИРНЫЙ ВОПРОС. КАМИН В ГОСТИНОЙ»
13.00 «СЕГОДНЯ»
13.35 ЛИНО ВЕНТУРА В БОЕВИКЕ «СЕДЬМАЯ МИШЕНЬ»
15.40 КРИМИНАЛ
16.00 «СЕГОДНЯ»
16.35 ТОК-ШОУ «ПРИНЦИП ДОМИНО»
18.00 «СЕГОДНЯ»
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
18.30 «ПАЛАЦЦО БРАТЬЕВ БУТИНЫХ»
18.55 ГОРОСКОП
19.00 «БАЙКАЛ-ВУД»: ФУТБОЛ БУДУЩЕГО.
19.10 «ТВОЙ ШАНС»
НТВ
19.25 «ОЧНАЯ СТАВКА. ПУЛЯ ДЛЯ СВИДЕТЕЛЯ»
20.00 «СЕГОДНЯ» С КИРИЛЛОМ ПОЗДНЯКОВЫМ
20.35 ПРИКЛЮЧЕНЧЕСКИЙ СЕРИАЛ «СОКРОВИЩА МЕРТВЫХ», 2 СЕРИЯ
21.45 ДЕТЕКТИВ «НА УГЛУ, У ПАТРИАРШИХ - 3», 12 СЕРИЯ. ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНАЯ
23.00 «СЕГОДНЯ» С КИРИЛЛОМ ПОЗДНЯКОВЫМ
23.40 ФУТБОЛ. ЛИГА ЧЕМПИОНОВ. 1 ФИНАЛ. «МИЛАН» (ИТАЛИЯ) «ЮВЕНТУС» (ИТАЛИЯ)
01.45 «СЕГОДНЯ» С ТАТЬЯНОЙ МИТКОВОЙ
02.20 ГОРДОН
03.15 «КОМА»

Advertisement for 'Ulan-Udinsk' machinery and tools. Includes text: 'ОАО "Улан-Удэнское приборостроительное производственное объединение"', 'Принимает коммерческие заказы на следующие виды услуг:', 'Изготовление оснастки (штампы, пресс-формы, приспособления)...', 'Изготовление деталей из цветного и черного металлов и пластмасс...', 'Ремонт оборудования (металлорежущего, литейного, кузнечно-штампованного)'. Contact info: 'Наш адрес: г. Улан-Удэ, ул. Хоца Намсараева, 7, (3012) 44-69-73...'.

Advertisement for 'Салатер' (Salater) products. Includes text: 'Салатер', 'Дрожжи 100гр.', 'сушеные грибочки', 'хлебобулочные изделия', 'кондитерские изделия'. Contact info: 'Т. 41-29-87', 'г. Улан-Удэ'.

Пятница, 30

первый канал

07.00 ТЕЛЕКАНАЛ «ДОБРОЕ УТРО»
10.00 НОВОСТИ
10.15 «ЗЕМЛЯ ЛЮБВИ. ЗЕМЛЯ НАДЕЖДЫ». СЕРИАЛ
11.10 КОМЕДИЙНЫЙ БОЕВИК «УБОЙНАЯ СИЛА: КРЕДИТ ДОВЕРИЯ»
12.10 «ФАБРИКА ЗВЕЗД-2»
12.40 ДЕТСКИЙ СЕРИАЛ «ТВИНИСЬ»
13.00 НОВОСТИ
13.05 ЮРИЙ СОЛОМИН, АЛЕКСАНДР ЗЕРУЕВ, КОМАКИ КУРИХАРА В ФИЛЬМЕ «МЕЛОДИИ БЕЛОЙ НОЧИ»
15.00 «НЕПУТЕВЫЕ ЗАМЕТКИ» С ДМ КРЫЛОВЫМ
15.20 «ФОРМУЛА ВЛАСТИ». ПРЕМЬЕР-МИНИСТРА ЯПОНИИ
16.00 НОВОСТИ
16.15 МНОГОСЕРИЙНЫЙ ФИЛЬМ «ДОСЬЕ ДЕТЕКТИВА ДУБРОВСКОГО»
17.30 «ФАБРИКА ЗВЕЗД-2»
18.00 БОЛЬШАЯ СТИРКА. «С ДНЕМ РОЖДЕНИЯ, САНКТ-ПЕТЕРБУРГ»
19.00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
19.25 ДОКУМЕНТАЛЬНЫЙ ДЕТЕКТИВ. «ОТМЫЧКА ДЛЯ КОШЕЛЬКОВ». ДЕЛО 2003 ГОДА
20.00 «ЗЕМЛЯ ЛЮБВИ. ЗЕМЛЯ НАДЕЖДЫ». СЕРИАЛ
20.50 «ПОЛЕ ЧУДЕС» С ЛЕОНИДОМ ЯКУБОВИЧЕМ
22.00 ВРЕМЯ
22.40 «ФАБРИКА ЗВЕЗД-2»
00.00 НОВОСТИ
00.15 КОМЕДИЯ АЛЕКСАНДРА РОГОЖКИНА «ОПЕРАЦИЯ «С НОВЫМ ГОДОМ»»
02.20 ТОМ БЕРЕНДЖЕР В ДЕТЕКТИВЕ РОБЕРТА ОЛТМАНА «КОЛОБОК»
04.25 РЕАЛЬНАЯ МУЗЫКА

«Россия»

07.45 - 10.45 «ДОБРОЕ УТРО. РОССИЯ»
08.00, 08.30, 09.00, 09.30, 10.00, 10.30 ВЕСТИ
08.15, 08.45, 09.15, 09.45, 10.15 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
10.45 Т/С «ГЛАВНЫЕ РОЛИ»
11.40 Т/С «ЛЮДИ И ТЕНИ-2»
12.40 ВЕСТИ ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ

• ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ • 21-62-62 •

Суббота, 31

первый канал

07.00 НОВОСТИ
07.10 ПАВЕЛ ЛУСПЕКАЕВ ЗАЩИЩАЕТ ГОРОД В ПРИКЛЮЧЕНЧЕСКОМ ФИЛЬМЕ «ЗЕЛЕННЫЕ ЦЕПОЧКИ»
09.00 НОВОСТИ
09.10 АРКАДИЮ РАЙКИНУ ПОСВЯЩАЕТСЯ...
10.00 ДОК. ФИЛЬМ «ДЕКОРАЦИИ ДЛЯ ЖИЗНИ»
10.30 «КУМИРЫ». ЛЮДМИЛА СЕНЧИНА
11.00 НОВОСТИ
11.15 МОСТЫ РАЗВОДЯТ В КОМЕДИИ «ОСЕННИЙ МАРАФОН»
13.00 НОВОСТИ
13.15 ПОКА ВСЕ ДОМА
14.00 «ДОБРОЕ УТРО, САНКТ-ПЕТЕРБУРГ». ПРАЗДНИЧНЫЙ ТЕЛЕКАНАЛ
15.00 НОВОСТИ (ССУБТИТРАМИ)
15.15 «ДОБРОЕ УТРО, САНКТ-ПЕТЕРБУРГ». ПРАЗДНИЧНЫЙ ТЕЛЕКАНАЛ
16.15 «СМЕХОПАНОРАМА» ПЕТЕРБУРГА
17.00 БРИЛЛИАНТЫ ПЕТЕРБУРГА В КОМЕДИИ «НЕВЕРОЯТНЫЕ ПРИКЛЮЧЕНИЯ ИТАЛЬЯНЦЕВ В РОССИИ»
19.00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
19.15 ПРЕМЬЕРА. «ЯНТАРНЫЙ ПРИЗРАК». ФИЛЬМ СВЕТАНЫ СРОКИНОЙ
20.10 «ПИТЕРСКИЕ ШУТЯТ»
20.55 «КТО ХОЧЕТ СТАТЬ МИЛЛИОНЕРОМ?» С МАКСИМОМ ГАЛКИНЫМ. СПЕЦВЫПУСК
22.00 ВРЕМЯ
22.40 ЧТО? ГДЕ? КОГДА?
00.00 НОВОСТИ
00.15 БОЛЬШАЯ ПРЕМЬЕРА. ФИЛЬМ АЛЕКСАНДРА СОКУРОВА «РУССКИЙ КОВЧЕГ»
02.15 БОРИС ГРЕБЕНЩИКОВ В ФИЛЬМЕ ДМИТРИЯ ДИБРОВА «ПИТЕРСКИЙ РОК»
03.15 ВИКТОР ЦОЙ В БОЕВИКЕ «ИГЛА»

«Россия»

08.00 Х/Ф «НАДТИССОЙ». 1958 Г.
09.20 «МАЛЫШ И КАРЛСОН». «ГАГАРИН». МУЛЬТФИЛЬМЫ
09.45 «ДЖУМАНДЖИ». МУЛЬТ-СЕРИАЛ

13.00 ВЕСТИ
13.20 «В ПОИСКАХ ПРИКЛЮЧЕНИЙ»
14.20 ПРИКЛЮЧЕНЧЕСКИЙ СЕРИАЛ «ПИРАТЫ» (ИТАЛИЯ). 1998 Г.
15.15 «ЭКСПЕРТИЗА»

МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
15.30 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
15.40 РЕК- ТАЙМ - ВРЕМЯ ВАШЕЙ РЕКЛАМЫ!
15.45 ГОРОСКОП
15.50 «ДУХЭРИГ». ОБЗОР ГАЗЕТЫ «БУРЯДУНЭН»

БГТРК
16.00 ВЕСТИ
16.20 «КОМНАТА СМЕХА»
17.10 Т/С «МОСКОВСКИЕ ОКНА»
18.15 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»

18.45 «ЭКСПЕРТИЗА»
19.00 ВЕСТИ
БГТРК
19.20 «БАЙГАЛ»
19.30 ПРОГНОЗ ПОГОДЫ И РЕК-ТАЙМ
19.40 «УЯНГЫН ШҮРЭ»
19.55 ГОРОСКОП
20.00 80-ЛЕТИЮ ОБРАЗОВАНИЯ Р. ДНИ ЭКОНОМИКИ И КУЛЬТУРЫ КУРУМКАНСКОГО РАЙОНА

20.15 «ВАШЕ ПРАВО»
20.30 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ
РОССИЯ
20.50 «АНШЛАГ»
21.50 ВЕСТИ

МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
22.30 «ВЕСТИ - БУРЯТИЯ»
22.40 ПРОГНОЗ ПОГОДЫ И РЕК-ТАЙМ
РОССИЯ

22.50 СЕРГЕЙ ШАКУРОВ, ДМИТРИЙ ХАРАТЬЯН, ВЛАДИМИР ИЛЬИН И АЛЕКСЕЙ ЖАРКОВ В ФИЛЬМЕ СВЕТАНЫ ДРУЖИНИНОЙ «ТАЙНЫ ДВОРЦОВЫХ ПЕРЕВОРОТОВ. РОССИЯ, ВЕК XVIII...». «Я - ИМПЕРАТОР». 2000 Г.
00.25 НОЧНОЙ СЕАНС. ТОМ КРУЗ. ДЖЕК НИКОЛСОН, ДЕМИ МУРИКИФЕР САЗЕРЛЕНД В ФИЛЬМЕ «НЕСКОЛЬКО ХОРОШИХ ПАРНЕЙ» (США). 1992 Г.
03.10 300-ЛЕТИЕ САНКТ-ПЕТЕРБУРГА. ГАЛА-КОНЦЕРТ В МАРИИНСКОМ ТЕАТРЕ

05.10 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
05.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. КАЙЛ МАКЛАХЛЕН И ШЕРИЛИН ФЕНН В СЕРИАЛЕ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
06.05 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

05.10 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
05.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. КАЙЛ МАКЛАХЛЕН И ШЕРИЛИН ФЕНН В СЕРИАЛЕ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
06.05 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

05.10 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
05.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. КАЙЛ МАКЛАХЛЕН И ШЕРИЛИН ФЕНН В СЕРИАЛЕ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
06.05 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

05.10 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
05.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. КАЙЛ МАКЛАХЛЕН И ШЕРИЛИН ФЕНН В СЕРИАЛЕ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
06.05 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

05.10 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
05.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. КАЙЛ МАКЛАХЛЕН И ШЕРИЛИН ФЕНН В СЕРИАЛЕ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
06.05 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

05.10 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
05.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. КАЙЛ МАКЛАХЛЕН И ШЕРИЛИН ФЕНН В СЕРИАЛЕ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
06.05 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

05.10 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
05.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. КАЙЛ МАКЛАХЛЕН И ШЕРИЛИН ФЕНН В СЕРИАЛЕ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
06.05 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

05.10 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
05.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. КАЙЛ МАКЛАХЛЕН И ШЕРИЛИН ФЕНН В СЕРИАЛЕ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
06.05 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

05.10 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
05.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. КАЙЛ МАКЛАХЛЕН И ШЕРИЛИН ФЕНН В СЕРИАЛЕ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
06.05 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

05.10 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
05.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. КАЙЛ МАКЛАХЛЕН И ШЕРИЛИН ФЕНН В СЕРИАЛЕ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
06.05 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

05.10 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
05.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. КАЙЛ МАКЛАХЛЕН И ШЕРИЛИН ФЕНН В СЕРИАЛЕ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
06.05 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

05.10 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
05.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. КАЙЛ МАКЛАХЛЕН И ШЕРИЛИН ФЕНН В СЕРИАЛЕ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
06.05 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

05.10 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
05.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. КАЙЛ МАКЛАХЛЕН И ШЕРИЛИН ФЕНН В СЕРИАЛЕ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
06.05 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

05.10 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
05.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. КАЙЛ МАКЛАХЛЕН И ШЕРИЛИН ФЕНН В СЕРИАЛЕ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
06.05 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

05.10 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
05.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. КАЙЛ МАКЛАХЛЕН И ШЕРИЛИН ФЕНН В СЕРИАЛЕ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
06.05 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

05.10 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
05.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. КАЙЛ МАКЛАХЛЕН И ШЕРИЛИН ФЕНН В СЕРИАЛЕ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
06.05 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

05.10 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
05.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. КАЙЛ МАКЛАХЛЕН И ШЕРИЛИН ФЕНН В СЕРИАЛЕ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
06.05 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

05.10 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
05.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. КАЙЛ МАКЛАХЛЕН И ШЕРИЛИН ФЕНН В СЕРИАЛЕ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
06.05 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

05.10 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
05.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. КАЙЛ МАКЛАХЛЕН И ШЕРИЛИН ФЕНН В СЕРИАЛЕ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
06.05 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

05.10 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
05.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. КАЙЛ МАКЛАХЛЕН И ШЕРИЛИН ФЕНН В СЕРИАЛЕ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
06.05 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

05.10 «ДОРОЖНЫЙ ПАТРУЛЬ»
05.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. КАЙЛ МАКЛАХЛЕН И ШЕРИЛИН ФЕНН В СЕРИАЛЕ ДЭВИДА ЛИНЧА «ТВИН ПИКС» (США)
06.05 «АГЕНТСТВО ОДИНОКИХ СЕРДЕЦ»
06.30 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

Тивиком

07.20 ПОГОДА
07.25 ЛОСК
07.30 «РАДАР-СПОРТ»
08.00 «БОЛЬШИЕ ДЕНЬГИ»
08.30 «ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС. ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ». ТЕЛЕСЕРИАЛ
08.55 «ФЛИНТ - ДЕТЕКТИВ ВО ВРЕМЕНИ», М/С

09.20 «ЧЕЛОВЕК-ПАУК», М/С
09.45 «ФМ И РЕБЯТА», СЕРИАЛ
10.15 «БАФФИ», ТЕЛЕСЕРИАЛ
11.15 КИНО: «ЗАПАДНЯ НА ДВОИХ»
13.25 «НАРОД ПРОТИВ», ТЕЛЕИГРА
14.00 «ВИНО ЛЮБВИ», ТЕЛЕНОВЕЛЛА
14.55 «ЧИСТО ПО ЖИЗНИ», КОМЕДИЙНЫЙ СЕРИАЛ

15.30 «КАЛЕНДАРЬ РАБОТ ОТ А. КУШНАРЕВА», ЛОСК. ПОГОДА
15.50 «НИНА», СЕРИАЛ
17.00 «ЧЕЛОВЕК-ПАУК», М/С
17.25 «ФЛИНТ - ДЕТЕКТИВ ВО ВРЕМЕНИ», М/С

17.50 «ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ», ТЕЛЕСЕРИАЛ
18.20 КИНО: «ВЕЧНЫЙ ЗОВ», 1 С.
20.00 ПОГОДА
20.05 «ЛОСК»
20.10 «МУЗЫКАЛЬНЫЕ ПОЗДРАВЛЕНИЯ»

20.45 «САТУРН-REN TV». НОВОСТИ ФУТБОЛА
20.55 «СИМПСОНЫ»
21.20 «НИНА», СЕРИАЛ
22.30 «24». ПОГОДА
23.00 «ЛОСК»
23.05 КИНО: «ЗАМКНУТЫЙ КРУГ-2»
01.10 «24»

01.30 «КИНО»: ЭРОТИЧЕСКИЙ ФИЛЬМ «МИСТЕР ИКС»

08.00 ГРАНИ. ЕСТЬ МНЕНИЕ. СПОРТ
08.35 ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
08.55 ЖИЗНЬ БЕЗ РИСКА
09.00 ФОРМУЛА УСПЕХА

09.10 БЕЗ ПРОТОКОЛА
10.05 СОСТАВ ПРЕСТУПЛЕНИЙ
10.30 СТО ЧУДЕС СВЕТА. ГЛИНЯНЫЕ ЗАМКИ

12.35 Х/Ф «ЛЕГЕНДА О ТИЛЛЕ», 4 С.
13.00 НОВОСТИ. СПОРТ. ПОГОДА
13.15 Х/Ф «ЛЕГЕНДА О ТИЛЛЕ», 5 С.
ПЕРЕРЫВ ДО 17.00
17.00 НОВОСТИ
17.25 М/С «ГАРФИЛДИ ЕГО ДРУЗЬЯ»
17.50 ПОБЕДОНОСНЫЙ ГОЛОС ВЕРУЮЩЕГО

18.20 МУЗЫКАЛЬНЫЙ ПОДАРОК
18.40 ЖИЗНЬ БЕЗ РИСКА
18.45 «ПЕТЕРБУРГ ОТ А ДО Я», 7,8 С.
20.00 НОВОСТИ
20.25 ВО С Г О Ч Н Ы Й ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
20.45 ФОРМУЛА УСПЕХА
20.55 ФИЛЬМ ИЗ ЦИКЛА «ИСТОРИЯ В ЛИЦАХ»: «ЭВЕРЕСТ. ЛУЧШИЙ ПОДАРОК КОРОЛЕВ»

21.50 КЕМ БЫТЬ?
22.00 Т/С «ТАСС УПОЛНОМОЧЕН ЗАЯВИТЬ», 7 С.
23.25 ТУШИТЕ СВЕТ
23.40 ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
00.00 НОВОСТИ
00.35 СМОТРИТЕ, КТО ПРИШЕЛ
00.50 ЛЮБОВНЫЕ ИСТОРИИ
01.25 СОСТАВ ПРЕСТУПЛЕНИЙ
01.40 ВЫСШИЙ СВЕТ

09.10 БЕЗ ПРОТОКОЛА
10.05 СОСТАВ ПРЕСТУПЛЕНИЙ
10.30 СТО ЧУДЕС СВЕТА. ГЛИНЯНЫЕ ЗАМКИ

12.35 Х/Ф «ЛЕГЕНДА О ТИЛЛЕ», 4 С.
13.00 НОВОСТИ. СПОРТ. ПОГОДА
13.15 Х/Ф «ЛЕГЕНДА О ТИЛЛЕ», 5 С.
ПЕРЕРЫВ ДО 17.00
17.00 НОВОСТИ
17.25 М/С «ГАРФИЛДИ ЕГО ДРУЗЬЯ»
17.50 ПОБЕДОНОСНЫЙ ГОЛОС ВЕРУЮЩЕГО

18.20 МУЗЫКАЛЬНЫЙ ПОДАРОК
18.40 ЖИЗНЬ БЕЗ РИСКА
18.45 «ПЕТЕРБУРГ ОТ А ДО Я», 7,8 С.
20.00 НОВОСТИ
20.25 ВО С Г О Ч Н Ы Й ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
20.45 ФОРМУЛА УСПЕХА
20.55 ФИЛЬМ ИЗ ЦИКЛА «ИСТОРИЯ В ЛИЦАХ»: «ЭВЕРЕСТ. ЛУЧШИЙ ПОДАРОК КОРОЛЕВ»

21.50 КЕМ БЫТЬ?
22.00 Т/С «ТАСС УПОЛНОМОЧЕН ЗАЯВИТЬ», 7 С.
23.25 ТУШИТЕ СВЕТ
23.40 ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
00.00 НОВОСТИ
00.35 СМОТРИТЕ, КТО ПРИШЕЛ
00.50 ЛЮБОВНЫЕ ИСТОРИИ
01.25 СОСТАВ ПРЕСТУПЛЕНИЙ
01.40 ВЫСШИЙ СВЕТ

09.10 БЕЗ ПРОТОКОЛА
10.05 СОСТАВ ПРЕСТУПЛЕНИЙ
10.30 СТО ЧУДЕС СВЕТА. ГЛИНЯНЫЕ ЗАМКИ

12.35 Х/Ф «ЛЕГЕНДА О ТИЛЛЕ», 4 С.
13.00 НОВОСТИ. СПОРТ. ПОГОДА
13.15 Х/Ф «ЛЕГЕНДА О ТИЛЛЕ», 5 С.
ПЕРЕРЫВ ДО 17.00
17.00 НОВОСТИ
17.25 М/С «ГАРФИЛДИ ЕГО ДРУЗЬЯ»
17.50 ПОБЕДОНОСНЫЙ ГОЛОС ВЕРУЮЩЕГО

18.20 МУЗЫКАЛЬНЫЙ ПОДАРОК
18.40 ЖИЗНЬ БЕЗ РИСКА
18.45 «ПЕТЕРБУРГ ОТ А ДО Я», 7,8 С.
20.00 НОВОСТИ
20.25 ВО С Г О Ч Н Ы Й ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
20.45 ФОРМУЛА УСПЕХА
20.55 ФИЛЬМ ИЗ ЦИКЛА «ИСТОРИЯ В ЛИЦАХ»: «ЭВЕРЕСТ. ЛУЧШИЙ ПОДАРОК КОРОЛЕВ»

21.50 КЕМ БЫТЬ?
22.00 Т/С «ТАСС УПОЛНОМОЧЕН ЗАЯВИТЬ», 7 С.
23.25 ТУШИТЕ СВЕТ
23.40 ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
00.00 НОВОСТИ
00.35 СМОТРИТЕ, КТО ПРИШЕЛ
00.50 ЛЮБОВНЫЕ ИСТОРИИ
01.25 СОСТАВ ПРЕСТУПЛЕНИЙ
01.40 ВЫСШИЙ СВЕТ

09.10 БЕЗ ПРОТОКОЛА
10.05 СОСТАВ ПРЕСТУПЛЕНИЙ
10.30 СТО ЧУДЕС СВЕТА. ГЛИНЯНЫЕ ЗАМКИ

12.35 Х/Ф «ЛЕГЕНДА О ТИЛЛЕ», 4 С.
13.00 НОВОСТИ. СПОРТ. ПОГОДА
13.15 Х/Ф «ЛЕГЕНДА О ТИЛЛЕ», 5 С.
ПЕРЕРЫВ ДО 17.00
17.00 НОВОСТИ
17.25 М/С «ГАРФИЛДИ ЕГО ДРУЗЬЯ»
17.50 ПОБЕДОНОСНЫЙ ГОЛОС ВЕРУЮЩЕГО

18.20 МУЗЫКАЛЬНЫЙ ПОДАРОК
18.40 ЖИЗНЬ БЕЗ РИСКА
18.45 «ПЕТЕРБУРГ ОТ А ДО Я», 7,8 С.
20.00 НОВОСТИ
20.25 ВО С Г О Ч Н Ы Й ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
20.45 ФОРМУЛА УСПЕХА
20.55 ФИЛЬМ ИЗ ЦИКЛА «ИСТОРИЯ В ЛИЦАХ»: «ЭВЕРЕСТ. ЛУЧШИЙ ПОДАРОК КОРОЛЕВ»

21.50 КЕМ БЫТЬ?
22.00 Т/С «ТАСС УПОЛНОМОЧЕН ЗАЯВИТЬ», 7 С.
23.25 ТУШИТЕ СВЕТ
23.40 ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
00.00 НОВОСТИ
00.35 СМОТРИТЕ, КТО ПРИШЕЛ
00.50 ЛЮБОВНЫЕ ИСТОРИИ
01.25 СОСТАВ ПРЕСТУПЛЕНИЙ
01.40 ВЫСШИЙ СВЕТ

09.10 БЕЗ ПРОТОКОЛА
10.05 СОСТАВ ПРЕСТУПЛЕНИЙ
10.30 СТО ЧУДЕС СВЕТА. ГЛИНЯНЫЕ ЗАМКИ

12.35 Х/Ф «ЛЕГЕНДА О ТИЛЛЕ», 4 С.
13.00 НОВОСТИ. СПОРТ. ПОГОДА
13.15 Х/Ф «ЛЕГЕНДА О ТИЛЛЕ», 5 С.
ПЕРЕРЫВ ДО 17.00
17.00 НОВОСТИ
17.25 М/С «ГАРФИЛДИ ЕГО ДРУЗЬЯ»
17.50 ПОБЕДОНОСНЫЙ ГОЛОС ВЕРУЮЩЕГО

18.20 МУЗЫКАЛЬНЫЙ ПОДАРОК
18.40 ЖИЗНЬ БЕЗ РИСКА
18.45 «ПЕТЕРБУРГ ОТ А ДО Я», 7,8 С.
20.00 НОВОСТИ
20.25 ВО С Г О Ч Н Ы Й ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
20.45 ФОРМУЛА УСПЕХА
20.55 ФИЛЬМ ИЗ ЦИКЛА «ИСТОРИЯ В ЛИЦАХ»: «ЭВЕРЕСТ. ЛУЧШИЙ ПОДАРОК КОРОЛЕВ»

21.50 КЕМ БЫТЬ?
22.00 Т/С «ТАСС УПОЛНОМОЧЕН ЗАЯВИТЬ», 7 С.
23.25 ТУШИТЕ СВЕТ
23.40 ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
00.00 НОВОСТИ
00.35 СМОТРИТЕ, КТО ПРИШЕЛ
00.50 ЛЮБОВНЫЕ ИСТОРИИ
01.25 СОСТАВ ПРЕСТУПЛЕНИЙ
01.40 ВЫСШИЙ СВЕТ

09.10 БЕЗ ПРОТОКОЛА
10.05 СОСТАВ ПРЕСТУПЛЕНИЙ
10.30 СТО ЧУДЕС СВЕТА. ГЛИНЯНЫЕ ЗАМКИ

09.10 БЕЗ ПРОТОКОЛА
10.05 СОСТАВ ПРЕСТУПЛЕНИЙ
10.30 СТО ЧУДЕС СВЕТА. ГЛИНЯНЫЕ ЗАМКИ

12.35 Х/Ф «ЛЕГЕНДА О ТИЛЛЕ», 4 С.
13.00 НОВОСТИ. СПОРТ. ПОГОДА
13.15 Х/Ф «ЛЕГЕНДА О ТИЛЛЕ», 5 С.
ПЕРЕРЫВ ДО 17.00
17.00 НОВОСТИ
17.25 М/С «ГАРФИЛДИ ЕГО ДРУЗЬЯ»
17.50 ПОБЕДОНОСНЫЙ ГОЛОС ВЕРУЮЩЕГО

18.20 МУЗЫКАЛЬНЫЙ ПОДАРОК
18.40 ЖИЗНЬ БЕЗ РИСКА
18.45 «ПЕТЕРБУРГ ОТ А ДО Я», 7,8 С.
20.00 НОВОСТИ
20.25 ВО С Г О Ч Н Ы Й ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
20.45 ФОРМУЛА УСПЕХА
20.55 ФИЛЬМ ИЗ ЦИКЛА «ИСТОРИЯ В ЛИЦАХ»: «ЭВЕРЕСТ. ЛУЧШИЙ ПОДАРОК КОРОЛЕВ»

21.50 КЕМ БЫТЬ?
22.00 Т/С «ТАСС УПОЛНОМОЧЕН ЗАЯВИТЬ», 7 С.
23.25 ТУШИТЕ СВЕТ
23.40 ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
00.00 НОВОСТИ
00.35 СМОТРИТЕ, КТО ПРИШЕЛ
00.50 ЛЮБОВНЫЕ ИСТОРИИ
01.25 СОСТАВ ПРЕСТУПЛЕНИЙ
01.40 ВЫСШИЙ СВЕТ

09.10 БЕЗ ПРОТОКОЛА
10.05 СОСТАВ ПРЕСТУПЛЕНИЙ
10.30 СТО ЧУДЕС СВЕТА. ГЛИНЯНЫЕ ЗАМКИ

12.35 Х/Ф «ЛЕГЕНДА О ТИЛЛЕ», 4 С.
13.00 НОВОСТИ. СПОРТ. ПОГОДА
13.15 Х/Ф «ЛЕГЕНДА О ТИЛЛЕ», 5 С.
ПЕРЕРЫВ ДО 17.00
17.00 НОВОСТИ
17.25 М/С «ГАРФИЛДИ ЕГО ДРУЗЬЯ»
17.50 ПОБЕДОНОСНЫЙ ГОЛОС ВЕРУЮЩЕГО

18.20 МУЗЫКАЛЬНЫЙ ПОДАРОК
18.40 ЖИЗНЬ БЕЗ РИСКА
18.45 «ПЕТЕРБУРГ ОТ А ДО Я», 7,8 С.
20.00 НОВОСТИ
20.25 ВО С Г О Ч Н Ы Й ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
20.45 ФОРМУЛА УСПЕХА
20.55 ФИЛЬМ ИЗ ЦИКЛА «ИСТОРИЯ В ЛИЦАХ»: «ЭВЕРЕСТ. ЛУЧШИЙ ПОДАРОК КОРОЛЕВ»

21.50 КЕМ БЫТЬ?
22.00 Т/С «ТАСС УПОЛНОМОЧЕН ЗАЯВИТЬ», 7 С.
23.25 ТУШИТЕ СВЕТ
23.40 ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС. ПОГОДА
00.00 НОВОСТИ
00.35 СМОТРИТЕ, КТО ПРИШЕЛ
00.50 ЛЮБОВНЫЕ ИСТОРИИ
01.25 СОСТАВ ПРЕСТУПЛЕНИЙ
01.40 ВЫСШИЙ СВЕТ

09.10 БЕЗ ПРОТОКОЛА
10.05 СОСТАВ ПРЕСТУПЛЕНИЙ
10.30 СТО ЧУДЕС СВЕТА. ГЛИНЯНЫЕ ЗАМКИ

12.35 Х/Ф «ЛЕГЕНДА О ТИЛЛЕ», 4 С.
13.00 НОВОСТИ. СПОРТ. ПОГОДА
13.15 Х/Ф «ЛЕГ

Воскресенье, 1

первый канал

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ДЕНЬ ЗАЩИТЫ ДЕТЕЙ
07.00 НОВОСТИ
07.10 ПРИКЛЮЧЕНЧЕСКИЙ СЕРИАЛ «КИТАЙСКИЙ СВЯЗНОЙ»
08.00 НОВОСТИ
08.10 СЕРИАЛ «ПРИКЛЮЧЕНИЯ ГЕРКУЛЕСА»
09.00 ДЕТСКИЙ СЕРИАЛ «ТВИНИСЫ»
09.20 АРМЕЙСКИЙ МАГАЗИН
09.50 ДИСНЕЙ-КЛУБ: «ЛЕГЕНДА О ТАРЗАНЕ»
10.10 «В МИРЕ ЖИВОТНЫХ» С НИКОЛАЕМ ДРОЗДОВЫМ
11.00 НОВОСТИ
11.10 «НЕПУТЕВЫЕ ЗАМЕТКИ»
11.30 ПОКА ВСЕ ДОМА
12.05 ДОГ-ШОУ
12.50 «ГОЙКО МИТИЧ - НАСТОЯЩИЙ ИНДЕЦ»
13.20 «КЛУБ ПУТЕШЕСТВЕННИКОВ»
14.05 УМНИЦЫ И УМНИКИ
14.35 ДИСНЕЙ-КЛУБ: «ГЕРКУЛЕС»
15.00 НОВОСТИ (С СУБТИТРАМИ)
15.15 «ВЛАСТЕЛИН ВКУСА»
16.15 ВОСКРЕСНИЙ «ЕРАЛАШ»
16.40 СКАЗОЧНЫЙ БОЕВИК «ПРИНЦЕССА МОНОНОК»
19.00 ВРЕМЕНА
20.10 КОНЦЕРТ «КОГДА МОИ ДРУЗЬЯ СОМНОЙ»
22.30 ТЕАТР КУКОЛ С МИХАИЛОМ ЛЕОНТЬЕВЫМ
23.00 Х/Ф «ДЕТСАДОВСКИЙ ПОЛИЦЕЙСКИЙ»
01.05 БОКС. БОИ СИЛЬНЕЙШИХ ПРОФЕССИОНАЛОВ МИРА. АСЕЛИНО ФРЕЙТАС - ХУАН КАРЛОС РАМИРЕС
01.35 МИХАИЛ ВЕЛЛЕР. «БАЙКИ ГОРОДА ПИТЕРА»
02.30 ТРИЛЛЕР БРАТЬЕВ КОЗНОВ «ПЕРЕВАЛ МИЛЛЕРА»

«Россия»

08.00 Х/Ф «ВИТЯ ГЛУШАКОВ - ДРУГ АПАЧЕЙ», 1983 Г.
09.10 «КАРЛСОН ВЕРНУЛСЯ». «ПРО ЧЕРЕПАХУ». МУЛЬТФИЛЬМЫ
09.35 «ДЖУМАНДЖИ» МУЛЬТ-СЕРИАЛ

10.20 «РУССКОЕ ЛОТО»
11.05 ВСЕРОССИЙСКАЯ ЛОТЕРЕЯ «ТВ БИНГОШОУ»
МЕСТНОЕ ВРЕМЯ
11.35 «САГАЙ СУУРЯАН»
11.52 РЕК-ТАЙМ
12.00 «ВЕСТИ НЕДЕЛИ»
РОССИЯ
12.15 «ГОРОДОК». ДАЙДЖЕСТ. РАЗВЛЕКАТЕЛЬНАЯ ПРОГРАММА
12.45 300-ЛЕТИЕ САНКТ-ПЕТЕР-БУРГА. ТРАНСЛЯЦИЯ ЮБИЛЕЙНЫХ ТОРЖЕСТВ
13.25 Х/Ф «ЖАЖДА ЗОЛОТА»
15.05 «ПАРЛАМЕНТСКИЙ ЧАС»
15.50 ВЕСТИ
16.20 «ВОКРУГ СВЕТА»
17.20 «ДИАЛОГИ О ЖИВОТНЫХ»
18.20 «МИР НА ГРАНИ»
18.55 «КОМНАТА СМЕХА»
19.50 ИОСИФ КОБЗОН, НАДЕЖДА КАДЫШЕВА, ОЛЕГ ГАЗМАНОВ. «ПРЕМЬЕР-МИНИСТР» И ДРУГИЕ В БОЛЬШОМ ПРАЗДНИЧНОМ КОНЦЕРТЕ «ВЗРОСЛЫЕ И ДЕТИ»
21.50 «В «ГОРОДКЕ»
22.00 ВЕСТИ НЕДЕЛИ
23.10 «СПЕЦИАЛЬНЫЙ КОРРЕСПОНДЕНТ»
23.35 Х/Ф «АДВОКАТ ДЬЯВОЛА»
02.25 300-ЛЕТИЕ САНКТ-ПЕТЕР-БУРГА. КОНЦЕРТ АЛЕКСАНДРА РОЗЕНБАУМА НА ДВОРЦОВОЙ ПЛОЩАДИ
03.15 ЧЕМПИОНАТ МИРА ПО АВТОГОНКАМ В КЛАССЕ «ФОРМУЛА-1». ГРАН-ПРИ МОНАКО
05.25 СЕРИАЛ «ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. «СЕМЬ ДНЕЙ» (США)
06.15 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС» НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ
07.00 ВЕСТИ
07.15 КАНАЛ «ЕВРОНЬЮС НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ»

Тивиком

08.00 «ЛОСК». ПОГОДА
08.15 «КАЛЕНДАРЬ РАБОТ ОТ А. КУШНАРЕВА»
08.30 «ДИКАЯ ПЛАНЕТА»: «СПАСАТЕЛИ»
09.30 FOX KIDS НА REN TV. М/С «ДЕННИС-НЕПОСЕДА»
10.00 FOX KIDS НА REN TV. М/С «МИР БОББИ»
10.25 «ХИТЛИФ», М/С
10.50 «СИМПСОНЫ», М/С

11.50 «ВОВОЧКА», КОМЕДИЙНЫЙ СЕРИАЛ
12.25 «МИРОВЫЕ РОЗЫГРЫШИ»
12.55 «ВЕСЕЛАЯ КОМПАНИЯ», КОМЕДИЙНЫЙ СЕРИАЛ
14.00 «ВОЕННАЯ ТАЙНА»
14.30 «ЛОСК». ПОГОДА
14.50 ЛОТЕРЕЯ АВТОВАЗА
15.05 КИНО: «ГОЛОВА ГОРГОНЬ»
17.00 МУЗЫКАЛЬНЫЕ ПОЗДРАВЛЕНИЯ ПОГОДА
17.30 «ШКОЛЬНОЕ ТЬ»
18.00 «ДЕННИС-НЕПОСЕДА», М/С
18.25 «МИР БОББИ», М/С
18.50 КИНО: «ИСКУССТВО ВОЙНЫ»
21.30 «ВСЕ ДЛЯ ТЕБЯ»
22.00 «КОНФЕРЕНЦИЯ МАНЬЯКОВ»
23.05 «ЛОСК»
23.10 КИНО: БОЕВИК «БАЗА»

Ариг Ус

09.00 НОВОСТИ. СПОРТ. ПОГОДА
09.40 В НАШУ ГАВАНЬ ЗАХОДИЛИ КОРАБЛИ
10.35 ДАЧНИКИ
11.35 ФОРМУЛА УСПЕХА
11.45 МОИ СУМАСШЕДШИЕ ДРУЗЬЯ
12.15 СТО ЧУДЕС СВЕТА: НЕОБЫЧНЫЕ СОБАКИ
13.20 Х/Ф «БОЛЬШАЯ ГОНКА»
15.00 «БОЛЬШОЙ РЕМОНТ»
16.00 НОВОСТИ. ПОГОДА
16.25 ТЕЛЕИГРА «ИСКУШЕНИЕ»
17.00 ТО, ЧТО НАДО!
17.15 БЛАГАЯ ВЕСТЬ
17.55 ТОК-ШОУ «ПОЕДИНОК»
19.00 МУЗЫКАЛЬНЫЙ ПОДАРОК
19.25 «ДАР»
19.45 «БОЙЦОВСКИЙ КЛУБ». БОКС. БОЙ А. БАХТИНА ЗА ЗВАНИЕ ЧЕМПИОНА ЯПОНИИ СРЕДИ ПРОФЕССИОНАЛДОВ
20.15 ВЫ - ЗДОРОВЫ
20.35 КЕМ БЫТЬ?
20.45 ТК «АРИГ УС» ПРЕДСТАВЛЯЕТ
21.00 Д. ХЭКМАН, К. БЕРГЕН В ФИЛЬМЕ «ПРИНЦИП «ДОМИНО»
22.50 ФОРМУЛА УСПЕХА
23.00 КРИМИНАЛЬНАЯ РОССИЯ: ЗЛОДЕЙ НА ВСЕ РУКИ
23.30 ФИЛЬМ «О ЛЮБВИ»
00.00 «ИТОГИ» С Е. КИСЕЛЕВЫМ
КРЕМЛЕВСКИЙ КОНЦЕРТ

СТС - «Байкал»

12.00 УТРО С КИРКОРОВЫМ
13.00 О.С.П.-СТУДИЯ
14.00 КИНО НА СТС: «РЫЦАРЬ

КАМЕЛОТА»
16.00 СКРЫТАЯ КАМЕРА
17.00 «КРЕСЛО». ИГРОВОЕ ШОУ
ФЕДОРА БОНДАРЧУКА
18.00 КОМЕДИЯ НА СТС: «АЛЬФ»
18.30 «УБОЙНАЯ СИЛА». Т/С
19.45 МАХИДРОМ - 2003. 8-Й МЕЖДУНАРОДНЫЙ ФЕСТИВАЛЬ РАДИО «МАХИМУМ»
22.00 КИНО НА СТС: «УЛИЦЫ ОГНЯ». США, 1984 Г.
00.00 «СУПЕР!». ШОУ ВАСИЛИЯ СТРЕЛЬНИКОВА
01.00 КИНО НА СТС: «ЗАВСЕГДА ТАМ БАРА». США, 1987 Г.

НТВ

07.30 ДЕТСКОЕ УТРО НА НТВ. «ПОЛУНДРА»
07.55 Х/Ф «БУМБАРАШ», 1 СЕРИЯ
09.00 «СЕГОДНЯ»
09.15 ПОГОДА НА ЗАВТРА
09.20 Х/Ф «БУМБАРАШ», 2 СЕРИЯ
10.25 ЛОТЕРЕЯ «ШАРУДАЧИ»

10.55 Т/С «ЛЮБОВЬ ВДОВЦА»
11.50 «ВЫ БУДЕТЕ СМЕЯТЬСЯ»
12.15 ПРОГРАММА ПАВЛА ЛЮБКОВА «РАСТИТЕЛЬНАЯ ЖИЗНЬ»
12.55 ПОГОДА НА ЗАВТРА
13.00 «СЕГОДНЯ»
13.15 ВАЖНЫЕ ЛЮДИ В ПРОГРАММЕ «ВЛИЯНИЕ»
14.05 КОМЕДИЯ «СУЕТА СУЕТ»
15.50 ВКУСНЫЕ ИСТОРИИ
16.05 СВОЯ ИГРА
17.00 «СЕГОДНЯ»
17.20 ИГРАЕМ В «КЕНО»
17.25 ТОК-ШОУ «ПРИНЦИП ДОМИНО»
18.35 ДЕТЕКТИВ «ВОПРОКИ ВСЕМУ»
20.00 «ПРЕСТУПЛЕНИЕ В СТИЛЕ «МОДЕРН». УБИЙСТВО ИЗ-ЗА КОЛЬЦА»
20.45 ДЕТЕКТИВ «СЫЩИКИ-2. АНГЕЛЬСКАЯ ПЫЛЬ»
22.00 «НАМЕДНИ»
23.30 ПРИКЛЮЧЕНЧЕСКИЙ ФИЛЬМ «РОБ РОЙ» (США)
02.10 СЕРИАЛ «КЛАН СОПРАНО», 31 СЕРИЯ (США)

"Радио Бурятии - радио для всех!"

Тел.: 21-41-84.

Бурятское радио

26 по 1 июня 2003 года

26. понедельник

6.10 - Радиожурнал "ЗЕМЛЯ РОДНАЯ".
6.37 - Справки, объявления, реклама.
6.50 - 7.00 - Передача "ЭЛҮҮР ДИХЭ ЯБАЯ".
7.10 - ОБЪЯВЛЕНИЯ.
7.20 - Программа "АНФАС".
7.40 - 8.00 - Радиостудия "БИРАКАН".
13.00 - 13.10 - ДНЕВНОЙ ВЫПУСК НОВОСТЕЙ.
19.10 - Республиканские известия на бурятском языке.
19.27 - Объявления.
19.30 - Республиканские известия на русском языке.
19.45 - 20.00 - Передача "РОДИТЕЛЬСКИЙ ЧАС" - "Колесо жизни".

27. вторник

6.10 - 7.00 - Программа "УТРО БУРЯТИИ".
7.10 - НОВОСТИ, СПРАВКИ, ОБЪЯВЛЕНИЯ, РЕКЛАМА.
7.30 - Передача "БУДЕМ ЗДОРОВЫ!".
7.40 - 8.00 - Передача по материалам поездки делегации ветеранов РБ в Брест (Открытие памятника Гармаеву).
13.00 - 13.10 - ДНЕВНОЙ ВЫПУСК НОВОСТЕЙ.
19.10 - Республиканские известия на бурятском языке.
19.27 - Объявления.
19.30 - Республиканские известия на русском языке.
19.45 - 20.00 - "РАДИОБИБЛИОТЕКА".

28. среда

6.10 - 7.00 - Программа "УТРО БУРЯТИИ".
7.10 - НОВОСТИ, СПРАВКИ, ОБЪЯВЛЕНИЯ, РЕКЛАМА.
7.30 - Программа "ВЫБОР".
7.45 - 8.00 - "ТООНТО НЮТАГ": О вреде табакокурения.
13.00 - 13.10 - ДНЕВНОЙ ВЫПУСК НОВОСТЕЙ.
19.10 - Республиканские известия на бурятском языке.
19.27 - ОБЪЯВЛЕНИЯ.
19.30 - Республиканские известия на русском языке.
19.45 - 20.00 - АКТУАЛЬНОЕ ИНТЕРВЬЮ на бурятском языке.

29. четверг

6.10 - 7.00 - Программа "УТРО БУРЯТИИ".
7.10 - НОВОСТИ, СПРАВКИ, ОБЪЯВЛЕНИЯ, РЕКЛАМА.
7.30 - Передача "РАДИО-ГОРОД" - об Улан-Удэ и улан-удэнцах.
7.45 - 8.00 - Передача "ОРЬЕЛ" - "ВЕРШИНА".
13.00 - 13.10 - ДНЕВНОЙ ВЫПУСК НОВОСТЕЙ.
19.10 - Республиканские известия на бурятском языке.
19.27 - ОБЪЯВЛЕНИЯ.
19.30 - Республиканские известия на русском языке.
19.45 - 20.00 - Передача из фондов радио.

30. пятница

6.10 - 7.00 - Программа "УТРО БУРЯТИИ".
7.10 - НОВОСТИ, СПРАВКИ, ОБЪЯВЛЕНИЯ, РЕКЛАМА.
7.30 - Программа "ВСТРЕЧИ".
7.45 - 8.00 - "ГУЛАМТА".
13.10 - 14.00 - "ЧАС ВАШЕГО ПИСЬМА". Музыкальная программа по заявкам радиослушателей.
19.10 - 20.00 - Информационная программа "ВЧЕРА, СЕГОДНЯ, ЗАВТРА", ОБЪЯВЛЕНИЯ.

31. суббота

7.10 - 8.00 - Информационная программа "ВЧЕРА, СЕГОДНЯ, ЗАВТРА", ОБЪЯВЛЕНИЯ.
9.10 - 10.00 - Программа для молодежи "НАЙДАЛАЙ ОШОН" - "ИСКРА НАДЕЖДЫ".
13.10 - 14.00 - Канал "МУЗЫКАЛЬНАЯ ВОЛНА РАДИО БУРЯТИИ": К 80-летию республики. "Наша Бурятия" - композиторы Бурятии - юбилею республики.
19.10 - 20.00 - Радиожурнал "СТЕПНЫЕ МЕЛОДИИ".

1. воскресенье

7.10 - СПРАВКИ, ОБЪЯВЛЕНИЯ, РЕКЛАМА.
7.20 - 8.00 - Программа "СЛЫШУ ПЕСНИ, СКАЗКИ, ЛЕГЕНДЫ".
9.10 - 10.00 - Канал для школьников "ЭДИРШҮҮЛ": "Старшеклассник"; "Баргуджин Тукум".
11.10 - 12.00 - Литературно-художественная программа "АЛТАРГАНА: Передача из цикла "Театр и зритель"; Репортаж с вечера поэзии в Национальной библиотеке.
13.00 - 14.00 - Программа для молодежи "ВОСКРЕСНИЙ ПОЛДЕНЬ".

БГТРК ВАКАНСИИ ТРЕБУЮТСЯ

Бухгалтер-оператор, торговые представители. Тел.: 42-77-09.
Грузчик-водитель. Тел.: 27-22-00.
Грузчики, диспетчер, бухгалтер. Тел.: 44-34-77.
"Горзеленстрой" - рабочих зеленого строительства. Левый берег. Тел.: 21-56-61.
Опытный инженер-электрик. Тел.: 43-25-76.
Курьер. З/п - 200 руб./день. Тел.: 21-41-48.
Экскаваторщики, разнорабочие, электросварщики. Тел.: 22-82-61.
Пекари. Ул. Октябрьская, 48.
Организации - рабочих зеленого строительства. Левый берег. Тел.: 21-56-61.
Продавцы продовольственных товаров на контейнерный рынок (стаж работы). Тел.: 45-98-79, 45-99-63.
Монголо-Российская школа объявляет набор учителей. Зарплата 250-350 \$. Прием документов до 15 июня 2003 г. Тел.: 21-56-05.
Трудоустройство. Ул. Сахьяновой, 5-29. (Ю-14283).
На летний период реализаторы моментальной лотереи. Собеседование с 17.00 до 18.00, ежедневно. Ул. Ключевская, 41, 3 этаж, "Росто". Тел.: 41-22-65.
ИЩУ РАБОТУ
Дополнительный заработок. Тел.: 44-99-05.

УСЛУГИ

Ремонт квартир и помещений, отделочные работы. Тел.: 44-07-48. (Ж-14680).

АВТО ПРОДАЮ

А/м "Газ-53", бортовой. Тел.: 44-18-90.
А/м "Газ-21". Тел.: 42-32-62.
А/м "Газ-3102". Тел.: 44-35-10.
А/м "Вольво-960". Недорого. Тел.: 44-07-59.
А/м: "Газ-3102", "УАЗ-31514", люкс, 2000 г/в. Тел.: 25-36-25.
А/м "ВАЗ-2107", в аварийном состоянии. Тел.: 45-94-63.
М/а "Besta" (1991 г/в, с маршрутом, цена 135 тыс. руб.). Тел.: 26-56-10.
М/а "Besta", 1995 г/в. Недорого. Тел.: 37-15-45.
Микроавтобус. Тел.: 42-12-23.
Микроавтобус. Тел.: 42-12-23.
Микроавтобус с маршрутом. Тел.: 44-96-03.
Или меняю автобус "КАВЗ". Тел.: 37-901-22.
Автобус "ПАЗ-3205", 1993 г/в. 85 т.р. Тел.: 22-43-22.
Срочно рефрижератор "ISUZU" ELF-250 (2-тонник). Тел.: 25-03-27.
Трелевочник "ТТ-4". Тел.: 41-30-55.

КУПЛЮ МЕНЯЮ РАЗНОЕ

Куплю кабину на "ЗИЛ-43141". Тел.: 43-60-16.
Возьму в аренду маршрут. Тел.: 22-56-64.
Возьму в аренду маршрут. Тел.: 42-74-79.

ОАО "БурятАвтоСервис"
г. Улан-Удэ, Стрелка, тел: 44-34-03, 44-05-14, 44-34-88.
Предлагает следующие автомобили:
"Волга" (ГАЗ-3110), "Волга" (ГАЗ-3102), "Газель", "Соболь", ВАЗ.
Широкий выбор, БЕСПЛАТНАЯ предпродажная подготовка, диагностика, техобслуживание и контроль состояния ВАШЕГО автомобиля
Это действительно приемлемые цены и реальные гарантии!
Автозапчасти ко всем отечественным автомобилям
Тракторные запчасти
Автоцентр "БурятАвтоСервис" производит ремонт автотехники

ФАБРИКА МЕБЕЛИ
Для дома:
стенки, кухни, шкафы платяные, шкафы для книг, столы кухонные, письменные, комоды, кровати, тумбы под телевизор и радиоаппаратуру, диваны, кровати.
Для офиса:
столы руководителя, шкафы для книг, компьютерные столы, модули, стеллажи.
Для кафе:
столы, скамьи из массива сосны, бар-стойки, витрины - горки.
Любых размеров и конфигураций, в том числе по эскизам заказчика.
Адрес: ул. Ключевская, 21, тел: 43-28-37.

САЛОН ОФИСНОЙ МЕБЕЛИ
кабинеты для руководителей
мебель для персонала
кресла, стулья
металлические шкафы, сейфы
аксессуары
СКИДКИ
НИЗКИЕ ЦЕНЫ
ТРЕНДЕР пр. ПОБЕДЫ, Ю 221-444 213-180

ЭРЬЮУГЭЙ ДУРБЭН НАЙР



сүлөөгүй ябахаш. Хажуудаа нэгэ нүхэрөө олохо абаад лэ, үдхэн бургааа бэдэрхээр адуу малай хиргэндэ гараһандал ошохо шургаһааш. Бүхэли үдэрөөрөө хуужа эсээд лэ, хэбтэһэнээ мэдэрхэш. Арай гэжэ солоохой ороходош, алаяһа, боргоһониинь нюур дээрш шабашаһан байха. Тархияа бариһаар ойр тойроноо эрьжэ харахадаш, гайхалтайшые бэшэ, халхи үгы аад лэ, бургааһан бүхэн хүдэлжэ байха. Иймэ гоё найр гэшэ сурхарбаамнай. Теэд нэгэл үдэр болоод үнгэршэхэ, тэрэн харамтай. Яалайб даа.

Хии бараан гэшэмнай одоол найр гэшэ. Үбһэнэй үдэ үгзтэрөө халуун нараңда шарагдаад, хура бороогой ороходо, налайшааш. Хии бараан нэгэ үдэрөө үнгэрхэ бэшэ, зарима тээн арбаад үдэр хунашадаг гэзыдаа. Үшөөл хии

бараан болохой гэжэ ханахаш. Олон үдэр болошоходоо, баһа гайтай. Гэртээ орохо ерэхэдээ, хуушабар, шальпи болошоһон байхаш.

Нэгтэ сайгаа ууха столоо түшөөд хуухадамни, дүрбэтэйхэн хүбүүмни хажуудам ерээ:

- Баабай, бороон хаанаһаа ороно, - гэбэ.

- Дараансаһаа, - гэбэб.

- Дараанса гэшэ юун бэ?

- Дараанса ши хаанаһаа шуулажа үзөө юм ши? Шифер, шиферхээ бороон ороно, - гэнэб. Хүбүүмни эжыдээ харайжа ошоод:

- Баабайнай шиферхээ бороон ороно гэнэ. Зүб гү?

- Мэдээ хэм даа, одоолонгоо уугаад, энэнэйш «крыша едет».

«Крыша едет» гэжэ дуулаһаар, газашаа гүйн түргэн гараад харабаб. Нээрээшые, гэрни ябана гү, али үлэн гү, ойгожо ядаад, айһандаа түргэн гэртээ ороһоор, хүнжэл соогоо бухаад унташабаб. Хойто үглөөниинь бодоод, таһалгынгаа үүдэ нээхэдэмни, үнөөхил барагар хара үлэн. Яагаа удаан хии барааниинь боложол байгаа юм гэбэ, тархияа хэды дахин хэжэрээд гаран гэнэмни, хамгамни байжа байхадаа яахаш. Али сагтаа үһөө

буржылгаа юм. Үһын хараад лэ, үлэн гэжэ ханаа ха юмбиб. Хии бараан гэшэмни иимэл һонин найр юм даа.

Һүүлшымнай найр-салин абалга. Эндэ олон зоной найр бэшэшые наа, өөрөө одоо эрэ һоно ябахаш. Нэгэл буряадаа харабал, гаршни өөрөө хармаан халаһандаа орохо байха. Гоё даа, хэнһээш хурахагүйш - минии дуран. Үнгэржэ ербэл, хамгадга найрхаш. Талын хамгадга юун бэ, энэл хэрэгтэй. Эльбэжэ далбажа байгаад лэ, энгэрэйш хармаан соо орожол байха. Түнтэр - тантар гэнээр такси баринхай, гэртээ буужа ерэхэш. хамгаая зандржа байгаад, найрхаха ханаатай мүнгээ энэ тэрэ хармаанаа хабардаһаар унташааш. Хойто үглөөниинь... Ай, ёо-ёоо, хэлэхэшые дурамни үгы.

М-даа, би гансаараа иигэжэ ябаа бэшэб. Зарим буряадууд ородуудаа үлүү найрлагша. Хаана гэжэ гү? Дэлгүүрэй хажууда. Яагааба даа, тэрэ хотын центральна колхозой рынок. Одоол эндэшни үдэр бүри найрладаг буряадууд бии. Харахадашни, урдаһаань хуу адлирхуу, хубсаһа хунарыншые, хабдаһан нюдэдыныше - бүри нэгэ эхир хүбүүд шэнги. Цыгангууд гэжэ ханахадаш, хуу буряадаар дуугарадаха, угаа һонин хүнүүд. Хаанахитайла ааб гэжэ ханахаш. Зай, яахамнайб, энээгээрээ дүүргэе.



ЭМНЭЛГЫН ГАЗАРТА...

Нэгтэ ямаршые үбшөөр үбдөө хүнбиб, мэдэхын аргагүй. Больницада оруулжархиба. Үглөөнэй арбан сагта нэгэ врач орохо ерээд, зүрхэ, уушхымни шагнажа, эндэ тэндэмни тоншожо үзөөд:

- Стултай ямар бэ? - гэжэ хураба. Хэбтэһэн ороноймни хажууда стулшые үгы юм. Гэртэхи стулуудыемнай хурана юм даа гэжэ:

- Зургаан стул магазинһаа абаһамнай, нэгэниинь эмдэршөө, - гэбэб. Врачни урдаһаамни хаража, хаража энээгээд:

- Шогтойл хүн байнаш даа, - гэбэ хажуудахи хэбтэһэн нүхэримни үзэхэе гэшхэлбэ. Эдэ врачнууд эмнэхын орондо стул хураха, хайшаа зон гэшэб. Һүүлдэ шкаффни ямар бэ гэ хадань, гэр соогуураа аалиханаар хэлтэг - ялагт халиржал ябана гэхэл болоо бээбэ даа.

Элбэг МАНЗАРОВ.

«Жэгтэй ушарал болоһон юм» гэнэн конкурсно

«ТАРБАГАН МАЛГАЙ» БЭЛЭГ

Май харын дулахан үглөө. Гэрэй үбэр талын шабариде бултайжа гараһан зүлгэ ногоон үшөөл халта шүүдэртэн елэлзэхэ юм. Сайгаа бусалгажа абаһан Дамба гэр соогуураа ябасагаана. Сонхоорнь наранай хурса элшэ орон, Дамбые харгаана:

«Хүгшэмни хойшоо хамтын байра ошоолтой, яагаа үни удаан үгы гэшэб?» - гэжэ тэрэ досоогоо гэмэрнэ. Халуухан сайгаа сайлгажа үнжэгээд, һорд хон хоржо хуутараа: «Ээ, хала! Мүнөөдэр үнгэлэй худалдаһан мүнгэмни ерэхэ бэлэйл», - гэжэ гэнтэ ханажархимсаараа, Гумбаа нүхэрэйдөө шамдуухан хонходо.

Уужам ехэ гэр соо гурба-дүрбэ дахин хонхын абьян найраадиба. Үсгээдэр ехэдүүлхэндээ орон дээрээ үбдэжэ хэбтэһэн Гумбаа ёлоһоор бодожо, трубка абаад: «Алло! Хэн бэ?» - гэжэ асууна. «Билби даа, Дамба. Зай, үнөөхи мүнгэмнай ерээ бээ?» - гэжэ нүхэрэнь мүн лэ тиймэшэг, һөөдэнги дуугаар хэлбэ. Гумбаа харюудань: «Ерээ, ерээ. Үтэр наашаа ержэ аба. Мүнгэмни минии хамганда... Оо - ёохо... Үсгээдэр хотһоо ерээд, нэгэ бага домбодоод, толгоймни жалжагышаг. Шамдажа үзыш даа...» - гэбэ. Иймэ найр мэдээ дуулаһан Дамба трубкаа бушуухан табижархёод, слезэнь хойто захдаа хуудаг Гумбаагайда яаралтайгаар гэшхэлбэ. «Һэй, жаалдаһни. Долгор эгшээшые сагаалганаар золгонгүй үнгэршөө бэлэйб. Байза, мүнөө мүнгөө абал, нүхэртээ тархья заһангаа сагаалаад гараха юм байна», - гэжэ ханаһаар, Гумбаагайда хүржэ ербэ. Газаш олон үхибүүд сугларанхай, борбилоонууд мэтэ хөөрсэгэнэдэн, шууядан наадана. Үхибүүдтэ саанаһаа эмээхэй Дамба нэгэ хамбагархан жаахан үхинэй нююһень эрхы хургаараа аршажа үгөөд, толгойнь эльбэн үндөөд, гэртэ оро.

Хоёр нүхэд мэндэшэлэдэн, гараа барилсаад, хөөрэдэхээс хуушанад.

- Таиса-а, хаанабши? Дамба мүнгэндөө ерээ! - гэжэ Гумбаа салуу ехэ гэрэйнгээ дорьбосо ооголно. Унтариин таһалга соһоо Таиса хамганиинь гаража ерээд, гурбан зуун түхэриг тооложо, Дамбада гэнэ: «Маагты, энэ танай хубаари». Зайн галда залгуулан чайнигыше бусалжа, Гумбаа сайгаа эдешүүлжэ, Дамбадаа аягалжа сайлгаад, хилээмэ, тоһо, саахар зэргые табин хүндэлнэ. Гумбаа сайгаа нэгэ хэды гудамхяад:

- Бземни ехэл хүндэ байна даа. Нэгые абажа, аргалхагүй юм гүбди? - гэнэ. Энэ хамбаанда Дамбын хамган ажалдаа ошохомни гээд, гаража ошобо.

- Бишые үглөөнэй иимэшүү юумэ ханажал байгаа хэм. Долгор эгшээ сагаалганаар золгожо сагаалаагүй ябаһан мээнгэ гүбди даа. Эгшындемни сагаалангаа, нэгэ хахадые абаад, тархья заһахада яаха хэм, - гэжэ Дамбань тон дуратайгаар Гумбаагаа дэмжэнэ. Гумбаашые



ехэ баярлаһан хэбэртэй, шамдуухан хубсалаад, Долгор эгшынхи тээшэ хажалбад. Зуураа Хальтаруухай төөбиһөө нэгэ шэл абаад, Долгорой газар эрхэдэн, хэдэн залуу хүбүүд наймаанай архи тээжэ ерэнэн «ГАЗ-53» түхэлэй ашаанай машина дээрһээ архитай яцигуудые буулган, амбаар руу ханхинаса зөөжэ байба.

- Долгор эгшэ гэртээ бээ? - гэжэ Дамба нэгэ хуршынгөө хүбүүнһээ асууба. Тэрэн: «Гэртээ, гэртээ. Айлашад ерэнхэй», - гэбэ. Дамба Гумбаа хоёр городой айлашадтал үүдынь тоншоод ороходонь, Долгор эгшэнь ехээр гайханада гү, али соһондоо гү:

- Үхэнэн хара хоёр, юундэ үүдэ тоншожо байжа аашалалдаабта? Танихагүй хүн морилоо гү гэжэ ханаалби. Теэдшые милиисэ - халииса, шалгалта - малгалташ ябахаддаа болохо, - гэжэ гэмэрһээр, дээшэнь урижа хуулгаба. Түрүүшын айлашадшые ябаха тээшээ боложо, Долгор хүгшэн тэдэнэ мордохуулба. Тийгээд гэртээ орохо, элүүр мэндээе, бэе лагшанаа асуулсахадаа:

- Энэ та хоёр хаянай ямар хоморбта? Хаагуур иимэ удаан харадангүй ябаабта? - гэжэ асуун, сай аягалан ябана.

- Агнуурида ябаһанаа, хаял хүбшэһөө ерээбди, - гэлдэнэ баһал хүгшэрэнтэжэ эхилхэн хоёрын. Сай аягалдажа, эдэ хоол шэрээ дээрэ табигдаба. Дамба эгшээе мүнгэ барин золгожо, архияа гарган сагаалба. Гумаашые баһа сагаалсаба.

Яаралгүйхэн хөөрэдэхөөр сайлан, «оо, найр архи», «нээрээ зохид лэ» гэлдэнээр, тэрэ шэл архияа шэлээжэрхибэ. Дамбада үшөөл багаданги, тугаарихи хүжөөн зугаань нэгэ бага буураһан юумэ гүрөөһэнэй хабирга абяагүйхэн мүлжэжэ хууна.

- Эгшээ-аа, юумэтэй болбол, гаргыш даа, - гэжэ Гумбаа Долгорые дайлаба. Архитайемни мэдэһэн боомонууд гэжэ тэрэн ханаад, яахашые аргагүдөө, дүү хүбүүнэй ерэнэнэйхэ гэжэ амбаар руугаа ошохо, асарагдаһан архинаа оруулба. Юһэн шэл гэрһээ худалдаһаа асаржа, нэгыень столдээрэ табяад, бэшыень шкаф соогоо хаб-яб суургалжархиба.

- Дүү хүбүүн, зай, энээхэнээ нээжэ, галдаа үргэ, саашань өөһэдөө мэдэгты, - гэжэ хэлбэ. Дамба шэлээ нээжэ, аман соогоо маани мэгзэм шэбэнэн, дээжыень гал заяашадаа үргөөд, аягалжа эхилбэ.

- Намда хүрөө, бү хэгты, - гэбэ Долгор хундагаая саашань хураба.

Гумбаа Дамба хоёр ехэл хүхиутэй болоһононууд тэрэ хахадаа уужал хуугаа бэлэй...

... Нэгэ нэгэ ороходоо, Гумбаа тааз руу муухайгаар охин бөөлжэжэ хэбтэбэ. Дамбача хараһаниинь, тэрэн оёор дээгүүр мухаринхай, дээгүүр - доогуураа алдаржиһан хэбтэнэ. Тийгээд ойро зуура мэдээ ороһон Гумбаа баһа мэдээгээ хаян утгашаба. Газашаа үдэшингөө үнэе хаагаад ороһон Долгор иимэ юумэ харахадаа, уур сухал боложо: «Хүхэ ногооной гаража, хүхын дуугарха болоод байхада, намайе сагаалнабди гэжэ үшөө гэрыем бузарлажа баһахатнай!» - гэбэ, тарбаганай арһа шэрдэгшэ будагаа гаргажа, хоюуланайнь толгойн үһые, нюурыень будада, будагаа саашань хадагалба. Тийһэнэй удаа, Дамбада швабра «эдоулжэ» хэргээгээд:

- Энэ Гумбаагаа абаад зайла! - гэжэ ганирба. Шүүдхэн үхөөгүй хэбтэһэн Дамба: «Ёо-ё! Эгшэмни, яагаабши?» - гэн, тархи түрүүгээ бүтүүлээр бодожо, Гумбаагаа нодаран хэриулээд, хоюулан талинбад.

Газаш харанхы болошонхой, огторгойдо одо мүшэд ялалзана. Хоёр хотгуунууднай дунда үйлсэһөө халаад, гэр гэртээ тарабад. Гумбаагай гэртээ хүрөөд, үүдэ тоншоходонь, Таисань бодожо, гэрэлээ аһаагаад, үүдэ нээхэдэн, урдаһаань хоёр нюдэнь ёлозод гэшэхэдэ, үхэдхэн сошоод, үүдэ һөөргөн хаягаад шэбхэдэжэрхёо хэн. хамганайнгаа үни удаан нээжэ үгэхэгүдэн, Гумбаа: «Энэмни намайгаа баһа хотгуу ерээш гэжэ газашалаа ха юм даа», - гэжэ хотгуугаар гүбэрһөөр, түрэлэйнгөө айл тээшэ тэмтэрэн ошобо. Тэндэ байһан залуушуудта энээд наада барюулбашые, хүрин хара нюураа угаагаад, гэрэлдэ харахадань, толгойнь шаралгы үһэн хүрин болошоод байба.

Үглөөдэрын гэртээ бусажа, дахинаа иигэжэ ябаха болооб гэжэ хамгандаа тангариглаа хэн.

Тийхын хирээ Дамбын гэртээ ерэхэдэн, үхибүүдэнь ехээр айгаашые наа, хамганиинь хатуу зүрхэтэй хадаа балай айбашыегүй. Тийгээд нюу зүүрэн угаагаад, хамаг байгаа шампунь, мылэ, порошогоороо толгойнь будагые гаргажа ядаа юм ха.

Үбгэржэ ябаһан хоёрто Долгор хүгшэн «тарбаган малгай» үмдэхүүлхэн юм гээд шотагай зон мүнөөшые энээдэн хэлсэгшэ.

Амгалан БУДАЕВ.

Буряад Республикын арадай уран зохёолшо, Буряад Республикын искусствын габьяата ажал ябуулагша, мэдээж драматург Д.А.Дылгыровэй 60 наһанай ойдо

САГАЙ ЯБАСЫН САХИЛГААН ТҮРГЭНДЭ...

Сагай ябаса сахилгаан түргэн гэшэ хаш даа. Эрдэм ном шудалһаар, гэр бүл боложо түбхинэһөөр, дааһан ажалаа хэһээшье дутуугүйгөөр дүүргэх гэжэ ябатаршни, он жэлнүүдшье бусалтагүйгөөр үнгэршэһэн, наһанай агшан зуура гэхээр ошоһые мэдэрээд орхиходоо, уяраадшье абаха ушар хүн бүхэндэ тохёолдодог ёһотой. Эршэ түгэс наһандаа эхилһэнээ эсэстэнь хүргэжэ, бүри залуугаар хүн зондоо мэдээж болохо гэшэ аба, эжин буянгай хажуугаар, хүсэл эрмэлзэлһээ гадна, байгаалиһаа үгтэһэн бэлиг хэрэгтэй ааб даа. Эмниг хүдэһые гүйдэл дундань барижа хургаха залуу омог наһандаа аба, эжингээ алдар нэрые алтан энэ дэлхэй дээрэ мэдээж болгоһон иимэ хүнүүдэй тоодо Дугар Абидуевич Дылгыров ороһон байдаг.

Бурядаимнай мэдээжэ драматургнуудай нэгэн Дугар Абидуевич Дылгыров 1943 ондо хүхын дуута үе гэхэ гү, али майн 18-да Агын Бурядаим автономито округой Могойтын районой Амидхааша тосхондо угай малша бүлэдэ түрэнэн юм. Дугар бүри бага ябаханаа эхилээд, хараһан, үзэһэнөө саарһан дээрэ бэшэжэ туршадаг, шүлэгшье зохёогоод абадаг лэн. 1963 ондо тэрэ Зугаалайнгаа дунда хургуулине амжалтатайгаар дүүргээд, малша аба, эжыгээ баясуулан, мал аргадаг мэргэжэлтэ болохо тухайгаа мэдүүлхэдэнь, түрэлхидэйн баяр юутээршье хэмжэшэгүй болоһон ааб даа. Уданшьегүй Дугар хэлэһэнээ хэрэгдээрэнь бөөлүүлхээ Улаан-Үдэ ерээжэ, Бурядаим хүдөө ажахын институтта шэлэһэн мэргэжэлтэ шудалжа эхилээ һэн. Түрэхэһөө харюусалга ехэтэй Дугар хүбүүн хотын ажабайдалда дашууржа ябангүй, үсэд нэтрүүгээр номоо үзэжэ эхилбэ. Ветеринарна врач болохын

тула Дугар малай анатоми, зоологиһоо эхилээд, орёохон олон тоото эрдэмүүдые шудалжа, аба, эжыгээ найдууһанаа бөөлүүлжэ эхилбэ. Нуралсалай сагуудшье түргөөр үнгэрбэ. Гүрэнэй харюусалгата шалгалтануудые амжалтатайгаар тушаажа, ветеринарна врач мэргэжэлтэй болоод, нютагаа бусаба.

Дугар Дылгыров институтта хуража ябахадаа, үдэшэ, үглөөндөө богонихон рассказ, үгүүлэлнүүдые, мүн нэгэ үйлэтэй жүжгүүдые бэшэжэ эхилһэн юм. Бүри оюутан ябахадаа, тэрэ нютагайнгаа солото хүн, Буряад ороной суута уран зохёолшо, домогто ороһон Дашарабдан Абдуевич Батожабайнда ошодог лэн. Нэгэтэ Дугар зүрхэлжэ Дашарабдан ахатандаа сэдхэлэйнгээ нюусые нээн, зүжэг бэшэһэн тухайгаа хэлэхэдэнь, иигэжэ хэлэһэн ха: «Асаржа харуула, болохотой юумэн наань, заажа үгэхэб. Угы наань... Өөрөөл мэдэ».

Уран зохёолой жанрууд сооһоо зүжэг гэшэ өөрын онсо байгууламжатай, хуули журамтай, мүн үйлэд хабалһан геройнуудай шэнжэ бүхэниие диалог-хөөрэдөөнэй гуримаар тобойлгон харуулхын тула шадабари хэрэгтэй гээд зохёолшо бүхэн хайн мэдэрдэг. Энэл ушарһаа уран зохёолшодой үсөөхэниинь энэ жанр дээрэ хүдэлмэрилдэггээд эндэ онсолон тэмдэглэхэ шухала. Энэ талаар Дашарабдан Абдуевич уран зохёолой жанр бүридэ олондо мэдээжэ захатануудые бүтээһэн алдартай. Тэдээнэйнь нэгэ хэдхэниинь эндэ дурдан, уншагшадтаа хануулаад үзэе. «Барометр шуурга харуула» гэхэн зүжэг, «Адуушанай дуун» гэхэн киносценари, гурбан номһоо бүридэһэн «Төөригдэһэн хуби заяан» гэхэн романууд, «Багшанин хэн бэ?» гэхэн туужа, «Сэсэн Сэнгэ» гэжэ

үлгэр, мүн олон зохёолнуудын Батожабайн аргагүй ехэ бэлиг шадабарине гэршэлнэ бишуу.

Арад түмэндөө мэдээжэ олон захатануудые бүтээһэн Дашарабдан Абдуевич нютагайнгаа хүбүүнэй бэшэһэн туршалгыень анхаралтайгаар хаража үзөөд, болохотой юумэн байхадань, алдуунуудые заажа үгэһэн, драматургийн онсо шэнжэнүүд тухай хэлээд, энэ асуудалаар тусхай литература уншахыень дурадхана бэлэй.

Хурса үгэтэй, ханаһанаа сэхэ руунь хайра гамгүйгөөр хэлэжэрхидэг Дашарабдан ахатанайнгаа дэмжэлгэдэ хүртэһэн Дугар урмашан, заабариинь сүм дүүргэхэ талаар ехээр оролдоһон, олон юумэ ойлгожо абаһан юм. Залуу бэшээшэ мэдээжэ драматургнуудай зүжэгүүдые уншахаһаа гадна, мэргэжэлтэдэй заабаринуудтай танилсаһан байха. Дугар Дылгыров суута багшынгаа үгэһэн заабаринууд дээрэ хүдэлмэрилжэ, зүжэгэйнгөө ябасые тад ондоо болгоһон юм.

1971 ондо Дугар Дылгыров «Хүлгөөтэ үдэрнүүд» гэжэ зүжэг бэшээд, Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Гүрэнэй буряад драмын академическэ театрта табиолһан юм. Энэ зүжэг соогоо автор тэрэ үеын хүдөөгэй ажалшадай хүсэл зоригые хурсаар, энеэдэ наадатай үзэгдэлнүүдые шадамараар оруулан тулань театр энэ зохёолыень 5 жэлэй туршада табижа, олон тоото харагшадтай зүрхэ сэдхэлые баясуулан байна.

Түрүүшынгээ толотомо амжалтаар далижаһан автор ажалша хүнэй байдалые үнэншэмэ тодоор, наада зугаатай үйлэ хэрэгүүдээр баян зүжэгүүдые хойно хойноһоонь шурьюулжа, өөрын онсо харасатай, хурса үгэтэй үшөө нэгэ шэнэ драматургын мундэлһые гэршэлһэн габьяатай. Дугар



Абидуевич 1972 ондо «Залуу наһанай охин», 1974 ондо «Одон минии, хаанабши?», 1975 ондо «Сагаан нуурай эрье дээрэ», 1976 ондо «Хари хүнэй гашуудал» гэхэн зүжэгүүдые түрэл театрайнгаа тайзан дээрэ табиолһан юм. Хүдөөгэй, хотын ажабайдал харуулан зүжэгүүдые, рассказ, туужануудые бэшэжэ, «Байгал» журналда толилуулан юм. Дугар Абидуевич суута багша Дашарабдан Абдуевичой жэшээгээр уран зохёолой олон жанрууд дээрэ амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ, эдэ олон бүтээлнүүд соогоо хүн зоной сэдхэл бодолой байдалые үнэншэмөөр харуулан гээд эндэ онсолхо хэрэгтэй.

Горбачевой соносоһон шэнэдхэн хубилалтын, мүн дэлгүүрэй харилсаануудай орёохон хүндэ жэлнүүдтэ Дугар Абидуевич туйлаһанаараа сэдхэлээ ханаад ябаагүй, угсаата ардайнгаа урданай, хубисхалай хүлээлхэ хөмороото байдалые, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай хүшэрхэн жэлнүүдые, мүн мүнөө үеын худхалыата байдал тухай зохёолнууд соогоо үнэншэмэ тодоор бэшэжэ, зохёохы бэлигэ нарижуулан байдаг.

Дугар Дылгыров үе сагаа магтан дуулажа, угсаата ардайнгаа ажабайдалда али

олоор тохёолдоһон бэрхэшээлнүүдые үнэншэмэ тодоор, уран хурсаар зураглан бэшэхэдэ, зохёолнуудайнгаа гол геройнуудай сэдхэлэй байдалые, хүн талыень ялас гэмээр бэшэһэн алдартай.

Орёохон эдэ жэлнүүдтэшье Дугар Абидуевич урма зоригоо мүхөөгүй, зохёохы ажалаа улам эршэтэйгээр эрхилжэ, «Пробуждение» гэхэн роман бэшэжэ дүүргээ. Буряад ороноймнай мэдээжэ драматург, Буряад Республикын искусствын габьяата ажал ябуулагша, Буряад Республикын арадай уран зохёолшо Дугар Абидуевичта зохёохы ажалдань амжалтануудые хүсөөд, үни удаан жэлнүүд соо олон зохёолнуудые бүтээжэ, уншагшадтаа баясуулан, урма зоригтой, зол жаргалтай хуухыень хүсэе.

ЕРЭЖЭ ХАБААДЫТ!

Байгша оной майн 23-да Буряад ороноймнай мэдээжэ драматург, Буряад Республикын искусствын габьяата ажал ябуулагша, Буряад Республикын арадай уран зохёолшо Дугар Абидуевич Дылгыровэй 60 наһанай ойдо, мүн зохёохы замгань зорюулагһан выставкэ-ин зохёолой музейдэ нэргэгэхэнь. Энэ выставкэдэ Дугар Абидуевичай олон зүжэгүүдэй гар бэшэгүүд, олон үегэ хэблэгдэһэн зохёолнууд, түбэй, «Байгал» сэтгүүлнүүдтэ гараһан зүжэгүүд, зохёолнууд, зохёохы замгань зорюулагһан шэнжэлэгдэһэн болон шүүмжэлэгдэһэн гадна, зохёол бүтээлгэдэ хабалһан хэрэгсэлнүүд табигдаха.

Арадай уран зохёолшо Дугар Дылгыровэй зохёолнуудые шэнжэлдэг эргэмтэдые, уншагшадые энэ выставкэтэй танилсахыетнай уринабди.

Далай ХУБИТУЕВ.

ЗВЕЗДА ПИСАТЕЛЯ

Советской Армии. Затем учеба на ветеринарном факультете Бурятского сельхозинститута. После окончания института он несколько лет проработал в Читинской области и Бурятии.

Дугар Дылгыров с раннего детства увлекался сочинением стихов, рассказов и это его давнее призвание властно напомнило о себе. В 1971 году он написал свою первую пьесу и с тех пор на сцене Бурятского академического театра драмы им. Хоца Намсараева поставлены свыше десяти пьес Д.А. Дылгырова.

Такие пьесы Дугара Дылгырова, как «Чужое горе», «На берегу Белого озера», «Приказываю жить», «Срок свадьбы», «Беспокойный отпуск» и другие принесли автору широкую известность в республике и за ее пределами. Пьеса «Чужое горе» была напечатана в журнале

«Театральная жизнь». За эту пьесу Дугар Дылгыров стал лауреатом премии Союза писателей и Министерства культуры России.

Д.А. Дылгыров в 1977 году заканчивает Высшие театральные курсы при ГИТИСе (Москва). После окончания курсов Дугар Дылгыров много пишет. Из-под его пера выходят не только пьесы, но и прозаические произведения.

В сложные 90-е годы, когда в стране начались рыночные преобразования, у многих писателей опустились руки. Написанное не издавалось годами, а писательские гонорары составляли прямо-таки смешные суммы. В эти годы Дугар Дылгыров по-прежнему много пишет.

В своих произведениях он описывает многоукладную жизнь бурятского народа. Он всегда был певцом своего отчего края, людей, населяющих эти суровые и

прекрасные места. В произведениях писателя широкое отражение находит народный фольклор. Его произведения полны юмора, отличаются богатством колоритным языком.

Дугар Дылгыров является членом Союза писателей с 1979 года, удостоен Почетного звания «Народный писатель Бурятии».

В разные годы им опубликованы следующие прозаические произведения: Сборник рассказов (1985), повести «У подножия Тобогоора» (1986), «Бунт отцов» (1993), «Беркут с вершин Хингана» (1999).

Романный бум, характерный для бурятской литературы в 70-е годы ушедшего столетия, закончился. Новые времена, наставшие после развала Советского Союза, естественно, принесли новые песни. Многие начали поговаривать о том, что

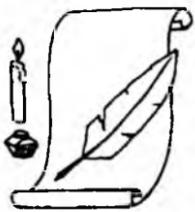
эра больших романов закончилась. Теперь, мол, читателю требуется документальная проза, мемуарная литература.

Много и упорно Дугар Дылгыров работал над своим романом «Пробуждение». Описываемые в романе события в небольшом бурятском улусе после революции 1905 года давно стали историей. С неподражаемым мастерством писатель воссоздает людей, уклад жизни, нравы и обычаи давно минувшего.

Отдельные главы романа были опубликованы в журнале «Вершины» и вызвали большой интерес читателей. Я знаю, что скоро увидит свет рампы новая пьеса Дугара Дылгырова.

Все это свидетельствует о том, что писатель находится в творческом расцвете, и что его звезда разгорается все ярче.

Бато-Доржо СОДНОМОВ.



Время подобно необъезженному степному скакуну. Казалось, совсем еще недавно молодой ветврач Дугар Дылгыров принес маститому драматургу и прозаику Даши-Рабдану Батожабаю свою первую пьесу «Хүлгөөтэ үдэрнүүд» («Беспокойные дни»). С этой, кажущейся очень далекой премьеры стремительно возшла звезда Дугара Дылгырова - признанного драматурга и прозаика.

Дугар Абидуевич Дылгыров (Дэлгэрэй) родился 18 мая 1943 года в селе Амидхаши Могойтуйского района Агинского Бурятского автономного округа. После окончания Зугалайской средней школы он служит в рядах

Д. ДЫЛГЫРОВ

**УУЛЗАЯА ДАА,
УШАРБАЙДАА**
Ажабайдалай эхиндэ гараад,
Арга борые нургажа захалхан
Эрэлхэг баатар эдир
наһандаа
Уулзаяа гаа, нүхэд,
Ушарбайдаа!

Хубишгаа жаргал хүсэд олоод,
Холье зорихон хүсэл шэлэһэн
Зориг түгэлдэр залуу
наһандаа,
Уулзаяа гаа, нүхэд,
Ушарбайдаа!

Амидхааша, Сэлхээмэһээ
эхитэй
Аажамхан нютагай үринэр
хадаа
Сагаан сарюун амарха
наһандаа
Уулзаяа гаа, нүхэд,
Ушарбайдаа!

УШАРБАЙ
Сэдхэн, дурдан ябадаг
Сэлгэн тэрэ уужам
нютагтай хүм.
Сэлгэн тэрэ нютагни
Сэнгүү наһанайм тоонто юм.
Зугаалан, сэнгэн ябадаг
Зулгы найхан нютагтай хүм.
Зулгы тэрэ нютагни
Зэмхэ, Шэбэшин аршаан юм.
Үргэн, дүнгэн юрөөдэг
Үлзы тэрэ баялигынь
Үндэр суута малшаг юм.
Уяран, уяран эрхэлдэг
Улаалзайн халбардаг
нютагтай хүм.
Улаалзай тэрэ нютагни
Ушарбай, Ушарбай гэлсүүлдэг
юм.

**ТАЛЫН ХУНАНАЙ
ДОМОГ**
(поэмэ)
Уужам талын гунда
Ургадаг бэлэй ганса хуһан
Яагаад тэрэнэй үншэрһые
Ямар гэршэ баталхаб?

Тэрэ холуур учжыһан
Тэмээн хамбы ууланууд гү?
Тээ дээгүүр элдэг
Талын бүргэд шубуун гү?

Үни сагта, магад,
Ой тайга шууяа һэн гү?
Али хаатаржан ород
Асаржа зорюута нуулгаа гү?

Үбгэд, хүгшэд хэлсэхэдээ,
Үнжэгэн гүлмэрһөөнь мэдэнэ.
Залуухан хуһанай хажууда
Золгодог байһанаа дурдана.

Ган болоходонь,
Гандахаяа болиһон,
Хара халхинда
Хухархаяа болиһон
Мантан томо тэрэ хуһан
Манай талын эзэн мэтэ,
Миниушье мэдэхээр
ургадаг хэтэ.

Граждан гайнишье
энээгүүр үнгэрөө -
тэрэ үлөө.

Гал түймэршье ганса мого
тойрон гараа.

Халта-халта дүрөөд,
Харлан алдһан бэень
Хагсуу халхинда
шэрбүүлээд,
Хүгэржэнгэдэ бүри
болоо.

Һаглагар бүдүүн
шэлбэхэдээ
Һарбайхыса дэлгээ.
Асатаһан гэшүүһедыень
даган,
Альган-набшаһаг задараа.
Игэжэ бархайһан хуһан
Энэ талын шэмэг бэлэй.
Набшаһата тэрэ хуһа
Наран эльбээд
гарагша һэн,
Хажуудань унаһан һүүдэр соо
Хүүгэд нааган
хүхигшэ һэн.
Һаглагар тэрэ хуһан дээрэ
һара ерэжэ һажагша һэн.
Һаруул сагаан толонһоонь

Һалхин һаргааг
тарагша һэн.
Эсэһэн сусаһан аяншаг
Эндэ тогтодог байгаа.
Шарга тэргын мүрнүүд
Сараа үлөөгөөд талииһаа.
Халхалууһан, абарууһан
хүнүүд

Хуһанай шарха боохо.
Аянай шубууд эндэ
Амархаяа нууха.
Алаг шаазгай тэндэ
Аманай шалаа гаргаха.
Харалган шуурган соо
нэгтэ
Хорло басаган хонигтоёо
Хуһан могод доро
Хоргодон амиды
гараа һэн.
Талын бордоһондо
төөриһэн
Тарзагархан Тарба
Томо хуһан доро
Таба хоноһон намтартай.
Тэрээхэн хуһанай хормойдо
Тэршээхэн наһам үнгэрөө.
Тэрээхэн хуһанай
хангал соо
Түрүүшын дуран
мүндэлөө.

Тэрэ гэхэн саһаа
Тэбхэр хорин жэл
Тэрэ бидэ хоёрые орхёод,
Тэхэрилтэгүй үнгэрөө.
Үнинэйл харалсахаяа
тэгүүлдэг

Үншэн ганса хуһантаяа
Уулзаха гэжэ одоо
Эндэл һаяхан шицэбэб.
Жэлнүүд ошожо,
Бишье уршалаатаа бэээб.
Жэбжэгэр байһан
хуһаншье
Булантата, буршыгаа
бэээ.
Бахархажа уулзаһан хоёр
Бархиралдана бэээбди
хамаагүй.
Балшар залуу наһаяа
һанааг,
Баһа дахин уярхабди -
гайхалгүй...

Ханитаяа харалсахы яаран
Холоһоо мэргүү гүйнэм...
Харан гэхэм гэнтэ...
Хоһон байбал талам!!!
Дүтлөөд ерэхэдэм,
Дэгнүүл мэтэ түгсэг
гээрэ

Хара хирээ
Хаагалан нууба...
Үйгажа нууһан намай
харааг,
Улаг зон тойрон сугларба.
Аажам талынгаа шэмэгы
Абаржа шадаагүйдөө
гэмшэбэд.

Городһоо ерэхэн айлшан
хүбүүнэй
Гэнжэгыдэн наадаха гэхэдэ,
Үбгэрһэн хуһанай
гэшүүһэн
Умхирһэн байгаал -
халаг!

Хүбүүгээ хайрлаһан эсэгэ
Хамаг бүхы сухалаа
Хуһан сагаан үбгэндэ
Хайра гамгүй харуулаа!
Алдалан унаһан сэрэгшэ
мэтэ.
Аалихан гэншээһээр тэрэнэй
Арюухан талынгаа сээжэдээ
Амяа табин алдалхада,
Эсэһын хажууда зогсоһон
Эрхэ хүбүүн хүхэ.
Эндэхи нютагай хүбүүд
Эжэлээ хайрлааг уйлаа.
Ори ганса хуһа
хайрлаашыегүй һаа,
Олон зоной
Улаан зүрхэ шархатуулаха
Ори ганса хүн
Олдожо хаанаһаа түрэдэг
юм?!

УШАРБАЙ МИНИИ
Уула гүбээгээр уршалаатаһан
Ушарбай минии нютаг
Тиймэ найхан бэшэ һаа,
Тэршээ хайым
Тоонто юм.
Холбоо хангай уула
талаарнь
Хонин хүрэг агуулан

Хүүгэд гүлмэр хүлөө
Холгоһонш байжа болохоб.
Зүгөөр Ази түбиин гундуур
Алхалжа ябахадам,
Аһан һайханаар һанагдараг
Ушарбай минии нютаг.
Тэхэрин ерээд зогсоходоо,
Тэрэлжын охиндо һогтоном.
Дахьяд шамаяа харахадаа,
Дохин урдаш һүгэдэнэм.
Хонтон, Амидхааша, Саста
Хүсэтэ баатарнуудай
суурян гү...
Хүлэг агуун хүрэгэй
Хэжэд номин хүнжэл гү!

НАНАНАЙ НҮХЭР
Сэдхэлдэм таараха нүхэр
Хээээш нэгтэ олдохол даа.
Сэгэн һарын толон соо
Сэнгэн жаргаха байхаб даа.
Энээхэн залуу наһанам
Энхэрхэ нүхэр олдохол
даа.
Уужам талын сээсэгүүд соо
Уяран зугаалха байхаб
даа.

Иигэжэ һанан ябахадаяа,
Үглөөдэрые хүлээһэн шэнгиб.
Үшөөл эдирхэн наһамни
Урагшаа яараһан мэтэб.

ХҮСЭЛ
Шүлэглэн хэлэхэ хүсэл
Шэмэглэн зүрхэндэ мүндэлдэг.
Дангина басаганай
эмнихэлээр
Дурлаха мэдэрэл түрэнэ гү?
Хангюурдан дуулаха хүсэл
Хэээл нэгтэ ердэг.
Хабарай дахьяа
эрхэхэлээр
Холшорхон наһан
һанагдана гү?
Гуниглан гансаардаха гасалан
Гэнтэл дэгдэн хөөрдэг.
Сэлмэг тэнгэри харахалаараа
Сээсэгүүд сэдхэлдэ задарна гү?

ПОМОМОТТОЙ МИЦЭГЭЙ

Долоодохи дабхарта байра абажа түбхинһөөр жэл болобоб. Тишгээд нэгтэ үглөөгүүр кухня соогоо елэн харахан хулганаантай нюур нюураараа уулзашабаб.

- Байза, хаанаһаа энэ үндэртэ хулганаан би болохо болооб? - гэжэ нэгэ хэлэг гайхалаа барабаб. Зүгөөр мэдэн гэхээм, тиимэшье гайхалтай юмэн үгы байба. Шоройгоо хаядаг соргоорной өөдөө дамжажа гарашоо бээ гэжэ ойлгобоб. Гэбэшье хулганаан хүршэтэй нууха гэшэ һайтай хэрэг бэшэ гэжэ мэдэнэб. Эрхиин шэнээн бээтэйшье һаа, намдаа эрэ доргон дайсан байна ха юм! Харин ямаршье дайсантай хөөрэлдөөн богони. Үгы хэхэ хэрэгтэй! Орхёо хадаш эдэшни үдэр үдэрөөр үдэхэ. Талха тарьянһаам, мяха шүлэнһөөм таталюургүй хубаалдаха. Ехэшье харуу хүн бэшэб. Зүгөөр бүхы юмэнэй толоонто болоһон сагта, хулганаантайшье хубаалдаха аргамгүй. Тиимэһээ энээниие дараха гэшэ эһиин гол зорилго болоно. Зүгөөр хулганаан минии гарт бэлэхэнээр орохогүй гэжэ баһал һайн мэдэнэб.

Тиимэһээ нэн түрүүн дүшэ мүнгэтэ занга худалдажа абаад, гансал долёобор хургаяа зангадхаһаа бэшэ аюул хэбэгүйб. Мүнөөнэймнай зангашы һаа, дуратайдаа зангадажа, үгыдөө үгы байдаг юм байба. Теэд зангаар болохогүй юм һаань, мэхээр бариха гэжэ үшөө нэгэ арга байха! Одоол яндан харахан хулганаанда миисгэй хүрөөд, үлүү гарахал! Миисгэйн һабарһаа үшөө нэгэшье хулганаан мултараагүй бэшэ аал? Эдэ хоёр эблэршгүй гайсадые мүргэлдүүлжэрхихэдэл хэрэг дүүрэхэ! Теэд хэрэг дээрээ миисгэй гэшэмнай хулганаанһаа хомор амитан байшаба. Зайгуул мицэгэй бариха гэшэ

шортоо! Тэдэнэйшни дошхон дорюун гэшэ хэлэшэгүй. Ядахадаа хүршэдөө ошобоб:

- Хүндэтэ хүршэ, энэ үндэр түрэлтэ эрхэ тангил миисгэйгээ гурбан хоногоор намдаа урьһалжа хайрлыш даа? - гэжэ доро дохин гуйбаб. Харюудаа юу гуулаа гэжэ һананат?

- Миисгэйгээ шамда гурбан хоногоор үгэжэрхёод, ордонгонь өөрөө хулганаа намна гээ гүш! Тишгэдэнь минии миисгэй хоһо нойтоор шинии бандигуудые намнажа зобохо! Иимэ байдал тэнсүүритэй аал? Юун гэхэ байнаш? - гэжэ тэрэмни нохойн эдихэгүй хээсхэ харамнажа байба гэшэл даа. Би юун гэхэбиб даа? Хүнэй юмэн хүсэтэй гэжэ мэдэжэ байгааг, юу хэжэ эрибэбиб. Нээрээшье, намда миисгэйгээ урьһалжархёод, өөрөө яаха юм? - гэжэ бээ эзмэлһээр, Улаан-Үдэһингөө суута «борхоолхо» тээшэ һалирбаб. Тэндэ миисгэйгээ болохо юмэ худалдадаг ха юм. Тэрэ амаралтын үдэр борхоол дээрэ үгэхөөрөөшье, гахай, нохой, туулай, тахья дүүрэн байба. Гасалан боложо, гансал миисгэйн үнэршье байхагүй!

- Яһан хашалантай юм, солиг! - гэжэ хаража ябатарни, нэгэ арба гаратайхан хүбүүн юумын үнэтэй юумэ нюусаар худалдажа байһандал, энгэр сооһоо миисгэйн толгой бултайлгааг:

- Танга миисгэй хэрэгтэй гү? - гэжэ, шэбэнэн асууба. Бишье энэ ехэл нюуса наймаан боложо байна гэжэ ойлгоод, баһал шэбэнэн:

- Хэрэгтэй, хэрэгтэй! Яагаа һанаамгайбши! Хэдытэ болохоб? - гэжэ, асуубаб.

- Арбан табан түхэригтэ!
- Яагаа үнэтэй юм! Энэшни хони хурьган бэшэ ха юм!
- гээд, би тэсэнгүй хүхиржэрхибэб. Тэрэмни хургаа амандаа тулгааг:
- Тс-с! Юу хэлээбта! Энэтнай миисгэй бэшэ, арсалан барас байха! Хулганаанһаа байха, хулгайшадые барижа эдижэрхидэг юм! - гэжэ, бүри шахардуугаар шииганаба. Тишгэдэнь:
- За, арсалан һаа, арсалан! - гэжэ һанааг лэ, тэрэнээ һугабшалаад, гэртээ ерээбэб.

Үглөөдэр үглөөниинь кухня руугаа ороходом, шара эрэн миисгэймни аятай зохидхоноор һуняжа хэбтэбэ.
- Аһа-а! Харахан хулганааханиемни зооголжорхёод, һуняжа хэбтэнэ гүш! Бэрхэш! - гэжэ, эльбэн эрхэлүүлэб. Тишгээд амтатай обедэй һүүлээр ундаа хүрөөд, хэбтэнэ ёһотойш! - гэжэ һанаагаа зобоод, табиг соохоно хү хээд, урдань табибаб. Тээ нэгэ хэды болоод, һөөргөө бусахадаа:
- Ай бурхан! Юу хараа гэжэ һананат!
Дүшэн жэл соо хараагүй юумээ харабаб. һүзэглэхэндээ маани мэгзэмээшье һанаагдибаб.

Миисгэй хулганаан хоёрни табатаймни хоёр хажууһаа һуыемни долёожо байбаг гэшэл даа. Тишгэдэнь:
- Еро хараһан зайламарнууд! - гэжэ, габ гэхэ гэжэ байтараа, гэнтэ бээ бариваб:
- Ай хөөрхэй, миисгэйшье һаа бага яһатанаа хайрладаг болоо ха юм даа, - гэжэ уяран һанааг, миисгэйнгээ дууһаа бажуугаад, газашан шэдэжэрхёо һэм.



ДОМАШНИЙ ЖЕНЬ-ШЕНЬ

История эта началась в 1964 году, когда меня положили в больницу с аллергией. Делали носовые проколы, вводили аллергены, но с июля по сентябрь я все равно болел. Врач рекомендовал сменить место жительства. Так я и сделал, проведя 17 лет на Севере. А когда вернулся, снова началась аллергия - еле дышал. Дочь достала цветок «золотой ус-волос», и я стал при наступлении удущья принимать настойку из него. Пары глотков хватало часа на два. Ну а потом перешел на круглогодичное питье, делая по глотку ежедневно за час до еды. Через три года о своей болезни я и думать забыл. Да еще к тому же избавился от геморроя.

Но в 2002 году случилась новая беда, мою супругу настиг инсульт. Недолго думая, я схватился за приготовленную для моего лечения настойку и стал растирать все тело жены с головы до пяток. Помогло - выпрямился рот, почти нормализовалось движение ноги. Это растирание я попробовал и на себе. Из-за тучности у меня болели колени и голени. Пробовал растираться настоями из цветков сирени и одуванчика. Толку мало. А применив золотой ус-волос, вернул почти что прежнюю походку молодости.

Кроме того заметил, если пожевать листок во время приступа сильного кашля, то кашель отступает. А жена добавляет еще сок золотого уса в глазные капли и считает, что благодаря этому глазное давление стабилизировалось, снизившись на 4-5 единиц. Словом по своим свойствам этот цветок - настоящий жень-шень, только домашний. Неудивительно, что я взялся его выращивать на даче.

Размножается растение отростками от усов, которые ставят в воду. Когда появляются белые корешки, цветок можно высаживать в землю. Но самый лучший экземпляр получается из макушки цветка.

В апреле, удобрив как следует землю (ведро перепревшего навоза, полведра золы, 100 г супер-

фосфата), посадил три цветка. Поливал каждый вечер. Растения хорошо принялись, пришлось даже ставить палки, так как усы получились толстые, жирные. За лето я снял три урожая усов.

Настойку делаю крепкую. Нарезав в литровую банку 4 уса по 15-20 колечек, заливаю эту массу водкой (самогоном) и выдерживаю месяц в темном месте, накрыв тряпкой. Затем процеживаю и храню или в холодильнике, или в сарае.

Осенью срезаю весь цветок вместе с листвой, кладу в трехлитровую банку, доливаю двумя литрами водки и настаиваю месяц.

Попробуйте это замечатель-

И ЗОБ ИСЧЕЗНЕТ

Проверенный рецепт. Возьмите среднюю луковицу, мелко нарежьте или натрите на терке. 1 ст. ложку съешьте утром натощак за час до еды, затем съешьте 1 ст. ложку хорошего меда. Принимать лук и мед утром натощак надо каждый день в одно и то же время, пока зоб не исчезнет. Лечение длительное (1,5-2 месяца), но все пройдет.

Приготовленные яблоки (лучше взять антоновку) натрите целиком вместе с сердцевинкой на крупной терке. Образовавшуюся кашу поместите в стеклянную или эмалированную посуду и добавьте в нее же чуть теплую кипяченую воду из расчета на 400 г кашицы 0,5 л воды, а также 100 г меда (или сахара) и 100 г хлебных дрожжей на каждый литр воды. Я, например, вместе с дрожжами кладу еще 120 г сухого черного хлеба.

Посуду с этой закваской закрывать крышкой не нужно. Хранить ее следует в темном месте при 20-25° в течение 10 дней, периодически поме-

шивая деревянной ложкой. После этого кашу переложите в марлевый мешочек и процедите в другую (стеклянную или эмалированную) посуду, закройте марлей и оставьте для дальнейшего брожения. На этой стадии я добавляю 50 г сахара на 1 л жидкости, завязываю посуду марлей и ставлю в теплое место.

Яблочный уксус созревает 40-60 дней. Постепенно жидкость светлеет и становится приятной на вкус. Во время брожения в ней появляются так называемые фруктовые мушки, которые исчезают сами после того, как вы с помощью шланга перельете светлую жидкость в бутылки и плотно закроете их пробками.

Полученный таким способом настоящий экологически чистый лечебный яблочный уксус хранить в холодильнике.

ЛОПУХ, ОДУВАНЧИК, СОЛОДКА

Фитотерапией увлекаюсь смолodu. Было у кого набраться опыта и знаний: моя мама - травница со стажем - ей уже 85 лет. Скольким людям за свои долгие годы она помогла!

Хочу поделиться рецептом своего домашнего бальзама, который я готовлю из трех растений: лопуха, одуванчика и солодки, и вот уже много-много лет не обхожусь без него ни одного дня - вкуснее и полезнее для меня нет ничего. Приготовить бальзам проще простого.

Осенью заготавливаю корни одуванчика и лопуха. Мою их, очищаю и нарезаю на мелкие кусочки. Затем эту смесь рассыпаю на поднос и ставлю в затененное, но обязательно хорошо проветриваемое место. Через два-три дня мелко нарезанные корешки подсыхают, после чего я их чуть-чуть подсушиваю в духовке и промываю в кофемолке. Затем беру 1-2 чайные ложки порошка (можно и больше), заливаю стаканом кипятка и добавляю 1 чайную ложку сиропа корня солодки - его можно купить в аптеке. При желании добавить молоко или сливки.

АВОСЬ ПРИГОДИТСЯ

Из всех цветов радуги самым активным, глубоко проникающим в наше тело и в то же время самым безопасным, является красный цвет. Кое-кто с иронией относится к народному средству лечить некоторые заболевания обезболиванием красной тканью. Но ведь недаром издавна знахари во многих странах, а затем и врачи создавали красные комнаты, в которые помещали больных с разными недугами. И многие поправлялись! Таким образом лечили даже душевные болезни.

Сегодня доказано, что красный цвет улучшает функцию сердечно-сосудистой системы, нормализует артериальное давление, стимулирует дыхание, повышает мускульную силу. В то время как синий, фиолетовый, черный действуют противоположно.

Цвет действует не только на физическое тело, но и на эмоции, темперамент. Так, длительное воздействие сине-фиолетовых цветов может превратить холерика во флегматика.

ОТ КИСТЫ НА ПОЧКЕ

Молодые листья лопуха надо промыть, пропустить через мясорубку и отжать сок. Слить его в стеклянную посуду и поставить в холодильник. Пить строго по схеме, не пропуская ни одного дня. 1-й и 2-й дни - по 1 чайной ложке 2 раза в день, на 3-й и 4-й день - по 1 чайной ложке три раза в день, а в последующие дни - по 1 столовой ложке три раза в день. И так - ровно месяц.

В начале лечения увеличатся выделения, изменится цвет и запах мочи. Через месяц проверьтесь на УЗИ. В большинстве случаев киста рассасывается, а если нет, то повторите курс через месяц. Говорят, вылечиваются кисты яичников и миомы.

ОТ ШИШЕК НА СУСТАВАХ

Возьмите в одинаковых пропорциях этиловый спирт, глицерин, йод, прополис, лавровый лист (по объему). Поместите все в бутылку, плотно закройте и оставьте на 10-12 дней, периодически встряхивая. Отлейте в маленькую емкость, а остальное опять плотно закройте, чтобы лекарство не испарялось. Утром и вечером смазывайте шишки готовой смесью, пока они не исчезнут. Самое неприятное то, что на 2-3-й день начинают чесаться не только шишки, но и пальцы, но через некоторое время все пройдет.

ОТ ПРОСТУДЫ - УКСУС

От простуды лечусь так. Два куска марли (25x40 см) замачиваю в яблочном уксусе, прикладываю к подошвам ног, сверху надеваю целлофановые пакеты, а на них - шерстяные носки - и на всю ночь. Утром снимаю, а смываю только вечером, и опять на сухие ноги накладываю компресс. За три ночи такой компресс сбивает любую температуру.

Яблочным уксусом можно вылечить любую ангину за 2 часа. Третью часть стакана яблочного уксуса доливаю охлажденной кипяченой водой. Для детей можно добавить 2 чайн. ложки меда и перемешать. Берете глоток этой воды и полощите горло до тех пор, пока можете. Немного глотаете и продолжаете полоскать, потом все глотаете. Отдыхаете и снова берете глоток и полощите, пока не израсходуете весь стакан. На это уйдет 1,5-2 часа. Воду надо глотать понемногу, когда уже трудно полоскать.

Ольга М.

Андрей Д.

но е-
сред-
ство от
разных не-
дугов.

Владимир
К.

ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ ИММУНИТЕТА

100 г сока алоэ, 500 г измельченных ядер грецкого ореха, 300 г меда, сок 3-4 лимонов хорошо перемешайте и принимайте по 1 десертной ложке 3 раза в день за 30 минут до еды.

10 штук средних лимонов (нарезанные кусочками), 500 г любого меда, 0,5 л медицинского 70%-ного спирта и 0,5 л сока алоэ перемешайте и поставьте в темное место на 40 дней. После этого полученную смесь принимайте по 2 ст. ложки 3 раза в день за 30 мин. до еды. Это средство также стабилизирует артериальное давление.

Для получения сока используйте алоэ не моложе 2 лет. Срежьте крупные нижние и средние листья, оставив нетронутой верхушку растения, а также 3-4 верхних листа. Промойте их кипяченой водой, затем удалите зубчики, разрежьте листья на мелкие кусочки, разотрите их и выжмите сок через сложенную вдвое марлю (пропустите через мясорубку или отожмите с помощью соковыжималки).

Особо ценится так называемый биостимулирующий сок (метод предложен академиком Е. П. Филатовым).

Промытые листья алоэ кладут на тарелку, прикрывают бумагой и помещают в холодильник на 10-12 дней. В клетках алоэ в этих условиях происходит образование веществ, получивших название биогенные стимуляторы, которые возбуждают жизнедеятельность клеток. Спустя 10-12 дней листья вынимают из холодильника, моют водой, обсушивают, удаляют зубчики и почерневшие концы и отжимают сок.

Но алоэ противопоказано при острых заболеваниях почек, желудочно-кишечного тракта, больших сроках беременности, острых воспалительных процессах в женских половых органах, при заболевании сердечно-сосудистой системы в стадии декомпенсации, обострениях туберкулеза, осложненных кровохарканьем, при геморрое.

Не стоит также принимать сок алоэ и другие его препараты долго да еще в повышенных дозах (например, в качестве слабительного). При этом угнетается перистальтика кишечника, раздражается его слизистая оболочка и может возникнуть воспаление.

ОТ АРТРОЗА, ПОЛИАРТРИТА

Возьмите таблетки бутадиона (5 упаковок) и аналгина (5 упаковок), хорошо растолките, по одному флакону корвалола и настойки галерианы, тройной одеколон - 1 большой флакон. Весь состав влейте в тройной одеколон и поставьте в темное место на 10 дней. Потом растирайте колени или голени, желательнее на ночь, завязывайте теплым платком. Мне помогло, я делала днем 2 раза.

И еще один хороший рецепт.

Возьмите экстракт алоэ, водку (100 г), мед пчелиный (100 г). Все смешайте и прикладывайте к больным местам.

КЕФИРНЫЙ «ЁРШИК»

Я очень довольна способом очищения кишечника, которому меня научила целительница Л. А.Бочкова. Делается это один-два раза в месяц в течение трех дней. В первый день утром нужно сделать натошак клизму кипяченой прохладной водой, а затем в течение дня выпить 1,5-3 (но не меньше) литра кефира. Можно заедать его маленькими кусочками подсушенного черного хлеба. На второй день снова сделать клизму и в течение дня выпить не менее одного литра яблочного сока, но не купленного, а свежеприготовленного. Можно смешать его с другими соками - свекольным, капустным, морковным. Оба эти дня больше ничего не есть и не пить. На третий день клизму не делать, но питаться только вегетарианской пищей.

Евгений Я.

СЛЕД ИЗ ПРОШЛОГО?

Родимые пятна - это весьма загадочное явление. Почему родинки располагаются в тех, а не иных местах? Почему одни родинки - врожденные, а другие появляются в течение жизни? Почему одни абсолютно плоские, а другие - выпуклые? Отчего после удаления многие люди быстро умирают?

Расположение родимых пятен у людей довольно часто соответствует серьезным ранам, которые они получили в предыдущей жизни. Возникает вопрос, каким образом след из прошлой жизни передается новому физическому телу? Ученые говорят, что серьезные травмы оставляют след не только на физическом, но и на высших (тонких) телах человека. И что при очередном рождении эти старые раны могут как бы спроецироваться на новое физическое тело в виде родимого пятна.

Вот один случай. Погиб мужчина. Оказался убитым в собственной постели. Лицо было изуродовано до неузнаваемости. Искали причину смерти и ничего не смогли найти. И тут мать убитого рассказала странную историю о собственном ребенке. Оказывается, еще в детстве он жаловался на то, что ему приснился сон, в котором он подрался с соседским мальчиком и тот ему посадил синяк под глазом. Но дело в том, что у мальчишки утром под глазом действительно красовался синяк. В другой раз ему приснилось, что он обжегся. После сна у него остались самые настоящие ожоги. Мальчик ложился спать нормальным, без синяков и ссадин, а утром все это красовалось на нем совершенно реально. «Может ему приснилось, что его вот так ударили и убили?» - предположила несчастная женщина.

Парапсихологи считают, что след от воображаемой травмы может спроецироваться на физическое тело...

Но не все отпечатки прошлых событий видимы глазу. Многие пагубные человеческие пристрастия - это тоже «родимые пятна». Но уже не на теле, а на душе.

В период внутриутробного развития ребенок как никогда чувствителен к отрицательным эмоциям, чувствам, мыслям родителей, родственников. Они на всю жизнь отпечатываются «родимыми пятнами» на психике зачатого ребенка. Это уже не просто «родимые пятна» - это рваные раны, которыми душа родившегося человека будет кровоточить всю его жизнь. Их наносит зародышу родители, пытаясь избавиться от нежелательной беременности.

Ученые пришли и к еще одному потрясающему выводу. Оказывается, если даже удастся «успешно» избавиться от нежелательного ребенка, след от него остается жить в женщине в течение 40 дней, а в матке на всю жизнь от аборта остается так называемая волновая рана. Если при новой беременности зародыш прикрепится к больному месту матки, то родившегося ребенка ждут тяжелые болезни и преждевременная смерть...

Сегодня мало кого удивит тем, что заболевшего человека можно вылечить, вводя иглы в определенные точки тела. Так вот, по одной из версий, родинки располагаются на теле далеко не случайным образом, а чаще всего в биоактивных точках и являются своеобразными фильтрами, регулирующими энергетический обмен человека с Космосом. Задача их - сбалансировать нарушенные физиологические и психические процессы.

Осторожность здесь не помешает. Ведь согласно гипотезе некоторые «старые» качества, проявление которых сдерживалось родимым пятном, после его сведения могут «вылезти наружу». Раздражительный человек может стать агрессивным. У кого-то может проснуться тяга к алкоголю, наркотикам. Кто знает, чем обернется операция? Существует также версия, что в родинках нередко локализуется какое-нибудь заболевание, например, раковое, и болезнь может распознаться по всему организму.

ГОВОРЯТ, ЧТО...

Врожденные родинки могут предугадать судьбу. На Востоке считается, что большое родимое пятно на лбу говорит о том, что человека ждут превратности судьбы, а пятно под волосным покровом на затылке - что человек не умеет делать правильных выводов из собственных ошибок. Родимое пятно на виске - неумение ориентироваться в сложных текущих ситуациях. Родинка на носу расскажет о трудностях ее хозяйки с противоположным полом.

РОМАШКА ВМЕСТО НО-ШПЫ

* Ромашка прекрасно снимает боли в желудке, кишечнике. Действует аналогично таблеткам но-шпы: залейте 1 ст. ложку сухой ромашки стаканом кипятка и настаивайте под крышкой 15 минут. Процедите и пейте. Можно добавить лимонный сок и мед.

* Применяют ромашку и от мигрени. Для этого 1 чайн. ложку сухого порошка ромашки принимают натошак, заливая негазированной водой, или через 2-3 часа после еды.

* При артрите и сильных ушибах снимают боль препараты из кашицы цветков ромашки. Залейте их небольшим количеством кипятка. Выложите на чистую тряпочку и прикладывайте к больному месту, согревая его в течение 30-40 минут под полиэтиленом и шерстяным шарфом.

* При нервном возбуждении, бессоннице, неврозах, истерических состояниях успокоит чай из 15 г сухих цветков ромашки, настоянных в литре кипятка в течение 20 минут. Пейте вечером, перед сном. Можно также добавить в настой сахар и сливки.

РЕЗКО ПОДНЯЛОСЬ ДАВЛЕНИЕ?

А таблетки под рукой нет? Что делать в такой ситуации? Выход есть.

Сильно надавите на центры ладоней обеих рук. Например, можно взяться за ручки (дверные, коляски и т. д.) и упереться в них ладонями обеих рук.

Промассажируйте точки возле мочек ушей. Можно поступить и так. Выдохните воздух, задержите дыхание на 10-20 секунд. Повторите после непродолжительной паузы.

Кровяное давление снизится, если приложить к области пупка холодную грелку.

ВОССТАНОВИМ ПЕЧЕНЬ ПОСЛЕ ГЕПАТИТА

Две столовые ложки сока молодых побегов хмеля нужно смешать с одним стаканом горячего кипяченого молока и одним стаканом горячей воды. Если нет сока, возьмите две столовые ложки сухих измельченных шишек хмеля и напарьте в течение 10-12 часов в молоке с водой.

Полученное «хмельное молоко» принимают в холодном виде в течение суток. Курс лечения 10-12 дней. Это лекарство помогает печени справиться с токсинами и является хорошим средством профилактики осложнений после инфекционного гепатита.

МАСКА ИЗ МАЙСКИХ ШИШЕК

Майские шишки сосны очень хорошо укрепляют волосы и придают им блеск. Вот рецепт приготовления маски из молодых шишек сосны. Ее можно использовать для всех типов волос.

Возьмите горсть шишек и, положив их в эмалированную посуду, залейте холодной водой так, чтобы она покрыла шишки. Поставьте на огонь, плотно закрыв крышкой, слабым огнем 15-20 минут. После чего полученный отвар остудите и процедите через марлю, сложенную в два раза. Перелейте полученную жидкость в керамическую посуду. Добавьте 1 чайн. ложку жидкого меда, 1 взбитый в отдельной посуде желток, 1 чайн. ложку растительного масла и немного толочка (до получения сметанообразной консистенции). Все хорошенько перемешайте. Перед мытьем разделите волосы на пряди и нанесите полученную массу на корни волос, остатки распределите по всей поверхности. Накройте голову полиэтиленовым пакетом, а сверху утеплите махровым полотенцем или шерстяным платком.

Через 30-40 минут вымойте голову мягким шампунем для вашего типа волос.

ПЕТРУШКА ОТ ПЕСКА В ПОЧКАХ

Весной прошлого года УЗИ показало, что у меня в почках песок. Я уехала на все лето в деревню, а выписанные мне таблетки забыла дома. Пожалавалась одной деревенской знакомой, что так, мол, и так - лечиться-то мне нечем. Она стала мне петрушку давать, в деревне ее обычно много сеют. Я и в салаты ее резала, и так жевала. Ни дня у меня без петрушки не проходило. Что вы думаете? Вернулась домой в конце лета и через неделю на обследование. Нет песка, все чисто.

Л. СЕРГЕЕВА.

КАК ОБМАНУТЬ СВОЙ ВОЗРАСТ

* Если ваша кожа здорова, постарайтесь вообще отказаться от тона. Для Т-зоны (нос и лоб) используйте пудру, но не покрывайте щеки: с возрастом кожа здесь становится сухой, а пудра оказывает подсушивающее действие.

* Карандаш для глаз - вещь просто необходимая: подводка не только зрительно увеличивает глаза, но и придает ресницам объем. Слегка оттяните веко вверх и проведите карандашом под линией ресниц. Затем отпустите веко и выполните подводку сверху линии.

* Чтобы выглядеть моложе, редкие и светлые брови подчеркните карандашом (штрихи должны быть короткими и мягкими) или тенями (в этом случае лучше воспользоваться жесткой кисточкой). Начинайте красить с середины брови, чтобы избежать жирных и резких линий, а затем аккуратно растушуйте по всей длине брови.

* Капелька блеска для губ - изюминка современного и модного макияжа. Всего лишь одно-два легких касания кисточкой середины нижней губы - и вы выглядите невероятно обольстительной. Бойтесь, что блеск смажет линии контура? Перед тем как им воспользоваться, припудрите немного губы.

* Слишком темные и яркие цвета помады очень хорошо подчеркивают... ваш возраст.

* Не переусердствуйте с тушью! Особенно это касается удлиняющей или придающей объем ресницам.

* В кондиционер, которым ополаскиваете волосы после мытья, добавляйте витамин С (он продается в аптеках в виде порошка). Особенно придерживайтесь этого совета летом. Благодаря такой нехитрой процедуре вы сможете дольше сохранить цвет окрашенных волос и придадите им блеск.

* Природа ошибается редко: в поисках новых оттенков не отступайте от натурального цвета волос больше чем на два тона (светлее или темнее).

Как правило, сложные и пышные укладки придают солидности. А вот свободные, струящиеся волосы, неотяжеленные муссами и лаками сильной фиксации, могут и скрыть годок-другой.

* Длинные волосы очень сложно сохранить сильными и здоровыми, поэтому лучше всего выбрать короткую стрижку.

* Не красьте седые волосы полностью - единый, сплошной цвет выглядит ненатурально. Сделайте мелирование или используйте оттенки пенки в более теплых или золотисто-пепельных тонах относительно основного цвета.

* Не сутультесь! Это мешает вам дышать правильно. Плохая осанка говорит о возрасте более красноречиво, нежели морщины.

Кстати
Яичный желток восстанавливает сухие волосы и даже может предупредить сечение концов.

Подготовила
Д.ЭРДЫНИЕВА.

НАЙДИ СВОЮ ЗВЕЗДУ!

Когда вы последний раз смотрели на ночное небо? Неужели только в юности? А зря, потому что смотреть на звезды очень полезно. При этом смотреть надо не вообще на звезды, а только на определенные из них. Ведь есть же у вас любимые цвета, любимые мелодии. Вот и звезды должны быть любимыми, если часто созерцать полюбившиеся созвездия, то это может кардинально улучшить настроение, самочувствие и здоровье.

Польский врач Зигмунд Сапковский сделал удивительные выводы. По его мнению, невнимание к вечернему или ночному небу, к звездам чревато возникновением депрессии. Привести в порядок свое душевное состояние можно, отыскав на звездном небе «свои» созвездия. Почему это происходит, пока - неясно, но факт остается фактом. Кроме того, наблюдая за излюбленными участками неба, вы заряжаетесь космической энергией.

Как же узнать «свои» созвездия? Начните с самых ярких созвездий типа Большой и Малой Медведицы, Кассиопеи, Лебедя.



«БУРХАНАЙ ҮХИБҮҮД»

БУРЯАД РЕСПУБЛИКАДАА...

зорюулжа, аргагүй гоё концерт наада хаяхана харуулба. Ийм нэртэй хүүгэдэй аман зохёолой ансамбль Загарайн аймагай Ацагадай дунда хургуулида 1989 онноо хойшо хүдэлжэ эхилэн түүхэтэй.

«Бурханай үхибүүд» гү, али «Санжайсрай» Буряад орон дотороо бурхан шажанай темэдэ аман зохёол харуулжа эхилээ нэн. «Этигэл», «Ламаадан», «12 магтаал» ехэ тайзан дээрэнээ арадтаа хүргэдэг бэлэй. Хоридохи зуун жэлэй 80-аад онуудай нүүл багаар хүндэхэн алхам хэгдээ гэжэ хэлэмээр. Юуб гэхэдэ, сагай эрьсэсэ тиимэ байгаа ха юм даа.

Тиин Сагаан харын хайндэртэ

Иигэһээр ансамбль концертнэ программа зохёоходоо, хатар, дуу, шог ёгто зүжэгүүдые оруулжа, бүри хонирхолтой болгохо гэжэ оролдоо. 2002-2003 онуудта 40 гаран концерт Загарайн, Хориин, Яруунын, Хэжэнгын аймагуудта харуулжа, нэрбемэ алыга ташалганда хүртөө.

Ансамблин «Баяр» гэнэн драматическа кружогто 5 жэл шахуу Батор Галданов, Бэлигто Цыренов, Бадмажап Шойдонов гэгшэд ябана. Тэдэмнай «Уморина-2003» гэнэн республиканска конкурсно лауреадуу болохон.

Батор мүнөө 10-дахи класс хурана. Тэрэ ганса шог ёгто зүжэгүүдтэ наадахаа гадна, дуулаха хатарха дуратай юм. Тиимэһээ багахан сценкэнүүд

соогоо дуулаашье, хатараашье абахадань хайшаалтай. «Ная эхилжэ байхадаа геройнгоо роль удаан сээжэлдэдэг нэм. Харин мүнөө яһала хураад байнаб», - гээд Батор Галданов хэлэнэ.

«Тогоон», «Дэргэдээн-доргодоон», «Долоон хүхэ үндэгтэй дохон Шазгай», «Бадмабаян яжа эдээлээб?» гэхэ мэтэ зүжэгүүдын хүн зондо эгээл ехээр хайшаагдана. Баян бардамые, эдихэ садахаа болишонниие шоглон харуулжа, буряад арадай хоридохи зуун жэлэй эхиндэ муу байдалтай байһыень хануула. Мүн тиихэдэ нүүлшын үедэ манай ниитэдэ олоор үзэгдэдэг богтуу галуу ябадалые, хулгай худал харуулан олон сценкэнүүд ансамблин репертуарта оронхой. «Намда ходо намганай роль үгэжэрхидэг», - гээд 10-дахи классай хурагша Дарима Дондитова хэлэнэ. Дарима хадаа олон сценкэнүүдтэ хабаадана.



Тэрээнэй нүхэр басаган Эльвира Шагдарова мүн лэ шадамар бэрхээр үгтэһэн нюурнуудые гүйсэдхэнэ. Дарима Эльвира хоёрой хэлэһэнэй ёһоор, тэдэ ямаршые роль хайнаар наадаха аргатай. Юуб гэхэдэ, багша Надежда Ламажаповна хүсэд ойгуулаад, заагаад үгэдэг. Мүн тиихэдэ табан жэл соо кружогто ябаниннь туһална.

Ансамблин программые уян нугархай басагад гоё гэгшын хатараараа шэмэглэнэ гэхэдэ заахашье алдуу болохогүй гэжэ нананаб. Хатаршадай дунда 10-дахи классай хурагша Вика Цыдыповая онсолмоор. «Ехэ хатарха дуратайб. Үшөө эхин класста хуража байхадаа, тайзан дээрэ хатарханаа ханатшаб», - гээд Вика хэлэнэ. В. Цыдыпова хатарайнгаа бүдэгтэй ангуушанай, амаршалгын, монгол, буряад хатарнуудые гүйсэдхэнэ. «Дэбэсэнэм», «Байгалай сэсэг»,



«Хун шубуун» гэнэн хатарнуудые харажал байхаар. Хореограф О.Ц. Дондуковагай хатарай бүлэгтэй хайнаар хүдэлһые энэ гэршэлнэ.

Бүхэ энэ дэжые Заиграево хууринайхид хараха жаргалтай байгаа. Буряад оронойнгоо байгуулагдаһаар 80 жэлэй ойдо зорюулан энэ концерт нааданиннь, манай дайдада бэлигтэйл хүнүүд ажаһууна гэжэ үшөө дахин гэршэлээ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Ацагадайхид дуулахадаашье, шоглоходоошые бэрхэнүүд.



хабаадахаа ерэхэдэнь, хайн костюмшые байгаагүй. Тиигэжэ ансамблин гэшүүд түргэн дары мүнгэ алта олохо, шэб шэнэ нюдэ харгама хайхан буряад хубсаһа хунар оюулаа. «Байгал» ансамблин Аюр Аюшиев хэдэн хатарнуудые табяа.

Ацагадай 50 жэлэй ойдо, монгол туургата хүүгэдэй «Наадамда», 1991 оной Буряад орондо Далай ламын бууһанайн баяр ёһолоддо, «Ацагадай дасанда туһалаа» гэнэн хэмжээндэ «Санжайсрай» хабаадалсаа.

90-ээд онуудта ансамблин репертуарта шэнэ дуунууд, юрөөлнүүд, ёһо заншалаа хэргээхэ ёһонууд оруулагдажа эхилээ. Тиигэжэ «Эрын гурбан наадан», «Обоо тахилга», «Сурхарбаан», «Са-гаалган», «Үхибүү үлгэдэ оруулга» болоод бусад ёһо заншал тухай харуулахадань, хүн зон мэдэжэ абаа. Олоной анхаралда арадай наадануудые дурадхаа.

1996 ондо морин хуур дээрэ наадажа шададаг хүгжэмэй багша Алина Цыбикиовна Намсараевагай ерэхэдэ, ансамблин гэшүүд үлгэр түүрээжэ эхилээ.

1999 онноо Надежда Ламажаповна Ранжурова Ацагадта ород хэлэ ба литература заажа эхилбэшые, уһан буряад хэлэн дээрэ хонирхолтой шог ёгто багахан зүжэгүүдые шадамар бэрхээр зохёодог нэн. Тиигэжэ «Санжайсрай» шэнэ маягтай болобо.

«ЖАРГАЛАНТА» БУЛТАНИЦЕ ЖАРГУУЛНА

Хүгжэмэй абяан доро уян нугархай бэетэй хүбүүд, басагад хойто зүгэй арадуудай хатар шадамар бэрхээр гүйсэдхэбэ. Эдэмнай хадаа



Баргажанай аймагай Баянголой дунда хургуулин «Жаргаланта» ансамбль болоно. Энэ ансамблие мүнөө Бальжима Санжимитуповна Очирова хүтэлбэрлинэ. Баянголой үхибүүд хатарта ехэ дуратайнууд юм. Тиимэһээ түрэл бүлэгөө холо ойгуур суурхуула хүсэлэнтэй. Тэрэ тоодо Туяна Очирова Эрэнжит Раднаева хоёр оролсоно. Тэдээнэй хэлэһээр, ансамбльда үнинэй ябажа, олон ондоо хатарта хураһан байха юм. Мүн тиихэдэ Баяр Тубчинов оройдоол жэл соо хатарай кружогто ябана. «Гэртэхи газархияа туһалалсаад байдаг нэм. Харин хатаржа хураһандаа ехэ баяртайб. Юуб гэхэдэ, ехэ хонирхолтой байна. хургуулидаашье хурахадамни туһална», - гээд Баяр хөөрэнэ. Баяр, Туяна, Эрэнжит болон бусад «Жаргаланта» ансамблин гэшүүдэй нюдэ, шарай хараад баярламаар. Одоошые жаргал асарһан, нюдэ баярлуулһан «Жаргаланта».

Тус хуудаһа Борис БАЛДАНОВ бэлдэбэ.

Гүрэнэй хэлэнэй политика, мүнөөнэй үндэһэн соёлой, хэлэнэй байгуулаалта бээдүүлхэ, бэлигтэй бэрхэ үхибүүдэй оюун ухаан бодолые хүгжөөхын, нарижуулхын, тэдэнэй зохёохы арга шадабарие дэмжэхын, эрхим хүдэлмэри элэрүүлхын, урмашуулхын, үхибүүдые түрэл хэлэндээ, аман зохёолдоо, литература болон журналистикада дуратайгаар хүмүүжүүлхын тула таарамжатай эрхэ байдал байгуулха зорилготойгоор конкурсаралга Буряадай гүрэнэй университетэдэй Үндэһэтэнэй гуманитарна институт хаяхана үнэргэбэ.

ЭРХИМУУДЫНЬ УНИВЕРСИТЕДТЭ ОРОХО

- Бүхэ дээрэ Захааминай, Хэжэнгын, Хяагтын, Хурамхаанай, Түнхэнэй, Хориин аймагуудай ба Улаан-Үдын 77 хүүгэдэй ажал хаража, эгээл эрхимые элэрүүлээбди. Ехэ хүндэ байгаа, хурагшадай шадал, бэлиг талааниннь аргагүй дээшлээ гэжэ тэмдэглэнэбди, - гээд, конкурсно комиссиин түрүүлэгшэ филологин эрдэмэй доктор Саян Жимбиевич Баданов хөөрэнэ.

«Аман зохёол» гэнэн номинацида Хэжэнгын аймагай Дээдэ-Хэжэнгын дунда хургуулин 11-дэхи классай хурагша Аюна Будацыренова урмашуулгын шанда хүртөө. 3-дахы шатын дипломоор Захааминай аймагай Үлэгшэнэй дунда хургуулин 11-дэхи классай хурагша Алтына Аюшеева шагнагдаа. Хориин аймагай Буламай дунда хургуулин Сэсэг Бадмаева 1-дэхи шатын дипломо хүртэһэн байна. Хэжэнгын 2-дохи хургуулин Оюун-Бэлиг Доржиева түрүүлжэ гараа.

Уран зохёолой бүлэгтэ Захааминай аймагай Мэлын хургуулин 11-дэхи классай хурагша Дарима Дулмаева 1-дэхи хуури эзэлээ. Хэжэнгын Баярма Борохитова, Бэлигма Намжилова, Адиса Цыбижапова гэгшэд шангай хууринуудта гараа.

«Журналистын мэргэжэл шадабари» гэнэн бүлэгтэ республиканска 1-дэхи лицей-интернат хургуулин 11-дэхи классай хурагша Валерия Жанчипова эрхимлээ. Хэжэнгын Туяна Шойропова, Вика Табинаева, Түнхэнэй аймагай Гэрэлма Майдарханова гэгшэд шангай хууринуудые эзэлээ.

Шалгарашад Үндэһэтэнэй гуманитарна институтта зохёохы мастерской болон лабораторинуудта хүдэлхэ аргатай. 11-дэхи класс дүүргэжэ байһан түрүү хуури эзэлгшэдые Эрдэм ухаанай болон хуралсаалай министерство дээрэ нэрлэгдэһэн институтта хөөрэдөөнэй гуримаар абаха тухай дурадхал оруулан байна.

ХАТАРАЙ БАЯР АСАРАА «ЗУГАА»

Республиканска «Гэсэрэй орондо» гэнэн хатарай конкурсно Агын автономито тойрогһоо «Зугаа» ансамбль хабаадажа, мурьсөөнэй хэмжээе регион хоорондын хүртээр дээшлэн үргэбэ. Холын айлашад бэлиг шадабарина хүсэд харуулжа, гэртэ байһандал тоб байса хатарнуудаа гүйсэдхэжэ, олондо хайшаагдаа. Мүн жюриныше бэлигыень үндэрөөр сэгнэжэ, 2-дохи шатын дипломоор шагнаһан байна.

Тус ансамбль Агын тойрогой Могойтын аймагай Зугаалай хууринай хургуулин үхибүүдхэе бүридэнэ. «Зугаа» гэнэн нэрэ абаһанинньше гайхалгүй. Энэ ансамбль бии болохоор яһала үнинэй.

- «Зугаа» гурбан бүлэгһөө бүридэнэ. Бага бүлэгтэ эхин классай хүбүүд, басагад ябадаг. Дунда наһанай бүлэгтэ 5-7 классай үхибүүдтэй хүдэлнэбди. Мүн ахамад классайхид эгээ аха наһанай бүлэгтэ ородог. Түрэлхид өөһэдэ үхибүүдэ асаржа оруулдаг, тиимэһээ аргадаха ушарнууд тохёолдодоггүй. Энэ талаар алтан түрэлхид гэжэ нэрлэхээр, ходо туһалжа байдаг гэшэ, - гээд, ансамблин хүтэлбэрлэгшэ Соёлма Цыбенова хөөрэнэ.

Ахамад бүлэгтэйхид ансамблиннгаа нэрэ солые «Гэсэрэй орондо» хамгаалһан байна. Тойрогтоо хатарай мурьсөөндэ лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртөөд. Буряад орон ошохо гэнэн шийдхэбэри абаа нэн. 2-дохи шатын дипломһоо гадна ансамблин гэшүүн Эрдэм Бабудоржиев тусхай шанда хүртөө. Тэрэ «Абай Гэсэрэй хатар» гүйсэдхэһэнэйнгээ түлөө хатарай ба дуунай «Байгал» театрай шан абаа гэшэ.

Улаан-Үдэ ерэнэн хүбүүд, басагадай дунда Булат Эрдыниев, Юлия Олзобоева, Эржена Гомбоева болон бусадые нэрлэмээр. Мүнөө үедэ 8-9-дэхи классуудта хурадаг дээрэ нэрлэгдэһэн үхибүүд үшөө бага наһандаа, эхин шатын класста байхадаа, хатаржа хураһан юм. Эржена бидэ хоёр хатарай кружогто ади ябажа эхилээ нэмди. Олон хүнэй урда «Жаргалай хатар» гүйсэдхэжэ, түрүүшынгээ алхам хээбди. Хүндэхэн байгаа», - гээд Юлия Олзобоева ханамжална.

Ансамблин репертуар тоолошогүй олон хатартай. Эдэ бүгэдые Соёлма Цыбенова өөрөө зохёон найруулна. Мүн залуу хореограф Баяр Туманов Улаан-Үдэһөө ошохо, туһа хүргэнэ.

Иигэжэ Агын үргэн тала дайдаар хатар нааданай үзэхэлэн хайханиие «Зугаа» ансамбль үзүүдэг байна бшуу.



«Нангин судар» оршуулгадаа

ЭЗЭН ХААНТА засаг түрын мундэлжэ байхан үе «Нангин Сударай» «Хан түрэнүүдэй нэгэдэх ном» соо хөөрөгдэнэ. Нүүлшн үзэлшн, лүндэншн, зонхилогш, хэрэг шийдхэгшэ Самуилһаа эхилээд, хаан шэрээтэ Саудай засаглалга хүрэтэрхи Израилийн түүхэ энэ ном соо харуулагдана.

тэдэндэ лужаганан нэрхэхэ. [Эзэн Бурхан нангин ха юм даа. Ухаатай эсээн хүн мэргэн хурса бодолоороо найрхадаггүй, хүсэтэй хүн хаба шадалаараа найрхадаггүй, баян хүн зөөри хогшолоороо найрхадаггүй; зүгөөр Эзэн Бурханай ойлгожо, мэдэжэ байхан лэ юумээр найрхаха дуратайшуул найрхадаг гэшээ.] Эзэн Бурхан Газар дэлхэйн зах ээсые ойлгохо, хаандаа бата бэхи байдал тухөөхэ, хаан шэрээдэ хуулгаха хүнэйнгөө манлай зулайда ариудхадан тоно түрхихэ байна.

САМУИЛ СИЛОМДО. САНААРТАН ИЛИЙН ХҮБҮҮДЭЙ НҮГЭЛ ХИЛЭНСЭГҮҮД

11Тэндэ Самуилые Эзэн Бурханай урда орхёод, Елкана Рамада гэртээ бусаба, үхибүүнийн санаартан Илиин дэргэдэ Эзэн Бурханда алба хэхээр үлөөгдэбэ. 12Илиин хүбүүдэ хэнэггүй, яар яндан хүнүүдэ байгаа; тэдэнэр арад зон тушаа Эзэн Бурханай болон санаартанай уялгы мэдэдэггүйнэн. Хүнэй үргэл бариса табяад, мяха шанахадань, санаартанай үхибүүн

УХИБҮҮГҮЙ АННА ЭЗЭН БУРХАНДА ТАНГАРИЛАБА 1. 1Ефремэй хадаахи Рамафаим-Цофим нютатга нэгэ хүн ажаһууһан юм. Тэрэ Елкана гэжэ нэрэтэй нэн. Тэрэ Иерохамай, Иерохам Илиин, Или Тохугтой, Тоху Цуфай хүбүүн байгаа. Елкана ефрафян угтай нэн. 2Энэ хүн хоёр намгатай байгаа: нэгэниинь Анна, нүгөөдөн Фенна гэжэ нэрэтэй бэлэй. Фенна үхибүүдтэй, харин Анна үхибүүгүй байба.

хээлитэй боложо, хүбүү түрөөд, тэрэндэ Самуил гэжэ нэрэ үгөө бэлэй. Эзэн Бурханһаа, Саваоф Бурханһаа үршөөл хайра гуйгаа нэн. 21Эзэн Бурханда жэлэй үргэл мүргэл хэхээ, бүхы газар дайдаһаа тангариглаха тэрэнэй үбгэн Елкана болон бүхы гэр бүлэн Силом ошобо. 22Үбгэндөө ниггэжэ хэлээд, Анна тэрэнэй хамта ябабагүй: Нялха үхибүүнэйнгэ хүхэнһөө гаража боргожохон, би тэрэниие абаашажа, Эзэн Бурханай урда табижаб, тэрэ тэндэ ходоодо үлэхэл. 23Тэрэнэй үбгэн Елкана намгандаа хэлэбэ: Дурараа болыш даа, хүхөөрөө тэжээтэрэ байхал гүбши



ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эртэ урдын Израилийн нангин шүтөөнэй, мүргэлэй хото болохо Силомой оршон тойронки үзэсхэлэн байхан газар.

ХАН ТҮРЭНҮҮДЭЙ НЭГЭДЭХИ НОМ

3Энэ хүн болзоото нэгэ үдэр өөрингөө хотогоо гаража, Эзэн Бурхан Саваофто хүгэдэжэ, үргэл бариса хэхээ Силом ошодог байгаа; тэндэ (Илий) болон тэрэнэй хоёр хүбүүд Офни болон Финеес Эзэн Бурханай санаартад байгаа. 4Үргэл бариса табяад ердэн үдэртөө Елкана Фенна намгандаа, тэрэнэй бүхы хүбүүд, басагадта хуби хубяарь баридаг; 5Аннадаа онсо хубиень үгэдэг нэн. Юуб гэхэдэ, тэрэ үхибүүгүй байгаа, ушарын гээбэ, Эзэн Бурханай үхибүү үршөөгөөгүйшье хаань, Аннадаа Феннаһаа үлүү дуратай байхан юм. 6Нүгөөдэ намганин тэрэниие ехээр гомодоодог байба, тинхэдэн Эзэн Бурхан үхибүү үршөөн заяабагүй гэжэ Анна гэр-гүтэр болодог, уйладаг, бархирдаг нэн. 7Жэл бүхэндэ Эзэн Бурханай хүмэдэ тэрэнэй ошоходонь, нүгөөдөн тэрэниие гомодоон голхорууладань, тэрэ уйладаг, халаглан гэмшэжэ, эдэдэггүй байба. 8Тэрэнэй үбгэн Елкана ниггэжэ аргадаха: Анна! 9Түндэ уйлана бархирнабиши? Юундэ жезэлнэгүйши? Зүрхэ сэдхэлшин юунһээ уйдана гашууданаб даа. Бишин арбан хүбүүдээ үлүү дээрэ бэш юм гүб?

даа, гансал аманһаа унагаһан үгыешни Эзэн Бурхан батадхан бээлүүлэг лэ даа. Намганин үлэхэ, хүбүүнэйнгэ боргожотор, хүхөөрөө тэжээгэ нэн. 24Хүбүүгээ хүхөөрөө тэжээжэ боргожуулахадаа, тэрэнгээ Силом ошоо нэн. Тинхэдэ гурбан тугал, хилээмэ, нэгэ ефэ талха, тугал туулмаг соо архи абаад, Силомдо Эзэн Бурханай гэртэ үхибүүнтээ эрбэ; үхибүүнийн үшөөл бага байгаа. 25Эзэн Бурханда эсэгын үргэл мүргэл хэдэг болзоото үдэр-нүүдтэ тэрэниие Эзэн Бурханда асараа нэн. 26Үхибүүгээ асараад, тугалаа гаргажа, үргэл хэбэ. Анна эхэн үхибүүгээ Илиз асараад, 27ингэжэ хэлэбэ: О-о, үндэр түрэлтэмни! Нүнэһэ һүдэлшин үргэжэ ябаг лэ, үндэр түрэлтэмни! Эндэ шини хажууда зогсоод, Эзэн Бурханда мүргэлэн тэрэ эхнэрби; 28үхибүүнэй һүдэ эрижэ мүргөө нэм, тэрэнһээ гуйжа эрихэн гуйлтэмни Эзэн Бурхан бээлүүлэ; 29бүхы наһаараа Эзэн Бурханда алба хэхэнь тэрэниие Эзэн Бурханда үгэнэб. Тин тэндэ Эзэн Бурханда хүгэдэн мүргэбэ.

гартаа нэрээ баринхай эржэ, 14тогон гү, али кастриоль руу, үгы гээбэ, субардаа гү, али горшоог руу ороходонь тудалдаһан лэ юумение санаартан өөртөө абадаг байгаа. Тини Силомдо ердэн бүхы израилинхидта тэдэнэр ниггэжэ хандадаг бэлэй. 15Үнгэрхэдөө урданда аргал шэхэ галдахаань урид санаартанай үхибүүн эржэ, «шараха мяха санаартадта үгэ; тэрэ шамһаа шараһан мяха абахагүй, харин түүхэй мяха үгэ» гэжэ үргэл бариса эхэн хүндэ хэлэдэг байгаа. 16Хэрбээ «түрүүлэн ёһо руун үргэлэй өөхэ галдаг лэ, һүүлээнт хэдэ шэнэзэни абаха дуратайбиши, тэдыел абана бээш» гэжэ хэн нэгэнэй тэрэндэ хэлэхэдэн, тэрэ ниггэжэ хэлэдэг нэн: «Үгы, мүнөө үгэ, хэрбээ үгөөгүй хаашни, хүсөөрөө абахаб».

ИЛИЙН УГ ЗАЛГАМЖАЛАГШАДАЙ ХУБИ ЗАЯАЕ ЛҮНДЭНШЭ УРИДШАЛАН ТАЙЛАРИЛА

27Бурханай элшэн хүн Илиз эрээд, тэрэндэ хэлэбэ: Таанадай үшөө Египедтэ, фараоний гэртэ байхада, шини эсэгынши гэртэ үнэн сэхээ мэдэрээгүй байжа болооб гэжэ Эзэн Бурхан хэлэнэ: 28Үргэл бариса хэхэ газартаман гарахын тула, санзай уюулхын тула, минни урда улһан гадар хубсаһаа үмдэхын тула тэрэниие Израилийн бүхы үеынхид өһөдэньгөө санаартан болгожо пунгаа юм гү? 29Минни гэр байрын аша туһада хэһэн үргэл барисануудемни, үргэлэн таря талхыемни Та юунэй тулада хүлөөрөө дэбхэхэ, гэхэхэ болоодо, юунэй түлөө хүбүүдэ намһаа үлүү ханаад, минни арадай - Израилийн үргэлэн үргэлэй дэжээр бээ таргалуулжа байнаба?

30Ушар нимһээ Израилийн Эзэн Бурхан ниггэжэ хэлэбэ: Шини гэр, шини эсэгын гэр минни нюдэн доро хэтын хэтэдэ байха гэжэ тинхэдэ хэлэһэн байгаа. Мүнөө Эзэн Бурхан хэлэнэ: Иигэжэ байха ёһогүй, юуб гэхэдэ, минни алдар соло үргэгшэдые би алдаршуулхаб, намайе уруу дараһан хүнэй нэрэ түрэн хухарха. 31Шини шүрб-һешни, эсэгынши гэрэй шандаһа таһалха сагн эдэ үдэрнүүдтэ эрбэ. Хожомоо шини гэр соо хүн үндэр наһа эдэхээ ходоодо болихо. 32Тинхэдэ Эзэн Бурханай Израилда туһалжа байхада, ши минни байдалай тулоурье үзэхш, үндэр паһатай хүн шини гэртэ үзэгдэхэе болихо. 33Шини нюдээ шалаахынши, сэдхэлээ зобоохынши тула шини бүхы хүнүүдые үргэлэй шэрээһээ холодуулхагүйб, зүгөөр шини гэртэй үрнүдэдэ дундуур наһандаа үхэдэг болохо.

34Силомдо тэдэнэй эдэлһэнэй, ууһанай һүүлээр Анна бодожо, Эзэн Бурханай урда ошобо. Тинхэдэн санаарта Илий Эзэн Бурханай хүмин үдэндэ албайжа хууба. 35Тэрэ зүрхэ сэдхэлһээ уйдан гашуудажэ, Эзэн Бурханда мүргөөд, гунитгайгаар уйлан, ниггэжэ тангариглаба: Эзэн Бурхан (Хүсэн Түгэлдэр) Саваоф! Хэрбээ шини боогол зарасынгаа уйдхар гашуудалье обээржо хараа наашни, нам тухай ой ухаандаа оруулаа наашни, боогол зарамалаа мартаагүй наашни, боогол зарамалаа хайрлан, хүбүү заяагаа наашни, бүхы наһан соонь тэрэниие Эзэн Бурханда (бэлэг болгон) үршөөхэб, тэрэ архи дарһа уухагүйл, хурса хутага тэрэнэй толгойн үһэндэ хүрэхгүйл. 36Тинхэдэ хамта Эзэн Бурханай урда тэрэнэй ямар удаан мүргэхыень Илий ама руун хараад байба; 37Аннын досоогоо аалиханаар хэлэхэдэн, гансал тэрэнэй аман хүдэлжэ, хоолойн огто дуудаха-гүйдэн, Илий тэрэниие ногтуу гэжэ ханаһан байгаа. 38Илий тэрэндэ ниггэжэ хэлэбэ: ногтуу бээш? Ууһан архиһаа тэлэрэл даа. Эзэн Бурханһаа холодыш даа.

АННЫН ДУУН

2. 1Анна зальбаран мүргөөд, ниггэжэ хэлэбэ: Эзэн Бурханда сэдхэл зүрхөөрөө баярланаб; Бурхамни нүр һүлдэм үргэбэ; үгэ хүүрнүүдни дайсдыем һүрдөөбэ, ушарын гээбэ, Шамайе аршалан абарһандаа баясанаб. 2Эзэн Бурханһаа нангин юмэн үгы; ушарын хадаа Шамһаа ондоо юмэн үгы; манай Бурхан шэнги бата бэхи юмэн үгы. 3Ехэрхүү һайзгай үгэ хүүр бүдэлгэтты; хэрзэгы хадхуу үгэ таанадай аманһаа гардаггүйл, ушарын гэхэдэ, Эзэн Бурхан хадаа хүтэлхы Бурхан мүн, Тэрэнэй үйлэ хэрэгүүд болгоом-жотой, нарин ха юм даа. 4Хүсэтэнэй номо хадаг нугаран хухардаг, харин һулашаг хүбшэрэгийн хаясхые ахир тулюур гэшшэ; 5садхалан зон таря талханай түлөө хүдэлэнэ, харин үлэхэлэн хооһонинь амарна; үнгэржэ эрхэдээ, үрэгүй эхэнэр долоо дахин түрэдэг, харин улаан сурба эхэнэр тамирдан ядалдаг. 6Эзэн Бурханай табисуураар үхэдэгшье, амидырдэгшье юм; нүгэлтэйшүүл тамада унадаг, бунтайшуул диваажанда түрэдэг; 7Эзэн Бурханай зарлигаар хүнүүд үгытэй гү, али баян байха табисууртай; 8доройтохо гү, али урагшатай, үргэмжэтэй байха заяатай. 9Үнэн шарилһаа Тэрэ үгытэй хүниие бодхоохо, амбан һайдтай хамта һуулжа, оршолондо дайрагалһаа аршалха, алдар соло тэдэндэ уг залгамжалан олгохо; ушарын гэхэдэ, Эзэн Бурхан газар дээрэ юртэмсэ дэлхэйе тогтоогоо бшуу. 10Нангин һүдэлтэнэй ула мүр-нүүдые Тэрэ сахдаг, харин хуули ёһо сахдаггүйшүүл балай харанхыда хүнэдэг; ушарын хадаа хүн хүсөөрөө бата бэхи бэшэ ха юм даа. 11Тэрэнгэй арсалдагшадые Эзэн Бурхан үгы хэхэ; огторгой тэнгэринһээ

Тин тэдэнэр хуури байрадаа ошобо. 21Эзэн Бурхан Анны хайрлан үршөөжэ, тэрэ үшөө гурбан хүбүү болон хоёр басага түрбэ; харин Эзэн Бурханай дэргэдэ үхибүүн Самуил урган ехэ болобо. 22Тинхэдэ Илий ехэ үндэр паһатай болобошье, бүхы юумэ - Израилийн бүхы хүнүүдтэ хүбүүдэйнгээ ямараар хандадаг, хурал суглаанда хабаадаха маяханай үдэндэ сугларһан эхэнэрнүүдтэй тэдэнэй унтадаг тухай дууладаг нэн. 23Юунэй тула таанад нимэ хэрэгүүдые үүдхэнэ гээшэбта, али таанад тухай муу үгэнүүдые бүхы зонһоо дуулана юм гүб? (Бурхан заяан зайлуулаг).

ЭЗЭН БУРХАН САМУИЛАДА ЕРЭБЭ

3. 1Илиин хажууда Самуил хүбүүн Эзэн Бурханда алба хэдэг байгаа: Тэрэ үдэ Эзэн Бурханай үгэ үсөөн, үзэгдэл; үдэ хомор тохёолдодог нэн. Тэрэ үдэ, Илиин унтаридда хэбтэжэ байхада, нойртоо диалдэн, нюдэ-нинь анилдажа, тэрэ юумэ хараха аргагүй нэн. 2Бурханай зула үшөө унтариадуй, Эзэн Бурханай хүмэ соохи Бурханай агы-ханзын хажууда Самуил хэбтээ. 3Эзэн Бурхан Самуилые ооглобо: (Самуил, Самуил!) Тэрэн харюу-саба: Би байнаб! 4Илидэ гүйжэ ошоод хэлэбэ: Би байнаб! Та намайе дуудаа нэн гүт? Тэрэн хэлэбэ: Би самайе дуудаагүйб, ошоод хэбтэ. Самуил ошоод хэбтэбэ.

35Тинн Самуил унтаба, үгөөгүүр (эртэ бодоод) Эзэн Бурханай хүмин үүдэ нээбэ: энэ үзэгдэлөө Илиз хэлэхээ Самуил айгаа. 36Гэбэшь Илий Самуилые дуудаад хэлэбэ: Хүбүүмни Самуил! Тэрэн хэлэбэ: Би байнаб. 37Илий хэлэбэ: Юун шамда хэлэгдэбэ? Намһаа бү ноу, Бурхан шамайе яажашье болохо, шамда хэлэгдэһэнһээ ямар нэгэ юумэ намһаа ноуугаа наашни, үшөө ехээр хэлээжэ болохо. 38Самуил тэрэнһээ юушье ноунгүй, сэхыень хөөрөжэ үгэбэ. Тинхэдэн (Илий) хэлэбэ: Тэрэ - Эзэн Бурхан. Тэрэндэ юун хэрэгтэйб - тэрэниел бээлүүлэхэ.

39Илий харюусахадаа хэлэбэ: Амгалан һайн лэ ябыш даа, тэрэнһээ юумэ үсөөбши, шини гуйһан юумэ Израилийн Бурхан бөөлүүлхэл. 40Тэрэ ниггэжэ хэлэбэ: Богоол зарамалшин шини нюдэндэ үршөөл хайра олог лэ даа! Тэрэ замда гараба, эдэлэбэ, тинхэдэн шэг шарайн урдынхиһаа уйдхар гашуудалгүй мэтээр ханадаа нэн.

САМУИЛ ТҮРЭБЭ. АННА ТЭРЭНИИЕ ЭЗЭН БУРХАНАЙ НҮМЭДЭ ҮГЭБЭ

19Үглөөгүүр тэдэ бодожо, Эзэн Бурханда мүргөөд, гэдэргэзэ бусажа, Рамадахи гэртээ эрбэ. Елкана Анна намгантаа унтаба. Эзэн Бурхан тэрэнэй гуйһан юумэ бээлүүлэб. 20Хэдэхэн сагай үнгэрхэдэ, Анна

САМУИЛ ЭЗЭН БУРХАНАЙ НОМНОЛШОН (ЛҮНДЭНШЭН) БОЛОБО

19Самуил ехэ болоо, Эзэн Бурхан тэрэнгэй байгаа, тэрэнэй хэлэһэн нэгшые үгэ хүсэлдэнгүй үлөөгүй. 20Самуил Эзэн Бурханай номнолшон болохо хубитай гэжэ Даанһаа Вирсави хото хүртээр бүхы Израиль мэдэбэ. 21Силом хотодо Эзэн Бурханай үгөөр Самуилда үзэгдэ-һэнһөө хойшо Эзэн Бурхан Силомдо мориһоор лэ байгаа. (Самуил хадаа Эзэн Бурханай номнолшон гэжэ бүхы Израилда, газарай заханаа зах хуртээр этигэ, Илий үбгэрхын далайда хүрөө, харин хүбүүдые Эзэн Бурханда хуули буса замаар ябаһаар лэ байба). Бата-Мүнхэ ЖИГИТОВ буряадшалба.

Уншагшадаймнай туршалгануудһаа

Владимир ГОРБУНОВ

Миз!
 И в океане алом
 глаз закрытых, Весна!
 Среди снегов
 зимою не
 забытых,
 Явилась!
 Слепя полуденным
 лучом...

И звуки милые
 о том -
 тук - тук...
 тук - тук...

Капелью первой
 забилось сердце
 смело
 прелестного дитя...

Да, Да!
 Пришла Весна!

За одинокой тучей
 солнце
 улыбку спрятало
 свою.
 И где-то в тальниках
 печальный голос
 уронила в тишину.

Постой. Постой мой
 друг.
 Спешить не надо.
 Смотри, там, в
 синих, синих даях,
 Как на ладони...
 В этот миг черемуха
 цветущая стоит.
 Стоит одна среди берез...
 Полна девичьих
 сладких грез. Ей
 ночью ветер нащептал,
 красавец клеи
 о ней мечтал.

Смотри. Смотри,
 косынку голубую,
 сменила речка на другую...
 Простим красавице
 каприз. Ей мило
 друг мой улыбнись.
 И серый крошечный
 платочек к лицу
 речушке между
 прочим...

Постой. Постой мой
 друг. И не дыши.
 Постой за веткою
 сирени. И обними
 это мгновенье,
 застывшее от
 неба до земли.

ЗАВТРА. ЗАВТРА
 НОВЫЙ ГОД!

С вкусным бубликом
 на пальце, кружит
 папа словно в вальсе
 вокруг лалочки
 на кухне - в этот
 день, последний,
 будний.

На мизинце бублик
 Тот.
 Он земля у папы -
 вот.
 Ну, а лампа, что
 висит.
 Красным солнышком
 светит.

Кружит папа вокруг
 лампы.
 Крутит бублик
 большим пальцем,
 Жестами и мимикой
 приукрашивает миленький
 свой рассказ о том,
 как земля волчком
 Вокруг солнышка бочком.
 Полный сделал оборот,
 Дарит детям
 Новый Год!

Но земное притяжение,
 портит нам воображение.
 В нашем доме пахнет
 елкой. Апельсиновой
 коркой. Спелым яблочным
 наливом. Мандарином,
 ванилином...

Отложитъ бы все в сторонку.
 Нарядитъ скорее елку.
 Да у папы - мнение,
 вырастить нас нужно,
 с правильным
 мировоззрением.

Вот!
 Сидим да слушаем...
 Поджидаем случая,
 Когда маме надоест,
 папа быстро
 бублик съест!

Еще не утро...
 Уже не ночь!
 Смеркает...
 И Млечный Путь
 в чужих краях,
 другого удивляет...

Уже не ночь.
 Еще не утро.
 И в серых одеяниях
 разлука,
 прекрасных
 свидений образа,
 в далекие уносит
 небеса...
 Уже не ночь!
 Еще не утро!
 О, Боже мой,
 какая скука...

О ветер...
 странствий дальних
 друг.
 Степей чудесное
 дыханье.
 Кудрявых облаков
 заботливый пастух,
 лесов таинственных
 шептанье, и па-
 русах надежды -
 сила!
 Да пусть судьбе
 будет не мило!

В берегах, еще
 унылых,
 былые льды...
 И исплывы
 томятся в
 перевоплощении,
 чаруя хаосом
 Нагроможденья.

А в беже поля,
 над вешней речкой,
 под ветром - верба,
 в одежке нежной...
 Волнует ветер
 стать девицы, и

Та, всей прелестью
 пушилась.

Апреля времена.
 Апреля середина.
 Громеда туч
 над головой
 застыла.
 В недоумении она,
 Дождям иль
 Снегу здесь пора?

По бульвару, в зимний
 вечер,
 с Гришкой, другом
 вечным,
 Мы гуляли как
 всегда.

На бульваре
 фонари,
 ярко светят с
 высоты,
 а под ними клены,
 с веточками
 голыми.

Паутишкой.
 Сверху
 вниз, на
 дорожке,
 - тень от них.
 Изумительный
 узор.
 Дням холодным,
 всем - в укор.

Где-то видела
 такой...
 Гриш,
 а Гриш,
 пошли домой.
 Дома бабушка
 моя,
 у ней - солнышки
 глаза.
 И от солцев
 лучики,
 обогрют
 внученьку...

Ой! Гриш,
 постой!
 А лучики в узор,
 сплетены в такой
 чудной, вокруг
 бабушкиных глаз,
 Мы как раз,
 видели такой
 сейчас!

Помогала мама
 дочке
 одеть новые
 чулочки, одеть
 юбочку, сандалии,
 поясик на талию!

Лишь доверила
 маляжке,
 одеть майку,
 поверх юбки и,
 целую нежно
 дочку,
 удалилась в кухню
 срочно.

Рада дочка.
 Ах, как ей, хочется
 к друзьям скорей.
 И поэтому зазнайка,
 поспешила,
 что там майка.
 Да ну!
 Влезла в майку
 На ходу.
 И ступенек не
 считая, из подъезда
 выбегая,

ТҮРҮҮШЫН
 ДУРАН

Эртын хабар, эгээл саһанай
 хайлаха үегэ
 Энээхэн гэлхэй гээрэ ушараа
 бэлэйб шамтайгаа.
 Элдун тэнюун түрэхэн
 нютагайнгаа хойморто
 Эгээл түрүүшынхуеэ дурлаа
 бэлэйб шамхандаа.
 Сэсэг ногооной һаял
 бултайжа байха үегэ
 Сэгдхэл зүрхэндэм сэсэг
 болон түрөөлши.
 Сэлмэг тунгалаг үндэртэ,
 огторгойн энгэртэ
 Сээжын нангин түрүүшын
 дуран багараалши.
 Оройтоһон намар, холын
 шубуудай бусаха үегэ
 Омогорхон шамтайгаа уулзаа
 бэлэйб инагни.
 Халуун дуранайшн бурьялма
 хүсье тиухэдэ,
 Хагуужа бүхөөр абаа бэлэйб
 гансамни.
 һүүлшынхуеэ уринаар гараа
 харбайн байһыешни,
 Энэ наһан соогоо хээээшье
 мартанагүйб.
 Харахан нюдөөрөө
 уриханаар харааг
 энеэбхилһыешни
 Нарата гэлхэй гээрэ
 хаанашье ябаа һаа мартахагүйб.

Норжума АЮШЕЕВА.
 Захааминай аймаг, Мэлэ.

НЮТАГААРХИДГАА

Алтан шара
 паратай
 Аглаг номин
 тэнгэримни.
 Алтай-Дунгы
 байратай
 Арюун минни
 нютагни.
 Хүбэн сагаан
 үүлэтэй
 Хүхэ номин
 тэнгэримни.
 Хүгтэй хангай
 уулатай
 Хүдөө минни
 нютагни.
 Сэгэн-Дамба -
 нэрэмни,
 Цыбиков - обогни,
 Сэрэн-Доржо - абамни,
 Сэбэгмит һэн эжымни.
 Абын хүбүүн нэрэтэйб,
 Араг соогоол ябаналби.
 Арюун һайхан нютагтаа
 Ажаһуудал зохёон
 һууналби.
 Хүнэй хүбүүн нэрэтэйб,
 Хүсэл һайхан зоринолби.
 Хүдөө һайхан нютагтаа
 Хүгжэм, шүлэг зохёнолби.
 Сэгээн һаруул һаратай
 Сэлмэг хүниин
 тэнгэримни.
 Сүхэ мурэн уһатай
 Сэбэр минни нютагни.
 Одо, мүшэд галуудтай
 Оёор үгы тэнгэримни.
 Ород, буряад айлуудтай
 Оршон минни нютагни.
 Эжын хүбүүн нэрэтэйб,
 Элһэ шорой умбаналби.
 Үргэн гэлхэй нютагтаа
 Үнэр баян жарганалби.

Б.ЦЫБИКОВ.
 Хяагтын аймагай Алтай
 нюта.

НАМАРАЙ СЭЛГЭЭН АГААРТА
 (Дурсалга)



Табяаг онуудай
 үегэ Баруун мужын
 эхиндэ, Зүүн-
 Үльдэргэ тосхондо
 голоон жэлэй
 һ у р г у у л и г а
 Ү л з ы т э ,
 Мужыхаһаа,
 Эгэтэ, Тойлууд,
 Эгэтын-Агаг
 һууринуудһаа,
 эгээл баруун
 тээһэнь Баруун-
 Үльдэргэ, Мухар-
 Ш э б э р
 тосхонуудһаа,
 Хориун аймагай
 А ш а н г а ,
 А м г а л а н т а
 н ю т а г у у д һ а а

харууһалдаг байгаа. Анханай
 мориндо гүйтэй, дайнда морин
 сэрэгтэ эхинһэнь һүүл хүрэтэр,
 Берлин хотоһоо саашаа Эльба
 мурэнэй эрьедэ дайгаа
 дүүргэлһэн, олон үхибүүдэй эсэгэ,
 айлашадые угтан абажа, халуун
 эгээнэй охин доро урданай
 ушаралта ябадануудгаа
 хужарлан хөөрэлдэхэдэнь,
 бигдэрэн үргэлһэ нойрһоо
 сэлмэжэ, ехэтэ хужарлан
 шагнадаг бэлэйбди.

Үглөөнэй нараар,
 Манаргашын боориһоо
 эхилээд, залуушуул оог хуугай
 табилдажа, бургааһа шугы
 соогуур гүрөөһэдэе ангуушадгай
 һууһан газар тээшэ туураг
 байгаабди.

манай тосхондо сентябриин
 эхээр һурагшаг сугларжа, тус
 тустаа хамтын байратай,
 хүхюүтэй, зугаатай һуралсалай
 хаһа эхилдэг һэн.

Тус һургуулин директорээр
 Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ
 дайнай ветеран Номтоев
 Цокто Номтоевич
 хүтэлбэрилдэг байгаа. Тиухэ
 сагта орон соомнай шэнэ газар
 элдүүрилхэ гүрэн түрын
 габьяата ажал ябууланууд
 урагшатай түргэнөөр
 үдхэгдэжэ байгаа. Бигдэшье
 түрэл колхоздоо амаралта
 бүхэндэ үбһшэдэй бригадага
 гү, али полевои станда үдэр
 һүнигүй хамһалсадаг һэмди.
 Түрүүшын намарай амаралта,
 тэсэ ядан хүлэгшэ һэмди. Юуб
 гэхэдэ, минни үетэн:
 Сультимүүнэй Мэлс, Догсоной
 Дамби, би гээд, мориндо
 һэдэбтэй хадамнай, хуушанай
 ангуушад Цокто Номтоев,
 Андрей Бакшеев болон нютагай
 ангуушад Буламай-Толгойн
 отарага суглардаг һэн. Тэрэ үегэ
 Доржын Сэгэн-Дамба
 нүхэртээ түрэхэ хони

Бүхэли үдэртөө Бүтүүгэй,
 Хүрээтын гол нугануудаар
 харайлгалдажа үнжөөд, ехэл
 урматай, илангаяа Цокто
 Номтоевичой гү, али Андрей
 Яковлевичай ургаһаа гарһан
 ангууд хоёр, гурбаараа унанхай
 хэбтэхэ. Бигдэшье ехэтэ
 бахархаха гэшэмнай, «ицмэл
 мэргэн буудагшаг хархис
 дайсаниие хамта сохилсоог,
 үбсүү сээжээрээ дүүрэн Эхэ
 оронойгоо үршөөһэн орген,
 медальнуудтай бусаа ха юм.
 Хонон, үнжэн ябажа, тархи
 сээжэ һонор, олзо омогтн
 гэртээ харудаг һэмди. Мүнөө
 һанахадамнай, хуушанай
 ангуушад зэрлиг ангуудай
 бэлшээр болон амтан уһатай
 булагуудые өөһэдэнь табан
 хурганууд шэнги, мэдэхэ байгаа.
 Намарай һайхан үегэ түрэл
 нютагайнгаа арюун агаарта
 сэнгэжэ, эдир наһанайнгаа
 элдин сагые дурсан, түрүү
 багшанарайнгаа һүлдэдэ дурсан
 ябагданал даа.

Энэ дурасхаал бэшэгшэ,
 мүнөө пенсигэ гараһан
 Цырен-Дондог ШИРАБАЙ.

XVII ЖАРАНАЙ ХАРАГШАН ХОНИН ЖЭЛ

НАЖАРАЙ ЭХИН УЛААГШАН МОГОЙ,
МҮН НАЖАРАЙ ЭХИН ҮЛҮҮ НАРАНУУД

Буряад литэ	26	27	28	29	29	30	1
Европын литэ	26	27	28	29	30	31	1
Гараг Нэрэ Үдэр	Дабаа Лара понед.	Мягмар Марс вторник	Лагба Меркури среда	Пүрбэ Юпитер четверг	Баасан Солбон пятница	Бимба Сатурн суббота	Нима Наран Воскр.
Үнгэ Үдэр	шарагшан гахай	сагаан хулгана	сагагшан үхэр	хара бар	харагшан туулай	хүхэ луу	хүхэгшэн могой
Мэнгэ	2 хара	1 сагаан	9 улаан	8 сагаан	7 улаан	6 сагаан	5 шара
Лүүдал	огторгой	уһан	уула	модон	хиш	гал	шорой

Гарагтай 2-то хуушанай 26 (майн 26).

Шарагшан Гахай, 2 хара мэнгын, огторгойдо хуудалтай үдэр.

Энэ үдэр сангарил хураха, маани сахиха, гүрэм уншуулжа, эльбэ сараха, аршаанаар бээ арюудхаха, шажанай хайндэр хэхэ, даллага абаха, эм найруулха, шэнэ газарта бууса түхээрхэ, гэр бариха, бурхан, сахюуса, лусууд тахиха, буян үйлэдэхэ, үри зээлиез бусааха, сэргэ бурхан арамнайлаха, ехэ хүниие бараалхаха, ада шүдхэр зайлуулха, хараал сараха мэтын үйлэнүүдтэ хайн.

Гэбэшье шуһа ханаха, төөнэ-хэ хүни ябаха, үбшэ аргалха, олзын хэрэг эрхилхэ, бөөгэй хэрэг хэхэ, модо үндэһэтэйн унагааха, хубсаһа эсхэхэ, шэрдэг бүрихэ, замда гараха мэтын үйлэнүүдтэ муу.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, сол ушарха.

Гарагтай 3-да хуушанай 27 (майн 27).

Сагаан Хулгана, 1 сагаан мэнгын, уһанда хуудалтай үдэр.

Энэ үдэр бурханда мүргэхэ, бурхан, сахюуса, лусууд тахиха, аршаанаар бээ арюудхаха, хараал дараха, дайсаниие болон ада шүдхэр дараха мэтын үйлэнүүдтэ хайн.

Гэхэтэй хамта хубсаһа эсхэхэ, оёхо, замда гараха, бэри буулгаха, хурим хэхэ мэтын үйлэнүүдтэ сэртэй.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, амгалан байдалда хайн.

Гарагтай 4-дэ хуушанай 28 (майн 28).

Сагагшан Үхэр, 9 улаан мэнгын, хада уулада хуудалтай үдэр.

Энэ үдэр бурханда мүргэхэ, бурхадта, сахюусадта үргэл үргэхэ, номнол хэхэ, тэрэниие шагнаха, бисалгал хэхэ, эм найруулха, хэшгэ дуудаха, даллага абаха, хубсаһа эсхэхэ, зурхай шудалха, юумэ худалдаха, худалдажа абаха (хада уулада хуудалай хоригой заһал хүүлээд), нүүхэ, замда гараха, хутага, бусад зэбсэг дархалха, түмэр хайлуулха, модоор юумэ урлаха, мори, сар хургаха, тангаригаа болуулха, дайсаниие номгодхохо мэтын үйлэнүүдтэ хайн.

Зүгөөр энэ үдэр үри зээлиез бусаажа, шэнэ тушаал эзэлжэ, харюусалгатай хэрэг эрхилжэ, ехэ мүргэл (сангарил, маани)

эмхидхэхэ, һаһа барагшые хүдөө табижа, бэри буулгажа огто болохогүй гэжэ ехэ зурхайшад һанууланхай байна.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, хэрүүл шууян болохо, хэлэ аман гэбэрхэ.

Гарагтай 5-да хуушанай 29 (майн 29).

Хара Бар, 8 сагаан мэнгын, модондо хуудалтай үдэр. Хутагын хурса үдэр.

Энэ үдэр бурханда мүргэхэ, бурхадые, сахюусадые, тэнгэринэрые, лусуудые «хүндэлхэ», зурхай шудалха, буянта үйлэнүүдые үйлэдэхэ, бээ эмшэлүүлхэ, ажалшаниие хүлхэлхэ, ямар нэгэ асуудалаар засагай зургаанда хандаха, эм найруулха, сан табижа, модо хуулгаха, огороддээрээ ажаллаха, дайсаниие болон ада шүдхэрнүүдые дараха, муу муухай үйлэнүүдые сараха мэтын хэрэгүүдые бээлүүлхэдэ хайн.

Гэхын хажуугаар хүншүү хөрбоһо гаргаха, бэлбэн эршүүлтэй гү, али эхэнэрнүүдтэй танилсаха, модо сабшаха, худаг малтаха, һаһа барагшые хүдөөлхэ, хадаг табижа, бэри буулгаха, хутага шүбгэ дархалха мэтын үйлэнүүд хорюултай.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, хүнэһэн бэһээ зайлажа төөришэхэ.

Гарагтай 6-да хуушанай 29 (майн 30). Энэ һарадамнай 29-нэй үдэрнүүд дабхасалдаба.

Харагшан Туулай, 7 улаан мэнгын, хийдэ хуудалтай үдэр. Хутагын хурса үдэр.

Энэ үдэр бурхан, сахюуса, тэнгэри тахиха, буян үйлэдэхэ, эм найруулха, дасан (дуган), субарга бодхоохо, сэргэ бурхан арамнайлаха, һаһа утадхалгын хэрэг бүтээхэ, номнол хэхэ, тантрын тарнинуудые уншаха, хари хэлэнүүдтэ хураха, дайсаниие, ада шүдхэрнүүдые, тэдэнэй муу муухай аашануудые дараха мэтын үйлэнүүдтэ хайн.

Хариң энэ үдэр бэри буулгаха, һаһа барагшые хүдөөлхэ, юумэ худалдаха, худалдажа абаха, андалдаа хэхэ, замда гараха, тараг бэрихэ, айраг халааха, гэрһээ хэрэглэл гаргаха мэтын үйлэнүүдые тэбшэхээр.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, бэлхэнээр хүнэһэн дэгдэжэ болохо гэнэ.

Гарагтай 7-до хуушанай 30 (майн 31). Дүйсэн үдэр.

Хүхэ Луу, 6 сагаан мэнгын, галда хуудалтай үдэр.

Дүйсэн үдэр хадань, бурханда зула бадаруулха ёһотой гэнэ.

Бурханда мүргэхэ, зальбарха, бурхан, сахюуса, лусууд, гал тахиха, аршаанаар бээ арюудхаха, нүгэлөө наманшалха, түмэр хайлуулха, шэмэг зүүдхэл зүүхэ, буян үйлэдэхэ, дайсаниие болон ада шүдхэр номгодхохо, һаһа утадхалгын хэрэг бүтээхэ, хэшгэ дуудаха, даллага абаха мэтын үйлэнүүдтэ хайн.

Гэхэтэй хамта хурим түрэ хэхэ, замда гараха, онгосо, hala дархалха, хүүргэ, модон тээрмэ бариха, шуһа ханаха, төөнэхэ, хурьһэ зөөлэрүүлхэ, газар малтаха, мал үүсэлхэ, ном оршуулха мэтын үйлэнүүд хорюултай.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, дайсантай ушарха.

Гарагтай 1-дэ шэнын 1 (июнин 1).

Хүхэгшэн Могой, 5 шара мэнгын, газарта хуудалтай үдэр.

Бурхадта, сахюусадта, лусуудта үргэл үргэхэ, дасан (дуган), субарга шэнэлхэ, заһабарилха, шэнээр бариха, тэдэниие арамнайлаха, тангаригаа болуулха, эльбэ дараха, хатуу тарни уншажа, гэр байража хара хүснөө сэбэрлэхэ, һаад тодхор зайлуулха, үбшэ аргалха, нүүхэ, буянта хэрэг эрхилхэ мэтын үйлэнүүдтэ хайн.

Зүгөөр һаһа барагшын хэрэг үйлэдэхэ, хоорондоо хэрэдэхэ, хөморолдохо, замда гараха, гэрһээ хэрэглэл гаргаха, олзын хэрэг эрхилхэ, газар малтаха, модо отолхо, гүрэм уншуулха, гэрэй хуури табижа мэтын үйлэнүүдые тэбшэхээр.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, наһан богони болохо.

Ажаалаа: Нажарай эхин үлүү нара урдахи Могой нарада адлирхуу байха хараатай. Энэ нарада хэрүүл тэмсэл элбэг, үбшэн хамшаг дэлгэрэнги, аюул тохёолдожо магадгүй. Хүнэй байдал амгалан бэшэ байха гэжэ үндэр ехэ зурхайшад тооложо гаргаһан байна.

Үлүү нарын 23-да (июнин 22-то) бороо ороо һаа, гал түймэр элбэгжээд, байгаалин аюул тохёолдожо болохо. Тиймэһээ тон һэримжэтэй байхые һануулагдана.

«Жэгтэй ушар болоһон юм» гэхэн конкурсно

«ЖАРАН ЖҮНЭ»

Манай багада Бургаастай хууринда кино, телевизорһоо байха радиошье байгаагүй. Гэбэшье «Ажалша» артелиин хүбүүд, басагад гансаардажа, гуниглажа байгаагүй юм.

Үдэш болоходо, Аадин гэжэ нэршэһэн Сандагай Дэжэд хүгшэнэйдэ суглархабди. Тэндээ шагай, шатар, даам наадахаһаа эхилээд, үльгэр, таабари хэлсэжэ, бэһэлиг ноулсажа, дуу дуулажа, ехэл һонёор сагаа үнгэргэдэг һэмди.

Аадин хүгшэмнай манаа хуушан монгол бэшэгтэ хургадаг, «Үльгэрэй далай» гэжэ ном уншажа үгэдэг һэн. Энэ талаараа тэрэ үеын залуушуулые хүгжөөхэ, буряад хэлэндээ, ёһо заншалдаа дадхааха талаар аргагүй ехэ үүргэтэй, үнэн дээрээ багшамнай байһан байгша. Булта Георгий Дашабылов шэнги мэдээжэ поздүүд болоогүйшые һаа, Аадин хүгшэнэйдэ суглардаг зонһоо түрэл хэлэндээ, ёһо заншалдаа түдэгсэхэ хүн манай дунда байгаагүй.

Ганса нэгэ мандаа «Жаран жүһэ» татажа үгэгшэ һэн. «Ур-гажа ябаһан улаан бургааһад» урдаа ямар юумэнэй болохые, ямар хуби заяатай байһанаа мэдэхээ хүсэдэг һэн бээбди.

Хүнэй түрэхэ саһаа үхэхэ хүрэтэр ямар хуби заяатай байһые уридшалан хэлэдэг, ехэл мэргэн судар гэжэ «Жаран жүһэ» номые зон хэлсэдэг гээшэ.

Энэ номоор зүб шэнжэлгэ хэтын тула эдэ зүйлнүүдые мэдэхэ ёһотой юм. Тоолон хэлэбэл, түрэнһэн саг, гараг, нара, тэрэ үдэрэй одон ба жэл болоно.

Аадин хүгшөөдэйн хайгаар хуушан монголоор уншадаг, бэшэдэг болоһон хадаа нэгэ үедэ бишье нютаг зонойнгоо дунда «Жаран жүһэ» татадаг болоһон хүм. Хэжэнгэдэ ажаһуудаг Дашын Балдан гэжэ хүнһөө тэрэ ном саг зуураар залаһан бэлэйб.

Дээрэ тоологдоһон түрэнһэн үдэр, саг, үдэрэй одон гэхэшэлэн зүйлнүүдые гүйсэд мэдэхэ хүн манай дунда үсөөн байгаа.

Намайе тиймэ үдэрөөр, тиймэ нараар хараад үгыш, - гэхэ. Бинь уншаад лэ үгэхэб. Тийгэжэ «Жаран жүһэдөө» наада зугаа шэнгээр хандадаг, энелдэдэг һэн гээбди даа. Тээдыше хүзэг бэшэрэл гэжэ мэдэхэгүи сталинска үеын үхибүүдһээ юу абахабши?

«Жаран жүһын» мэргэниие гэршэлһэн домогууд олон юм. Тэдэнэй нэгэн иимэ:

Нэгэ хүн «Жаран жүһээ» татуулахадаа, «зунай һүүл нарада хара бухада мүргүүлжэ үхэхэш» гүүдлэбэ ха. «Ийхэдэм яагаад намайе буха мүргэжэ алаха хаб» гээд, тэрэ хүн үдэртөө гэр дээрээ гаража хуудаг, эдихэ юумээ асаруулжа эдидэг болобо ха.

Нэгэтэ шэхэнэйнгэе хулхи абажа байгараа найтаажа, шэхээе ходоро хадхархиһан гэхэ. Тэрэ шархань хубилжа, үхэнһэн ушарын хадаа хара бухын эбэрээр хэнһэн хулхиша байгаа.

Мүнөө минии шодон дээрэ болоһон нэгэ ушар хөөрһүүб: Мүнөө байһан Хэжэнгэ хууринай зүүн захаар Малаадайтан гэжэ айл хуудаг һэн. Александр гэжэ хүбүүтэй бэлэй. Өөрөө хэдытэй



байһыень һанахагүйб. Ная наһандаа дүтэлһэн байгаа ёһотой. Энэрхы зөөлэн зантай, хайхан һанаатай, хүл хүнгэн үбгэн ябадаг һэн гэжэ һанахаб.

Нэгэтэ үдэрэйнгөө сайлалгын удаа Малаадай үбгэн хүгшэндөө иигэжэ хэлэһэн гэдэг:

- Эгээл мүнөөдэр хүнэй гарһаа наһан болохоһон гэжэ «Жаран жүһээ» татуулахада хэлэһэн юм. Нэгэ наһан соогоо хүнтэй хэрэлдэжэ, үһөөрхэлдэжэ ябаһан бэшэб даа. Ямар хүн ерэжэ, намайе хороохо ааб гэжэ хүлэжэ хууһаар гаража, хоногойнгоо түлэ тайраха юм байна, - гэжэ хэлээд, энелбхилһээр газаашаа гараһан гэхэ.

Хэжэнгэ хууриһаа урагшаа ябахада, арбан таба модоной газарта Баһайтын һү һаалин томодогдоһон фермэ байһан юм. Багаһан хуури гэмээр олон айлтай һэн тула өөһэдын магазинтай, эхин шатын хургуулитай байгаа.

Тэрэ хургуулидань хоёр Бата багшалха: нэгэдэхинь - Буряад-Монголой мэдээжэ поэт Бата Базарон; хоёрдохинь - Шэтэ можын Тэрэбхэн нютаһаа ерэн Мархасайн Бата. Тэрэ Мархасайн Бата амаралтынгаа үдэр Хэжэнгэ ошоһон аад, архиин һогтуугаар Александрай баабайе түлэһэнэй хажууда тэрэл үдэр алажархиһан юм.

Энэ ушарһаа ехээр гайхаһан, гэлһэндээ юм гү, үхибүүн залуу ябаһаншые һаа, ехэ хүнүүдээр түрисэлдэжэ байжа, тэрэ хүниие сүүдлэхыень халта мүлтэ хараһан, шагнаһаншые байнаб.

Һуга, Жаран жүһэ, зурхай гэхэшэлэн номуудые уншажа, мэнгэ, хуудал буудал гэхэшэлэн шэнжэнүүдые тэрэ үедэ мэдэдэг болоһоншые һаа, энэ үйлэ хэрэгэй удаа хүндэ юумэ үзэхэ, хэлэхээе боллиһон хүм.

Үдэхэ, үхэхээе түрүүн мэдэжэрхөөд, тэрэндээ баярлаха хүн хомор лэ ха. Оршолоңдо баригдаһан нэгэнһэн нэгэнһээ юумэ һуражархөөд, хэлэһэн юумыень бүтээжэ ядажа, дабхар зобохыень харадаг бэшэ гүбди?

Энэ худхалатай оршолоңто юртэмсэдэ өөрсэ янзаар зобожа, жаргажа ябаһан хүнүүдэй сэдхэхэ, бэе хүлгөөһэнэй хэрэг үгыл ха даа гэжэ һанадагби.

Юуб гэхэдэ, «ёһо мэдэхэгүи хүндэ ёро халдахагүй» гэхэн үгэ байдаг. Тиймэһээ Гурбан Эрдэнидээ этигэхэхээ бата юумэ үгыл ха даа.

Тимофей НИМБУЕВ.

УРАН ЗОХЁОЛОЙ УРАСХАЛ УЛАМ ШАНГААР ЭРШЭДҮҮЛЭН

30-аад оноор Хэрэнэй дунда хургуулида ажаллажа байха үедөө поэт, арадай аман зохёол суглуулагша Дольен Мадасон «Түнхэнэй хабар» гэхэн нэрэгэйгээр хургуулин уран зохёолой кружогой гэгшүүдэй бүтээлнүүдые суглуулжа хэблээн түүхэтэй.

Эгээл эндэхээ Түнхэнэй аймагай Мүнхэ-харьдагай нэрэмжэтэ уран зохёолой нэгэдэл эхиеэ абанан гэжэ тоотой юм. Гэхэтэй хамта уран зохёолой үндэһэн аман үгын хүсөөршье наа, аймаг дотор суута үльгэршэд Майсон Алсыев, Сороковиков-Магай болон бусаднаа мүн лэ эхиеэ абанхай гэжэ тэмдэглэхээр. Комсомол Будажап Найдаков, хубисхалшад Генин-Дарма Нацов эгээ түрүүн уран зохёолой урасхалай долги эбхэрүүлэн.

Мүнхэ-харьдагай нэрэмжэтэ нэгэдэл Сибирь болон Алас Дурна зүгтэ эгээл томо нэгэдэлүүдэй тоодо ородог юм. Буряадай Уран зохёолой холбооной филиал гэжэ зарим зохёолшод шоглодог хэн. Үнгэрэгшэ зуун жэлэй 60-аад оноор тус нэгэдэл шэнээр нэргэгдэжэ, хүсэ шадалаа улам эршэдүүлэн хүдэлжэ эхилэн юм. Поэт Лопсон Тапхаев энэ хэрэгийг эрхилжэ, тэрэ үеэр нэгэдэлэй гэгшүүнээр Б. Ябжанов, Ш. Байминов, Б. Машкинов, В. Холхуев, В. Тулаев, А. Ангархаев, Б. Сыренов, Б. Дугаров, И. Намсараев, Э. Манзаров гэгшэд уран зохёолой эдэб жанраар бүтээлнүүдые бэшэжэ, Буряадай уран зохёолдо өөрын нуури эзэлээ.

Саг болоод лэ, шэнэ шэнэ нэрэнүүд өөр тухайгаа дүүлгэжэ.



Ж. Юбухаев, Б. Романов, С. Шарбунаев нэгэдэлэй гэгшүүнээр абтаа.

Нээрээшье, эдэнэр уран зохёолой эдэб жанрта бэлиг шадабарияа харуулан. Балдан Ябжанов, Ардан Ангархаев бэлигтэй прозаигууд байханаа элрүүлээ, поэдүүд Лопсон Тапхаевай, Борис Сыреновэй, Баир Дугаровай шүлэгүүдые булта шахуу зон уншанан, сээжэлдэһэн байха. Элбэг Манзаровай баснинууд олонийтын али олон талануудые мэргэн тодоор харууланхайнууд. Түнхэнэйхидэй 14-инийн Россин Уран зохёолой холбооной гэгшүүд мүн. Тэдэнэр 80 гаран номуудые хэблэн гаргажа, уншагдааа баярлуулан юм. Тийхэдэ 10 пьесэ республикын театрнуудай тайзанууд дээрэ найруулагдан табигдаа. Прозаигууд Балдан Ябжанов, Ардан Ангархаев, поэдүүд Шагдар Байминов, Лопсон Тапхаев Буряадай арадай уран зохёолой гэгшэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэйнууд. Мүн тийхэдэ Россин болон Буряад Республикын соёлой габыата хүдэлмэрилэгшэд, элдэбын преми, бусад шагналнуудта хүртэһэн хүнүүд үсөөн бэшэ.

Мүнөөшье Мүнхэ-харьдагай нэрэмжэтэ уран зохёолой холбоон Ж. Юбухаевай хүтэлбэри дор амжалтатай ажалаа ябуула. Шэнэ үеын бэшээшэд Лопсон Гергенов, Аральжин Прушенов, Екатерина Шенхорова, Жаргал Жербаев, Евгений Плотников болон бусад уран зохёолой жолоо урматай баринхайнууд.

А. ГЕРГЕНОВ.

ПОМОЖЕМ СРЕТЕНСКОМУ МОНАСТЫРЮ В БАТУРИНЕ



Забайкалье сегодня представляет духовно пробуждающуюся «целину». Массированное истребление религиозности в народе нашего края привело к соответствующим результатам:

отвернулись от Бога, от веры, от Церкви, забыли совесть, по большому счету, стали забывать свои традиции, близкий и Родину. Сегодня наступает время, когда народ начинает осознавать всю глубину потерь.

Храмы в России всегда строились всем миром, так как одной Церкви не поднять столь важного дела. Поэтому и мы сегодня, следуя добрым традициям, обращаемся к вам с просьбой о посильной помощи в строительстве женского Сретенского монастыря, что в селе Батурине Прибайкальского района. В деле весьма нужном, своевременном и благородном.

15 июня в театре оперы и балета состоится марафон в помощь Сретенскому монастырю.

НАШИ РЕКВИЗИТЫ:

МПРО Свято-Одигитриевский приход
г. Улан-Удэ ИНН 0323011793
Бурятское ОСБ № 8601 г. Улан-Удэ
Расч./сч. 40703810609160100765
Кор./сч. 30101810400000000604
БИК 048142604
Для Сретенского монастыря.

БЛАГОДАРНОСТЬ

В жизни бывает много событий: радость, везение и горе. За многолетнюю жизнь каждому приходится анализировать пройденный путь. В прошлом году я справляла 75 лет со дня рождения и 60 лет трудовой спортивно-творческой деятельности.

Эту мою дату отмечала общественность республики, мое землячество (председатель Сыренов Владимир Дармаевич), комитет по делам молодежи, туризму, физической культуре, (председатель Мангуров Семен Владимирович), комитет спорта Курумканского района (председатель Гомбоев Владимир Нимаевич).

Я благодарю Правительство и общественность республики за оценку моего скромного труда, прежде всего Президента республики Леонида Васильевича Потапова, за теплое личное поздравительное письмо и подарок. Приношу большую благодарность всем лицам за организацию шахматного турнира в мою честь в г. Улан-Удэ: Министерству образования и науки в лице С.Д. Намсараева, председателей КФКСТИМ РБ С.В. Мангурова и Курумканского В.Н. Гомбоева, главе Курумканского МСУ Б.К. Бородину, а также президенту шахматной федерации Г.А. Айдаеву, ректору ВСГУ В.Е. Сактоеву и коллективу кафедры, где много лет я работала.

Хочу отметить, что в наше время не всем достается быть отмеченными бывшими студентами и учениками. Поэтому с большой радостью приношу благодарность моим бывшим студентам, которые ныне возглавляют различные крупные фирмы: генеральному директору АО «Надежда» А.С. Алажиянову, супругам Л.А. и С.В. Манхановым, директору АО И.В. Тверко и моим ученикам-директору МС «Виза» Л.В. Ивкиной и директору рекламного агентства «Барис» Б.Б. Доржиеву.

За постоянную спонсорскую помощь благодарю генеральных директоров: ООО «Икат» Б.А. Отирова, ОАО «Плодоовощторг» Т.Д. Чурукбай, АО ГЖК «Бурятия» С.Ц. Ульгугева, президента директоров холдинга «Барис» В.Д. Аюшеева.

Приношу большую благодарность моим землякам, многочисленным землякам и шахматистам. Спасибо всем вам.

Еще хочу благодарить моих земляков Баргузинской долины, которые провели отдельно специальный турнир для них в селе Баргахан, где участвовали 148 участников со всей долины. Поэтому особую благодарность приношу педагогическому коллективу во главе с директором школы Б.Б. Эрдынеевым и председателю колхоза Б.Д. Бадмаевой за большую организационную помощь.

С уважением Лубсама ГАРМАЕВА.

АМАРШАЛГА

Хүндэтэ уян зулгыхан эжыгээ-Цырелма Дугаржаповна Дашинимаевае 70 наһанайн ойн баяраар үри хүүгэдынь, аша гушанарын халуунаар амаршалан, найхан үрелээ бэлэглэнэ.

Сэхэ сэбэрээр ябажа,
Сэдьхэл арюухан зандаа
Үндэр 70 наһа наһалбат,
Үнэр баян хуубат.
Бурхандаа мургэжэ,
Буян эдлэжэ,
Үри хүүгэдээ баясуулан,
Үшөөл мэндэ хуугым даа.

11 хуһиүүд, 17 ашанар болон гушанартнай.

АМАРШАЛГА

Хүндэтэ манай Антонида Дашеевна Нилтановае 55 наһанайн ойн баяраар үнэн зүрхэнһөө амаршалаад, эдэ мүнүүдые зориулабди:

Үгэр бүхэндэ үрелэй найханын шагнажа,
Үглөө бүхэндэ наранай найханын хаража,
Урма баяртай, элүүр энхэ,
Улад сонгоо хүндэтэй,
Гэр бүлэдөө жаргалтай,
Ажал хэрэгтээ амжалтатай,
Арюун, дорюун, омогорхолтой
Ажауухыетнай үрелэнбди!

ХОСОМОЕВТОНОЙ, БАРЬБУЕВТАНАЙ
бүлэнүүд.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Генеральна директор - ахамад редактор А.А.АНГАРХАЕВ.

Редакторай уялга дүүргэгшэ Д.Д.ЭРДЫНИЕВА.

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: И.М.ЕГОРОВ, И.Б.ДАГБАЕВ (Буряад Республикын Правительство), Ф.П.БОТОНОВА, Ц.Э.ДОРЖИЕВ (Буряад Республикын Арадай Хурал), Н.Д.НАМСАРАЕВ (генеральна директорэй 1-дэхи орлогшо-ахамад редакторай орлогшо), Г.Х.ДАШЕЕВА (редактор), Т.В.САМБЯЛОВА (секретариады хүтэлбэрилэгшэ-генеральна директорэй орлогшо), Д.Б.ГУРОДАРМАЕВА (редакторай орлогшо), таһагуудые даагшад: В.Г.ГОМБОЕВА, Н.Д.БАДМАРИНЧИНОВ, А.А.ФАДЕЕВА, В.Д.ДАМДИНОВА, Б.В.БААДАНОВ.

Хэблэлэй байшанай телефонууд: генеральна директорэй-ахамад редакторай - 21-50-96, приёмный - 21-54-54 (факс), ген. директорэй 1-дэхи орлогшо-ахамад редакторай орлогшын - 21-68-08, ахамад редакторай орлогшынорой - 21-64-36, 21-33-61, редакторай орлогшын - 21-54-93, секретариатай - 21-50-52; таһагууд: экономикын болон политикын - 21-63-86, соёлой болон түүхын - 21-60-21; «Морин хуур», «Вершинь» журналнуудай, «Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбарин» редакци - 21-55-97; залуушуулай, оюутадай ажабайдалай болон олонийтын хүдэлмэрин, «Одон» журналай редакци - 21-50-52; мэдээсэлэй - 21-67-81, спортын - 21-54-93, рекламн - 21-62-62, коммерческэ ажалай - 21-55-97; компьютерна түбэй - 21-66-76, бухгалтерин - 21-23-67.

Редакцида ороһон материалнууд шүүмжэлэгдэнтгүй, мүн авторнуудтань бусаагдадаггүй.

Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, нотагай нэрэнүүдэй бэшэлыгэ хазгайруулан ушарта авторнуудын харюусалгатай. Редакциин ханамжа автарайхитай адли бэшэ байжа магад.